

БОЛЬШЭВІЦКІ ДРУК

ГАЛОЎНАЕ

Ў НУМАРЫ:

Убраць лепшэ лепш,
значна лепш, чым па-
селяі

Районы друк па пра-
полцы.

1-15 чэрвеня ўсобела-
рускі райд праверкі
хода снаборніцтва па
лепшую станцыю

Агляды друку

Сенаўборцы — увагу
ўсяго друку

Трыбуна рэдактара

Вучоба рэдактара

М А Й

1934 г.

10

журнал ЦК КП(б)Б

Выдаецца ЦК КП(б)Б
г. М., "Звязда"

З М Е С Т

	Стар
ПЕРАДАВЫ: Убраць яшчэ лепш, значна лепш, чым пасеялі	1
1. Канкрэтна, апэратыўна	4
2. Галоўную ўвагу — звагу на- дольшчыц	5
3. У дружбе з пустаселлем	6
4. Словы і справы білыміцкай газеты	6
5. Вакоя ды наўкоя	7
За новыя тысячы гектараў ура- джайнай зямлі	8
ГОТФРЫД. Лепшая станцыя ў Саюзе павінна быць на тэры- торыі БССР	9
1. КРАСНЫХ. «За сцяг «Правды»	12
СНЕЛЬНИКАЎ. Не кавалерыйскім алюрам, а сур'ёзна, масна, на-дэславому	15
ВАСЮТОВІЧ. Нашыраем Кутафін- скі метал	16
В. МЯТЛА. Наша барацьба за ўзорную станцыю	16
За лепіньскі інтэрнацыяналізм	18
Каментарый патрэбны, т. Вольф	21
Некарыстаныя вагары	23
Прытушаная зброя	24
Я. ІТКІН. Новая сіла	26
Юр. ВЯЛЬКО. Сенаўборцы ўвагу ўсяго друку	29
Р. АКУЛІЧ. Аўтарытэт, звапані- ны справай	31
С. ЛАЗАРЧЫК. Ганаровы сцяг не аддамо	33
Ф. ГАРНАШЭВІЧ У кожным зва- не чытка газет	34
М. КУКСІК. Важнае, але забытае пытанне	35
С. ТАНАТАЎ. Уласна кажучы, ніякіх сакрэтаў	36
1. ДНІПРАПЕТРОВСКІ. Што за- бяспечвае поспех	39
АКСЕЛЬБРОД. Рахунак «Рабочаю воку»	40
ГРАНДЭ. На-за ўвагай рэдакцыі	41
Б. ПАРЭМСКІ. Мае заўвагі аб на- водкай газеце	42
НЕХАМКІН. У кожнай брыгадзе моцны селькораўскі актыў	43
БУРДЮ. Першы крокі	44
Ф. ДАКУТОВІЧ. Раёзнаму і па- літадзельскаму друку — гра- матычную, культурную мову	46
Ф. КЛІМЯНОК. Плады рэвалюцыі: «у архіў»	50
Не так робіце, таварышы	51
Не газета, а суцэльны брак	52
Цяп-ляпкіны за работай	53
Ініцыятыва, практыка, вопыт	56

Большэвіцкі друк

М А Й 1934 г.

№ 10

ЖУРНАЛ ЦК КП(б)Б

Адказны рэдактар А. ДЖЭЛЮК

Выходзіць 2 разы ў месяц

Адрас рэдакцыі і выдавецтва:
МЭНСК, Савецкая, 63

Убраць яшчэ лепш, значна лепш чым пасеялі

«Вопыт мінулых гадоў паказаў, што самым слабым участкам нашай работы з'яўляецца лён. З года ў год мы лён недасягалі. Сама сяўба ільну праводзілася дрэнна. Планы ільназагатоўак не выконваліся. Таму першая задача, якую мы сабе ставім, — гэта ўнікнуць памыпкі мінулых гадоў, дабіцца ў гэтым годзе рашучага палепшэння апрацоўкі і догляду ільну». (З артыкула сакратара ЦК КП(б)Б тав. ГІКАЛО).

Амаль на месяц раней чым у мінулым годзе БССР скончыла сёлета сяўбу адной з рашаючых і вядучых у БССР культур — ільну. Асноўныя масівы ільну засеяны роўнамерна, у сціслыя тэрміны, на лепшых палірадныхках. Якасць сяўбы ў гэтым годзе была на многа лепшай, чым у мінулыя гады.

Але добракаясная сяўба — гэта яшчэ толькі пачатак барацьбы за высокі ільнавы ўраджай.

Галоўнае — гэта догляд пасеваў, уборка, расціл, мочка і першаначатковае апрацоўка ільну, а гэта значыць і паспяховае, у тэрмін выкананне абавязанстваў перад дзяржавай па кантрактацыі.

Доглад пасеваў — своечасовая і высокаякаясная праполка, барацьба са шкоднікамі ільну — зараз першачарговая задача. Гэтай задачы, на вялікі жаль, не ўсведаміла вялікая частка газет ільнаводчых раёнаў. Пераважная частка газет загаварыла аб праполцы толькі пасля сканчэння сяўбы ільну па ўсяму раёну. Іны выпусцілі з-пад увагі, што першая праполка ільну павінна быць праведзена не пазней 20-25 дзён пасля пасеву. А ў кожным-жа раёне былі дзесяткі калгасаў, скончыўшых сяўбу ільну на 25-30 дзён раней.

Гэтыя калгасы павінны былі разгарнуць праполку ўжо да завяршэння сяў-

бы па раёну. А раённыя газеты не паставілі перад калгасамі гэтай задачы, не мабілізавалі калгаснікаў на своечасовае пачынанне праполкі.

Такія газеты, як суражскі «Ударнік», бялыніцкі «Чырвоны калектывіст», амаль зусім не займаюцца пытаннямі праполкі ільну. Частка раённых газет (гарадоцкая «Калгасная праўда», вушацкі «Прымежны калгаснік» і інш.) пішуць аб праполцы «пагул», упускаюць асноўнае звязно, рашаючае поспех прапалачнай, — арганізацыю працы, расстаноўку сіл, разгортванне соцпаборніцтва, якасць работы па праполцы.

Галоўнае на праполцы — гэта арганізацыя працы. Прайшоў той час, калі на праполку выходзілі ўсе «скопам», запугом расцягваліся па полю, атзілі баяўся адыйсці ад другога, бо існавала ўраўнілаўка ў агляце. Пospех праполкі зараз вырашае звязно, якое складаецца з 3-4 чалавек, мае свой загон. Такія звенні павінны быць неадкладна арганізаваны, пад іх наглядам павінен знаходзіцца ўсё лета той участак, які да іх прымацоўваецца — так ставіць пытанне ЦО партыі «ПРАВДА».

Адсюль перад газетамі ільнаводчых раёнаў паўстае канкрэтная задача: ўзяць пад свой кантроль арганізацыю і работу звенняў, праверыць і шырока паказаць, як укараняецца дробна-гру-

павая і індывідуальная адзельшчына на праполцы, дыферэнцыяваныя нормы вы-працоўкі ў залежнасці ад ступені засме-чанасці ўчасткаў. Газета павінна праві-раць і шырока наказваць, як працуюць на праполцы інспекцыі якасці, памоч-нікі старшын калгасаў і брыгадзіраў на ільну.

У кожным калгасе трэба арганізаваць селькораўскія пасты на час праполкі і ўборкі, трымаць з гэтымі пастамі на-стаянную сувязь.

Трэба рашуча паставіць у газеце і да-біцца, каб ні адзін гектар праполатага ільну не прымаўся без праверкі інспек-цыі якасці, без бракеража.

«Мы строга прасочым за тым, каб лён быў праполат не менш 2-х раз»—паня-рэдзіў сакратар ЦК КП(б)Б т. Гікало ў сваім артыкуле «Дабежы высокага ўра-джаю». Другая праполка ільну павінна быць распачата не пазней, як праз 10-12 дзён пасля сканчэння першай. Раёныя і палітадзельскія газеты па-вінны зараз патрабаваць ад калгасаў і аднаасобнікаў пачаць другую праполку, не чакаючы сканчэння першай праполкі на ўсяму раёну, а больш засмечаныя ву-часткі прапалоць тры разы.

Догляд пасеваў ільну—гэта не толькі праполка, гэта яшчэ і барацьба са шкод-нікамі: ільняной бляхой, доўганожкай. Гэту задачу раёны і палітадзельскі друк зусім вынудзіў з-пад сваёй увагі. Між тым на ільняныя пасевы суседняй Заходняй вобласці наступаюць гэтыя шкоднікі. Ільняная доўганожка з'явілася на палях і асобных раёнаў БССР.

Перад раённым і палітадзельскім друкам стаіць задача арганізаваць ба-рацьбу з ільняной бляхой і доўганож-кай, мабілізаваць на гэту справу ячэйкі Асабіяхіма, саміх калгаснікаў. У кал-гасных брыгадах арганізаваць пагляд за ачышчэннем шкоднікаў, не дапусціць шкоднікаў перабрацца з заражаных на здаровыя пасевы—гэту задачу газеты па-вінны моцна паставіць перад калгасамі і аднаасобнікамі.

Ранняя сяўба ільну, кліматычныя ўмо-вы гэтага года на-поваму ставяць сёле-та пытанне аб тэрмінах уборкі. Цераб-ленне ільну ў гэтым годзе пачнецца значна раней, чым у мінулыя гады. Свое-часовая падрыхтоўка да цераблення, чот-кі календарны план уборкі, правільная арганізацыя працы—вось што вырашае

правядзенне ўборкі ільнянога ўраджаю ў сціслыя тэрміны і без страт.

Газеты павінны зараз-жа ўзяць пад свой неаслабны кантроль падрыхтоўку да ўборкі, завоз ўборачнага інвентара, ремонт ільначерабілак, шырока наказы-ваць гэту падрыхтоўку на сваіх старон-ках. І асноўнае, на што трэба звяр-нуць асаблівую ўвагу, гэта **поўнае ска-рыстанне ў часе ўборкі ільначерабілак**. У гэтым годзе мы павінны ва што-б там ні стала ўнікнуць таго становішча, якое мелася ва многіх раёнах і калгасах, ка-лі церабленне ільну праводзілася руч-ным спосабам, а ільначерабілкі не ска-рыстоўваліся. Друк ужо зараз павінен рашуча выступіць, выкрыць агульня-жаўныя, кулацкія настроі ігнаравання ўборачных машын. Трэба моцна паста-віць у газеце задачу **асваення ўборачных машын: ільначерабілак, машын «Эдзі», «Гільштэйн», падрыхтоўкі кадраў** для работы на іх. Усім гэтым трэба заняцца зараз-жа, каб сустрэць уборку зусім падрыхтаванымі.

Загадзя прадумаць кожны крок ўборкі, падрыхтаваць усе «дробязі», якія раі-юць яе поспех, рашчыць усе так, каб адна работа на другую не паскаквала—так павінны паставіць пытанне газеты.

Лён павінен быць выцераблен у ста-дыі ранняй жоўтай спеласці (а селек-цыйны лён—у жоўтай насеннай спелас-ці). Не чакаць агульнага высявання ўсяго ільну, а пачаць уборку выбарч-ным парадкам, на асобных участках, улічваючы тэрміны сяўбы, усе ўмовы, якія ўплываюць на тэрмін высявання—толькі так можна забяспечыць уборку ільну без страт, не дапусціць перастоя ільну.

Яшчэ да пачатку цераблення выбран-леныя сцелішчы, падрыхтаваць іх, падрыхтаваць суніі, авіны, мяльна-су-шыльныя пункты, апал і т. д.—усё гэ-тыя задачы друк павінен паставіць пе-рад сельсоветамі, калгасамі.

Якасць цераблення, расцілу, мочкі, пад'ёму са сцелішчаў газеты абавязаны ні на адну хвіліну не выпускаць з-пад свайго кантролю.

Загадзя неабходна заняцца падрых-тоўкай кадраў для ўборачнай: церабіль-шчыкаў, работнікаў па расцілу, мочны, кадраў па апрацоўцы ільну: сушыль-шчыкаў, мяльшчыкаў, трапальшчыкаў, сартоўшчыкаў. У часе ўборкі ільну

асаблівую ўвагу газеты павінны звярнуць на работу інспекцый якасці, на арганізацыю бракеража для прыёмкі работ на церабленню, расцілаў і т. д.

У кожным калгасе ёсць вопытныя старшы ільняводы, ёсць калгаснікі, паказваюшы ў мінулыя гады ўзоры высокакаснай работы па догляду ільну, на ўборцы і апрацоўцы. Зрабіць іх вопыт дабыткам усіх калгасаў раёна—задача друку. Нарады старых ільняводаў, выступленні іх на старонках газет з практычнымі ўказаннямі, што і як трэба зрабіць, каб забяспечыць высокі ільнявы ўраджай, каб у тэрмін здаць дзяржаве высокакасную ільнасазому, трасту, валакна, арганізаваць завочныя вытворчыя нарады памочнікаў, брыгадзіраў на ільну, шырокі паказ іх работы,—вось найбольшыя формы перадачы гэтага вопыта. Шырока ўжываць гэтыя формы масавай работы, разгарнуць масава-палітычную работу сярод калгаснікаў і працоўных аднаасобнікаў, сістэматычна і сур'ёзна паказваць парт-масаваю работу ў калгасах у часе праполкі і ўборкі,—гэтая задача пашага друку.

Уборка ільну павінна быць непарываю звязана з выкананнем кантрактных дагавораў. Леншую саазому, трасту са сцелінчаў і машыльных пунктаў—на ільнязаводы, арганізацыя разам з уборкай першапачатковай апрацоўкі і здачы высоканумарнага валакна дзяржаве—так трэба ставіць пытанне ў газеце.

У мінулым годзе ў частцы раёнаў мы мелі такое становішча, калі ільнязаводы не былі гатовы да прыёмкі саомкі і трасты новага ўраджаю. Таму раённыя і палітаддзельскія газеты павінны ўжо зараз правесці падрыхтоўку ільняводаў да прыёму ільну, арганізаваць паказ работы ільняводаў, правесці апарат пунктаў загатілы.

Вакоз праполкі, ўборкі, загатоўкі ільну разгортваецца жорсткай класавая барацьба. Кулацкія элементы імкнуцца сарваць праполку, своєчасны пачатак цераблення, апрацоўкі ільну, сарваць ільнязагатоўкі. Гэтага газеты не павінны забываць ні на адну хвіліну. Своёчасна выкрыць маневры класавага ворага, разгарнуць масава-палітычную работу сярод калгаснікаў і працоўных аднаасобнікаў, на канкрэтных прыкладах

паказаць ім, колькі страт дзяржаве, калгасу прыносіць дрэнны догляд, несвоечасная і нядабракасная ўборка і апрацоўка ільну, наколькі гэта зніжае кошт працадзя, раскажаць усе ільготы на ільну, паказаць выгоды працы на ўборцы і апрацоўцы ільну—вось што павінны зрабіць газеты.

Раённая і палітаддзельская газета—арганізатар сацыяборніцтва. На ўборцы і апрацоўцы ільну разгорнутае сацыяборніцтва адыгрывае рашучую ролю. Газеты павінны арганізаваць, весці і шырока асвятляць сацыяборніцтва калгасаў, брыгад, звоняў, канкрэтных людзей: брыгадзіраў, памочнікаў старшын калгасаў і брыгадзіраў на ільну, церабільшчыц, сартоўшчыкаў і т. д. на леннае правядзенне ўборкі і апрацоўкі ільну, на хутчэйшую здачу высоканумарнай трасты і валакна дзяржаве, перадаваць вопыт работы ленных.

На барацьбу за лён трэба мабілізаваць увесці жыццё друку, усіх селькораў. Трэба правесці курсы рэдактароў калгасных і брыгадных газет і селькораў спецыяльна па догляду, уборцы і апрацоўцы ільну, навучыць іх, як працаваць, навучыць расназнаваць тактыку класавага ворага з тым, каб селькоры былі ў першых радах барацьбы за лён.

Ільняўборка—гэта толькі адна частка праўда вельмі сур'ёзная і адказная, усёй ўборачнай кампаніі. Зусім зразумела, што газеты не могуць і не павінны адрываць пытанні ўборкі ільну ад ўборкі зернавых, бульбы і іншых культур. Газеты абавязаны ўмець спалучыць пытанні догляду пасеваў, ўборкі зернавых з уборкай тэхнічных культур. Уборку і настаўку хлеба і бульбы дзяржаве, ільнязагатоўкі ў гэтым годзе мы абавязаны правесці ўзорна. Да гэтага абавязвае нас тое, што па правядзенню сяўбы БССР у гэтым годзе заняла адно з перадавых месц у Савецкім Саюзе. Такое ж месца БССР павінна заняць і на ўборцы і выкананню абавязацельстваў перад дзяржавай.

На-большавіцку змагацца за вырашэнне гэтай задачы, мабілізаваць на гэту барацьбу пазавы друк і рабселькораў, шырокія масы калгаснікаў і працоўных аднаасобнікаў—гэтая і адказная задача друку Савецкай Беларусі.

КАНКРЭТНА, АПЕРАТЫЎНА

КОМУНАР

Орган агітацыі і культуры райкома партыі

Сенненскі раён поўнасьцю скончыў сяўбу ільну 24 красавіка. Аднак, калгасныя масы Сенненшчыны не супакоіліся на першых дасягненнях у барацьбе за высокі ўраджай. Зараз-жа на скарачэнні сяўбы пачынаецца над кіраўніцтвам райкома партыі барацьба за хову пасеваў, за падрыхтоўку да праполочных работ.

У перамозе, якую атрымала партарганізацыя на праполцы ільну, раённая газета «Комунар» бяспрэчна адыграла значную ролю. «Комунар» пачаў узор баявой, аператыўнай работы ў часе праполкі і падрыхтоўкі да ўборачнай.

З першых-жа дзён мая на працягу ўсяго месяца газета беспаранна дае аператыўны матэрыял: зводкі, інфармацыйныя заметы, выклікі на соцнаборніцтва і водгукі на іх. Газета дае абавязковыя перадавыя артыкулы, рад канкрэтных дырэктывных матэрыялаў на праполцы.

10-га мая друкуецца настанова райкома і палітаддзела, якая насычана канкрэтнымі прамымі ўказаннямі як для актыва, так і для кожнага калгасніка — як лепш правесці праполку, арганізаваць працу ў часе праполкі і т. д.

Праз некалькі дзён многія калгасы распачалі першую праполку ільну. Газета выходзіць 13-га мая з такім апіслагам:

«Лён ужо гатоў да праполкі. Хто адцягвае праполку, той дапамагае росту сарнякоў і затрымлівае рост ільну, той зніжае ўраджай».

Побач са змяшчэннем заматак аб тым, як пачаць калгасы разгарнулі праполочныя работы, газета ў наступным нумары (14-га мая) змяшчае **выклік звеннявых праполшчыц** Латыгальскага сельсавета. У гэтым выступленні праполшчыцы, між іншым, высюваюць прапанову, каб

«За кожным заяном замацаваць стапая ўчасткі, захаваць высокую якасць работы, за дрэнную работу зніжаць расцэнку працядня, за добрую — павышаць аплату. Добрым доглядам, высокай якасцю праполкі і ўборкай дабіцца з та не менш 3 цэнтнераў валла на ніжэй 12 нумара...».

Вядома, якое вялікае рашаючае значэнне мае правільная арганізацыя працы ў часе праполкі. Праполочныя работы неабходна праводзіць на аснове суровай **індывідуальнай здзельшчыны**. Між тым у пачасных мясцах — у Ходараўцах і Новасёлках — газета выявіла **спробы падмяніць індывідуальную здзельшчыну групавой**. Газета адразу-ж мабілізуе грамадскую думку калгаснікаў на **рашучы адпор гэтым спробам**, якія пагражаюць насіхаваму завяршэнню праполкі ільну.

16-га мая на самым відным месцы газета змяшчае інфармацыю аб тым, што калгас Турава 13-га мая поўнасьцю скончыў першую праполку ільну на **плошчы ў 23 гектары**. Праполка праведзена добра якасна з перавыкананнем дзеяных заданняў.

У наступным нумары газета змяшчае перадаўку пад загалоўкам «Балвымі тэмпамі праводзем праполку». На першай паласе змяшчаецца **адказ на выклік латыгальскіх праполшчыц і аператыўная зводка** па ўсяму раёну.

У перадаўцы газета дае жорсткую палітычную апэнку тым сельсоветам (прыводзяцца назвы сельсоветаў), якія яшчэ не прыступілі да праполкі. «Такія адносіны да праполкі не большавіцкія. Нельга самасупакойвацца. Ніякай перадышкі» — патрабуе газета ад адстаючых сельсоветаў і калгасаў.

Амаль уся першая паласа газеты за 19-е мая таксама прысвечана праполцы. Перадавы артыкул на тэту-ж тэму напярэджвае супроць небяспечнага дадзяння праполкі, якая павуе ў некаторых мясцах.

«Кожны дзень зацяжкі з праполкай, — гаворыцца ў перадавым артыкуле, — гэта рашучы ўдар па ўраджаю... Па-

тэрэбна ўшчэнт разбіць спробы купац-на-шкодніцкіх элементаў зацягнуць праполку, сарваць барацьбу за высокую якасць. Аб'яім рашучую барацьбу пустазеллю, вызвалім псевады ільну і зернавых культур ад смяцёвых траў, дамо ільну больш свята, цёплыні, вільгаці і спажывных матэрыяў».

Наступныя нумары ў большай сваёй частцы таксама прысвечаны прапалачным работам. 22-га мая газета змяшчае настанову райкома і налітадзела аб арганізацыі камсамольска-маладзёжных звянаў у брыгадах на час прапалачнай і ўборачнай, а таксама змятку аб тым, як маладзёжныя звяны заваявалі першыства ў сацыялістычным спаборніцтве.

Першая праполка скончана, але газета далёка ад таго, каб сямасунакоіцца. 24-га мая газета заклікае сустрапацца з райнамі заёт калгаснікаў-ударнікаў (прызначан у Сяню на 25 мая) разгортваннем другой праполкі ільну.

Пра 1-2 дні (27 мая) газета змяшчае ўжо першую інфармацыю аб тым, што калгас «Вялікае сяло», Падвырэнскага сельсавета, 24-га мая распачаў другую праполку ільну. Гэты кал-

гас ужо прапазоў 6 гектараў ільняных пасеваў другі раз.

***

Так з дня ў дзень газета настойліва і сістэматычна набліжае масы калгаснікаў на поўнае і добра якаснае правядзенне як першай, так і другой праполкі ільну.

Недахопам газеты з'яўляецца слабая барацьба за праполку зернавых, за ўзняцце цаліны і папараў. Газета мала і не разгорнута паказвае жывых людзей — пераможцаў, знатных людзей Сяненшчыны. Між тым «прапаганда добрых узораў работы — цэнтр агітацыі, цэнтр барацьбы з перажыткамі капіталізма ў эканоміцы і свядомасці людзей». (Стэцкі). У многіх заметках аб ходзе праполкі толькі назвы калгасаў розныя, а замест і выразы адны і тыя-ж паўтараюцца — атрымліваецца нейкі шаблон, што значна зніжае дзейнасць матэрыялаў.

«Комунар», які паказаў узоры палітычна-чоткага баявога тону і аператыўнасці, павінен узяць якасць газетнага матэрыяла, зрабіць яго больш жывым, рознастайным па форме і цікавым для мас калгаснікаў.

Галоўную увагу—звяну палольшчыц

«Прымежны калгаснік» — газета Ільнаводскага Ушацкага раёна, пачынаючы з паловы мая, асвятленню ходу праполкі адводзіць у кожным нумары ўсю першую паласу. Старонкі запаўняюцца аператыўным карэспандэнцыямі з сельсаветаў, калгасаў і асобных брыгад. Газета б'е па палёных ў пасабных калгасах разнажаных аб тым, што «палоць, моў, рана, можна яшчэ пачакаць, адначыць ад сяўбы» і т. д. У заметках фігуруюць капкратныя людзі, адказныя за правядзенне праполкі. Паказвае «Прымежны калгаснік» і тыя сельсаветы і калгасы, якія добра арганізавалі праполку.

У пачатку чэрвеня ў раёне праводзіцца злёт лепшых калгаснікаў і калгас-

ніц. На злёце прымуць удзел толькі тыя калгасы, якія з поспехам справяцца з праполкай, добра паставяць ахвяру пасеваў. Районная газета арганізоўвае спаборніцтва калгасаў на хутчэйшае і высока якаснае завяршэнне праполкі ўсіх культур, на атрымлівае ганаровыя прывілеі ўдзельнікамі злёта перадавікоў.

Трэба ўказаць «Прымежнаму калгасніку» і недахопы. Першы недахоп газеты ў тым, што яна не зрабіла галоўнага ўперу на звяно палольшчыц. Вядома, што поспех прапалачнай вырашае правільная арганізацыя работы звянаў палольшчыц. У газеце-ж за ўвесь час надрукавана толькі адна заметка («Поспех праполкі вырашае звяно», № 76), дзе закранаецца арганізацыя работы звянаў.

У гэтым заключецца буйнейшая памылка ўшацкай газеты. Вынуеціўшы з-пад сваёй увагі звыно палозыныц, газета «Прымежны калгаснік» не змагла своечасова выкрыць вялікія недахопы ў **арганізацыі работы** на праполцы, якія ёсць на многіх калгасах раёна. Таму многія матэрыялы газеты не зрабілі патрэбнага ўплыву на ход праполкі, аб чым сведчыць зусім нізкі процант выканання плана праполкі ў раёне (на 30 мая ільну праполата 5,6 проц.).

Таму зараз важнейшай задачай «Прымежнага калгасніка» з'яўляецца арганізаванне паказу работы звыно палозыныц.

У ДРУЖБЕ З ПУСТАЗЕЛЛЕМ

13 мая пяць сельсоветаў Суражскага раёна — Палаўскі, Пудзіцкі, Астроўскі, Янавіцкі і Суражскі — скончылі сяўбу ільну. Дзесяткі калгасаў пасеялі яшчэ раней. Разам з дружнымі ўсходамі ільну нышня разраслося і пустазелле. А аб праполцы ільну, аб ачышчэнні пасеваў ад шкоднікаў, адбіраючых ад ільну вільгаць, наветра, у раёне ў тым дні яшчэ і не думалі.

Праўда, раённая газета «Ударнік» яшчэ 18 мая заклікала «неадкладна ліквідаваць адставанне ў сяўбе і пераключыцца на праполку». Але выходзіць нумар газеты за 22 мая, а аб праполцы — ні слова.

24 мая «Ударнік» зноў заклікае: «Завяршэнне сяўбы спалучыць з масавым разгортваннем праполкі». І ў гэтым нумары, як і ў наступным (за 26 мая), няма ніводнай зметкі аб пачатку поліва, у раённых арганізацыях, у прыватнасці ў райза — абшчураючых адносіны да праполкі. Там чакюць пакуль пустазелле заглушыць ільняныя ўсходы. Загадчык райземаддзела Антоненка заяўляе:

СЛОВЫ І СПРАВЫ БЯЛЫНІЦКАЙ ГАЗЕТЫ

У гэтым годзе Бялыніцкі раён скончыў пяснявую сяўбу 13 мая — на 15 дзён раней чым летась. Выканані і план на ільну — пасеяна 3.535 гектараў.

Скапчыўшы раёнам сяўбы раённая газета «Чырвоны калектывіст» прысвяці-

ла шчыц. Газеце трэба паказаць падрабязна работу пясняных звыно палозыныц, выкрыць недахопы, расказаць пра дадатны вопыт і гэтым самым вучыць усе калгасы раёна, як трэба арганізаванне праполку.

Адсутнічае ў газеце таксама паказ канкрэтных людзей занятых праполкаю. Газета не паказала яшчэ ні адной калгасніцы-ударніцы праполачнай. Гэты недахоп «Прымежны калгаснік» павінен чым хутчэй выправіць. Трэба памятаць, што ёла прыкладу на праполцы адбіраюць вялікае арганізуючае значэнне.

«З праполкай можна пачаваць, пустазелля на палях яшчэ мала» («ЗВЯЗДА» — 4 чэрвеня).

А раённая газета маўчыць, нібы вадзі ў рот набрала. Работа на праполцы ў большасці калгасаў раёна пастаўлена дрэнна. У тым-жа нумары «Звязды» мы чытаем:

«Дыферэнцыяваныя нормы выпрацоўкі прыотасоўна да ступені засмечанасці ўчасткаў адсутнічаюць... Малагрупавая здэльшчына не ў пашане, а індывідуальнай здэльшчыны і ў паміне няма».

І гэта не турбуе рэдакцыю «Ударніка». Забыла рэдакцыя і аб тым, што з 6.400 гектараў ільну 3.000 павінны прапаляць аднаасобнікі. Аб аднаасобніку ў газеце — ні слова.

У чыніку на 30 мая на Суражскаму раёну праполата толькі 9,6 проц. ільняных пасеваў. Гэта лічба яснай за ўсе гаворыць аб дрэннай рабоце суражскіх раённых арганізацый, аб недапушчальнай бестурботнасці і безадказнасці рэдактара газеты «Ударнік» тав. Баранавы.

гасіся і перамагалі ў слэбэ... змагацца ў час прапалачнай...

Але словы бялыніцкай газеты рэзка разышліся з яе справамі. Мы ўважліва прагледзелі 8 апошніх нумароў «Чырвонага калектывіста» (з 1 па 23 мая) і знайшлі ў іх толькі тры заметкі аб тым, як калгасы раёна прапалваюць пасевы. З гэтых трох яшчэ вымадкавых заметак можна ўсё-ж заключыць, што праполка ў раёне ідзе дрэмна. Характэрна заметка сельгора Шчытнікава «Лён па-трабуе неадкладнай праполкі» (нумар ад 23 мая). З гэтай заметкі відаць, што ў калгасе «Замосце» пават і не збіраюцца паліць лён. Пасевы-ж ільну схаваліся ў пустазеллі. Відаць, такое-ж становішча ва многіх калгасах раёна.

ВАКОЛ ДЫ НАУКОЛА

25 мая Гарадоцкі РК КП(б)Б і паліт-аддзелы Гарадоцкай і Мехаўскай МТС у спецыяльнай настанове адзначылі «зусім слабае разгортванне прапалачных работ у калгасах і па аднаасобнаму сектару... сярод часткі актыва раёна і сельсоветаў ёсць педзаціжка звачэння прапалачнай кампаніі».

Настанова гэта надрукавана ў гарадоцкай раённай газеце толькі 30 мая (паміж 25 і 30 мая вышаў яшчэ адзін нумар газеты—28 мая). Яшчэ раней—24 мая—газета выступіла з артыкулам «Не заспакойвацца, а па-баявому разгарнуць праполку», дзе злёгка пакрытыкавала настроі перадышкі, самасупакоенасці, разважанняў аб тым, што «палоць яшчэ рана, малая трава».

І ўсё-ж, трэба прама сказаць, што да 1-га чэрвеня, пакуль у райземадзеле не склалі зводкі аб ходзе праполкі, рэдакцыя «Калгаснай Праўды» не ведала, што робіцца ў раёне, у асобных сельсоветах. І таму газета пісала «наогул» вакол праполкі, у парадку «шанаў» і заклікаў і асобных самацёчных заметак «распачаць праполку», «пераключыліся на праполку» і т. д. Мы падкрэслівалі іменна **вакол праполкі**, бо газета не ўвайшла ў сутнасць справы, вынудзіла аспоўнае звязно—арганізацыю, працы, расстаноўку сіл, разгортванне сацыял-борніцтва на праполцы. Усё, што можна знайсці ў «Калгаснай праўдзе» аб

Тое, што пасевы ільну і іншых культур гінуць, заглушаюцца пустазеллем, газету «Чырвоны калектывіст» ніколі не турбуе. Яна абмяжоўваецца агульнымі разважаннямі аб карысці праполкі, не хоча сама актыўна ўключыцца ў барацьбу за ўраджай.

Некалькі раз бялыніцкая газета ўспамінае аб праполцы ў перадоўках, але ўспамінае толькі між іншым, у пералічэнні «раду задач».

Ці не пара ўжо, таварышчы з «Чырвонага калектывіста», спыніць агульныя разважанняў аб праполцы і заняцца становішчам праполкі ў канкрэтных калгасах раёна?

арганізацыі працы на праполцы—гэта наведанне аб тым, што ў калгасе створаны звенні прапалаччыц на чале з лепшымі ўдарніцамі. А вось як **расстаўлены гэтыя звенні, як яны працуюць, як укараняецца дробна групавая і індыўідуальная здэльшчына, якасць работы на праполцы**—гэтыя пытанні газета абыходзіць.

3 чэрвеня «Калгасная праўда», нарэшце, змяшчае першую зводку аб ходзе праполкі па раёну на 1 чэрвеня (да рэчы ў загалоўку зводкі гаворыцца зусім аб узняцці цаліны і папару). Па раёну праполата толькі 26,3 проц. ільну, 18,1 проц. зернявых. Ні адзін сельсовет на 1 чэрвеня не закончыў праполкі, у 4 сельсоветах праполка яшчэ не пачыналася, 5 сельсоветаў прапалолі толькі ад 6 да 15 проц. пасаваў ільну. А газета спакойна змяшчае гэту зводку без ніякіх каментарыяў і толькі для ачысткі сумлення дае шапку: «Саладухінскі, Патапыльскі, Горкаўскі, Халамерскі сельсоветы зрываюць праполку ільну і зернявых».

Канкрэтных вінаватых у зацягванні праполкі ў раёне, прычыны зрыву праполкі ў радзе сельсоветаў газета не ўскрывае. Не паказвае яна і вопыту работы лепшых калгасаў, звенняў, асобных палодчыц, на якіх маглі-б вучыцца адстаючыя калгасы.

ЗА НОВЫЯ ТЫСЯЧЫ ГЕКТАРАЎ УРАДЖАЙНАЙ ЗЯМЛІ

Барысаўскі раён павінен сёлет узяць 1.600 гектараў цаліны. Газета «**Большык Барысаўшчыны**» актыўна ўключылася ў барацьбу за выкананне гэтай задачы. Пачынаючы з 8 мая газета з дня ў дзень паказвае калгасы, калгасныя брыгады, якія змагаюцца за асваенне новых зямель.

13 мая, назаўтра пасля злёта ўдарнікаў сяўбы, газета змяняе цалую старонку, прысвечаную паларам і цаліне, дзе паказвае спаборніцтва паміж калгасамі ў другім туры барацьбы за ўраджай. У старонцы даюцца практычныя агранамічныя ўказанні, як трэба ўзімаць цаліну, ўзрываць палары, якія метады апрацоўкі цаліны і палараў трэба ўжываць выходзячы з глебавых і кліматычных умоў Барысаўскага раёна.

Стара-Дарожскі раён 20 мая закончыў сяўбу. Здавалася-б, што раённая газета «**За калектывізацыю**» разгорне, зараз барацьбу за асваенне 7.000 гектараў цаліны. Але дарэмна вы будзеце шукаць на старонках газеты паказу асваення новых зямель. За выключэннем «шапкі» і адной маленькай заметкі аб тым, што калгас «Чырвоны араты» ўзяў 5 гектараў цаліны, у газеце нічога не знойдзеце.

За зрыў уздыму цаліны і палараў Стара-Дарожскі раён занесен на чорную дошку. З гэтага рэдакцыя газеты «За калектывізацыю» павінна зрабіць для сябе сур'ёзныя вывады.

Шклоўская раённая газета «**Прамень камунізма**» рашыла абыйсціся нават і без «шапак». Яна абмежавалася змяшчэннем у пумары ад 29 красавіка пастановы ЦК ВКП(б) і СНК СССР аб ільготах за ўзяцце цаліны і на гэтым палічыла сваю задачу скончанай. Толькі 7 мая яноў ўспомніла газета аб узяцці цаліны, калі надрукавала пастанову ЦК і СНК БССР па гэтаму-ж пытанню. І на гэтым супакоілася.

Сініс такіх газет, як «За калектывізацыю» і «Прамень камунізма» можна

прадоўжыць. Першае месца сярод газет, якія ігнаруюць уздым цаліны, займае сіродніцкая газета «**Ленінскі шлях**». Яна абмежавалася толькі тым, што надрукавала петытам пастанову партыі і ўрада аб уздыме цаліны і ўсё. З яе бара прыклад і газета «**Звязда на рубяжы**» — орган дрысенскага РК КП(б)Б, РК і профсовета.

Тав. **Сталін** на 17 партз'ездзе падкрэсліў, што «ў так званай снажываючай паласе ёсць каля 5 мільёнаў гектараў цалінных зямель, пакрытых хмызняком... Калі ачысціць гэтыя землі ад хмызняка і правесці рад мерапрыемстваў арганізацыйнага характару, можна будзе атрымаць велізарны раён зернавых культур, які можа даць таварнага зярна пры звычайна вялікай ураджайнасці ў гэтых месцах не менш чым дзе зараз Ніжняя або Сярэдняя Волга».

БССР павінна ўзяць у гэтым годзе 115 тысяч гектараў цаліны, а да канца другой півцігодкі 450 тысяч гектараў. Гэта задача з'яўляецца для БССР выключна важнай. Бо з ёю звязаны такія рашаючыя пытанні, як правільнае ўвядзенне севазваротаў, уздым ураджайнасці і забеспячэнне заможнага жыцця для ўсіх калгаснікаў. Гэта павінен зразумець увесь друк БССР.

«Звонавод-ударнік» — аднадзённая газета рэчыцкага РК КП(б)Б і палітаддзела МТС, прысвечаная праполцы і барацьбе са стратамі ў сельскай гаспадарцы.

3 1 ПА 15 VI—РЭІД ПРАВЕРКІ ХОДА КОНКУРСА-СПАБОРНІЦТВА НА ЛЕПШУЮ СТАНЦЫЮ

ГОТФРЫД

Сак. прамыслова-транспартнага аддзела ЦК ВК(б)Б

ЛЕПШАЯ СТАНЦЫЯ ў САЮЗЕ ПАВІННА БЫЦЬ НА ТЭРЫТОРЫІ БССР

◆ Па ініцыятыве журнала «БОЛЬШЭВІЦКІ ДРУК» з 1 па 15 чэрвеня праводзіцца рэйд праверкі ходу абавшчанага «ПРАВДОЙ» конкурса-спаборніцтва на лепшую станцыю. ◆ Рэйд праводзяць: журнал «БОЛЬШЭВІЦКІ ДРУК», газеты «ЗВЯЗДА», «БОЛЬШЕВИСТСКИЙ ПУТЬ» і «РАБОЧИЙ». Да ўдзелу ў рэйдзе прыцягнуты рэальныя і транспартныя газеты, нізавы друк станцый і шырокія масы рабнорачыгуначнікаў. ◆ 28 мая пры рэдакцыі журнала «Большевицкий друк» па пытанню рэйда адбылася нарада рэдактароў рэальных і транспартных газет ВІЦЕБСКА, ОРШЫ, МЕНСКА, ПОЛАЦКА, БАРЫСАВА, рэдактароў насценных газет і партргаў станцый. Матэрыял аб задачах рэйда мы і змяшчаем ніжэй.

ЦК нашай партыі вядзе барацьбу за тое, каб лепшая станцыя ў Саюзе знаходзілася на нашай тэрыторыі. А ўмоў для заваявання першынства ў нас сапраўды ёсць. Зразумела, ёсць такія станцыі, як **Есінаватая, Даўгінцэва**, якія апрацоўваюць 20-30 проц. сутачнага афартоўнага вагонаў усяго Саюза. Натуральна, што такія станцыі пры добрай рабоце маюць больш шансаў атрымаць першынства. Але і ў нас ёсць станцыі вельмі буйныя: Віцебск, Орша і рад іншых, якія маюць аграмаднае значэнне. Яны маюць усе падставы змагацца за тое, каб атрымаць званне лепшай станцыі. Зразумела, мы не можам адрываць работу станцыі ад усяго комплексу чыгуначнага транспарта. Змагаючыся за лепшую станцыю, мы ў той жа час змагаемся за палепшэнне ўсёй работы па чыгуначы па ўсёму фронту. Ранейшых ЦК ВК(б) асабліва ўважліва адлюстравалі даламазе тэрытарыяльных арганізацый чыгуначнаму транспарту.

Што мы для гэтага зрабілі? Мы пачалі прыкладна 15 брыгад ЦК у Аршанскі і 12 у Жлобінскі раёны, некаторую колькасць у Віцебскі раён, прычым узялі шмат людзей з самога Віцебска. І па гэтых 3 раёнах мы з кожным райкомам партыі ў паасобку абгаворвалі пытанне аб даламозе тэрытарыяльных арганізацый чыгуначным станцыям.

Устаноўка ЦК — райкомы партыі павінны зрабіць чыгуначныя станцыі і

прыстані, якія знаходзяцца на іх тэрыторыі, узорнымі. Ленінскі райком у вялікай ступені выканаў сваё абавязаванне. Станцыя **Лепель** значна паднялася, хоць там ёсць яшчэ і вельмі вялікія недахопы. Станцыя **Гарадок** пры дапамозе рэальных арганізацый зусім перабудавалася. Начальнік станцыі **Гарадок**, калі прыехаў туды **Васільеў** на тэрмін эканамічнага аддзялення, гаворыць яму: «Я цинер, гав. Васільеў, хачу суседняй станцыі даламагчы, у мяне ёсць шмат матэрыялаў. Непрыемна, я-ж сам чысты, а поўны гразулі сідзяць». Гэта вельмі добра, асабліва калі ўспомніць аб месцічых тэндэнцыях, існуючых яшчэ да некаторага ступені ў асобных чыгуначнікаў.

Няправільна будзе, калі нашы райкомы партыі зразумеюць рашэнні ЦК партыі і пачаюць тэрытарыяльных арганізацый, толькі як дапамогу матэрыяльную. У суму гэтых мерапрыемстваў — ператварэнне станцый ва ўзорныя — ўваходзіць у першую чаргу паказальнікі работ па прасоўванню грузаў, па змацы брусаў, па правільнай паставоўцы стрэлкі, г. зн. па правільнай арганізацыі руху і эксплуатацыі. Карацей кажучы, усё тое, аб чым выразна гаворыцца ў рашэнні ЦК.

Сутнасць рашэнняў ЦК у тым, што трэба даламагчы камуністам і камсамольцам хутчэй перабудавацца. Трэба, каб на кожнай рабоце, дзе стаіць кому-

ніст, ён займаў-бы авангардную ролю. ЦК КП(б) не спыніўся на тым, што перакнуў на чыгуначны транспарт групу камуністаў. Але-ж гэта яшчэ не ўсё. Трэба даць туды слесароў, майстроў сумленных беспартыйных рабочых з фабрык, заводаў, якія знаходзяцца ў даным раёне. ЦК даў спецыяльныя ўказанні аб укамплектаванні станцый. Данамагчы выгнаць адтуль лодыраў, людзей, якія зрываюць работу, даць патрэбных нашых людзей на станцыі,—гэта адна сума мерапрыемстваў.

Другая сума мерапрыемстваў—арганізаванне дапамогі па ператварэнню станцый ва ўзорныя, зрабіць так, каб раённыя арганізацыі свае станцыі абсталявалі ўсебакова.

Як гэта зрабіць? Калі маленькая станцыя—пытанне вырашаецца лёгка. Лемень. Гарадок—невялікія станцыі, унарадкаваць іх не цяжка, асабліва ў гарадзкіх тэрыторыях. Але калі ўзяць тэрыторыю станцый, як Віцебск, Гомель, Магілёў, Орша, то там больш цяжка. І, натуральна, мы павінны даць гэтым арганізацыям адказ на пытанне, як зрабіць.

Што прывезлі нам брыгады? Яны прывезлі нам аналіз фактычнага становішча спраў на месцы. Магілёў вынес рашэнне, жлобінскі, бабруйскі, пухавіцкі, быхаўскі, рагачоўскі, шклоўскі, калічэўскі, мазырскі, аршанскі, парыцкі райкомы, менскі гарком вынеслі рашэнні аб дапамоце станцыям. Я бяру толькі Жлобінскі раён, на тэрыторыі якога знаходзіцца станцыя Жлобін. Мы атрымалі рашэнне райкома і даручылі палітдзелу правярць на пунктах, як гэта рашэнне выконваецца. Вось што атрымалася. Магілёўскі райком абавязвае райкаапаюз аселяніць плошчу пераўстаноўкі станцый. Нічога не зроблена. Калі ПЧ-32 патрасіў даць зелены, то за гэта запасілі 7.000 рублёў. «Керамтрэсту адпусціць цэглы»—нічога не зроблена цэглы няма. «Абавязаць райком комсомала 18-24 красавіка правесці суботнікі па прыкідзенню ў парадак шляхоў». 18 і 24 амаль ніхто не з'явіўся, хоць райком комсомала патрапаўся, абяцаў выслатаць 400 чал. Начальнік ДМФК абяцаўся 10 красавіка скончыць будаванне 75 канал дзяржаўна-пасажырскай лініі. Дзяржаўны канал... заканчвае.

Вось вам дэкларацыі, разважанні, рашэнні, балябятня, абяцанні і рэзультаты.

Бабруйскі райком—сакратар тав. Мілер. Маж іншым, тав. Мілер вельмі амератыўны чалавек, і мы на радзім алошніх мерапрыемстваў і, у прыватнасці, па пытанню сяўбы, ў гэтым пераказаліся. Ён паказаў вялікія большавыя арганізатарскія здольнасці. Ён ёсць чалавек, які ў сваёй працы не перамагае, а перамагае. Ён перамагае, а перамагае, а перамагае. Ён перамагае, а перамагае, а перамагае.

Бабруйскі райком—сакратар тав. Мілер. Маж іншым, тав. Мілер вельмі амератыўны чалавек, і мы на радзім алошніх мерапрыемстваў і, у прыватнасці, па пытанню сяўбы, ў гэтым пераказаліся. Ён паказаў вялікія большавыя арганізатарскія здольнасці. Ён ёсць чалавек, які ў сваёй працы не перамагае, а перамагае. Ён перамагае, а перамагае, а перамагае.

Пухавічы. Сакратар райкома тав. Снараход. Вынеслі рашэнне, 14 мая правярць вынікі, што нічога не зроблена. Было даручана райземадзелу ўзначаленым тэрмін адвесці зямлю пад сяўбу дома грузчыкаў. Не адведзена. Абавязалі дырэктара электракампаніі забяспечыць станцыю святлом. Не зроблена. Даручылі райпрофсону арганізаваць суботнік для ачысткі станцый. Не выканана. Правярку выканання даручыў тав. Леўчанка. Правярку выканання ўзначалены і ні разу на бюро не заслухалі. У перыяд знаходжання ў Пухавічах прадстаўніцка палітдзелу выявілася, што аб рашэнні райкома большасць выканаўцаў не ведае. Пасля гэтага райкому ўвядзены, што справа дрэнная. Тав. Снараход прыняў сякія-такія меры, сёе-тое зрабілі, аднак, становішча, вы сам разумееце, абсалютна ненармальнае.

Я наўмысна замястраў увагу на негэхах. Але было-б няправільным сказаць, што ў нас, на чыгуначнай, суцэльная чорная іліяда. Несумнянна, пасля рашэнняў ЦК ёсць, але яны вельмі недастатковыя.

У гэтай сувязі трэба сказаць, што пасіўнасць саміх чыгуначнікаў адзін з адмоўных фактараў у выкананні нашых рашэнняў. У выніку я павінен прапанаваць—указанні тав. Гікало выконваюцца дрэнна.

У суму мерапрыемстваў па станцыях уваходзіць таксама барацьба за план, за своєчасовую разгрузку і пагрузку, за тое, каб быў правільны абарот рухомага скароту. Райком павінен усёй гэтай сумай пытанняў займацца. Райкомы займаюцца часта невялікімі прадырэмствамі і правільна займаюцца, але ж чыгуначная станцыя—гэта буйнейшае прадырэмства, а адносіны да чыгуначных станцый, як да нечага пабочнага, чым ка-лякія ў сілу неабходнасці. Гэта ня-правільна.

Станцыя—люстра раёна, і ў залеж-насці ад яе работы мы будзем даваць ацэнку раённаму партыйнаму і ў асаб-лівасці савецкаму кіраўніцтву. Калі праз некаторы час мы прыдзем на станцыю і бачым, што там панёвае, брудна, ня-чысціцы, гэта значыць, што ра-ёнавая арганізацыя, у першую чаргу РКК, райкомы партыі, комсамол, адносіцца да гэтай справы не так, як патрабу-е. Гэта значыць, што ў іх нечага не хапае, бо адна з важнейшых палітычных ды-рэктыв партыі—узняцьце работы транс-парта—ігнаруецца. Так, а не інакш прыдзецца ставіць пытанне.

Мы павінны ўзяць вакол гэтай спра-вы літаральна ярасць нас, узняць усю нашу райкараўскую сетку, узняць гэтыя раённыя райкомаў пад сваю праверку без-стыкай літасці. Тут трэба крыць таго ч-го нека (на кожнаму пункту ў насобку), якому райком даручыў правесці кан-крэтнае заданне, а ён яго не выканаў. Вось глядзіце—магілёўскі керамтрэст павінен правесці тое і тое. Прозвінчы тут не ўказаны. Даведайцеся прозвінчы і пачнеце біць па гэтаму чалавеку. А між тым ні адна раённая газета не пра-верыла гэту справу.

Як быць з буйнымі чыгуначнымі стан-цыямі. Горш за ўсё аказалася з Віцеб-скам і асабліва Менскам, Оршай і Магі-лёвам. У такіх раёнах, дзе вялікія стан-цыі або вузлы, горсавету або райкому ўзяць гэту станцыю вельмі цяжка. У Віцебску, каб прывесці станцыю ў пар-дак, трэба дзвесці тысяч. Што трэба зрабіць? Віцебскія тапарышны спачатку пашлі на такому шляху: гарком, горсо-вет павінны даць ім 100.000 рублёў, але гарком і горсовет жывуць на ка-ш, рыс і не могуць даць 100 тыс. руб-лёў. А вось я скажу, што станцыя можа

атрымаць не 100.000 рублёў, а 200.000. А зараз пакажу гэты шлях.

Вось, напрыклад, Менск. Чаго варта прымацаваць да вестыбюля два заводы, та першай платформы—Наркомлес, да другой—Наркамцэлю, да трэцяй—будавнічую кантору, прымацаваць да чыі будак калектыву служачых унаўна-важанага Наркамата па замежнаму ган-цлю, прымацаваць усё ўстановы, БКС, усё прадырэмствы да пэўных аб'ек-таў, звязаць іх з гэтымі людзьмі, арга-нізаваць штаб пры рэдакцыях «Звязда» і «Рабочий», пры рэдакцыях раённых газет, якія-о правіралі мерапрыемствы кожнага прадырэмства.

У нас заўсёды шукаюць цэнтраліза-ванага багатага бюджэтнага дзяржа, а бюджэтнага багатага дзяржа няма, бо на бюджэту атрымлівае і чыгушка і ўсе астатнія жывуць на бюджэце. Людзі ба-яцца ўзяць як след за справу. Нама-гае, каб уцягнуць у работу на плані-танію становішча станцый усё гэта-раўня прадырэмствы і ўстановы.

Адным словам, трэба разварушыць гэ-ту справу. І калі мы так зробім у Мен-ску, Оршы, Магілёве, дзе станцыі вялі-кія і горсаветкі бюджэт сам няздольны іх выцягнуць, то мы зробім вельмі шмат. Мы будзем людзьмі данамагаць і ўсякімі іншымі рэчамі. Абавязкова трэ-ба гэта зрабіць.

Асноўная беда ў нас заключаецца ў-тым, што райкомы і гаркомы не выкон-ваюць сваіх уласных распараджэнняў і ўказанняў таго. Гікало. Я думаю, што мы гэту справу выцягнем, і не такіх спра-вы выцягвалі. Сяўбу выцягнулі не дрэн-на. Пакрысе пачынаем выцягваць пра-мысловасць. У гэтых напрамку ўжо сёе-тое зроблена, мала, праўда, але сёе-тое зроблена. Выцягнем і чыгуначны транспарт. Мне здаецца, што калі да вырашэння гэтага пытання знаходзіцца ў нас. Друк павінен зганібіць, зацям-іць тых, хто зрывае работу, разам з-тым ён абавязан і пахваліць добрых ра-ботнікаў. Я праданавіду-бы пра стан-цыі—Лічэль, Гарадок, Заольша, якія ідуць добра, напісаць у газетах, змясціць партрэты сакратароў райкомаў. Нам трэ-ба зацэпку зрабіць, тады людзі пачнуць разумець, што за добрую работу мы хва-лім. Работнікі нашы вельмі прыслухоў-ваюцца і да «Звязды» і да «Рабочего». Пядаўна адзін сакратар буйнага гаркома

скардзіўся па тое, што «Звязда» і «Рабочий» усё дрэннае аб нас друкуюць. а добрага і не бачаць, замоўчваюць.

Справа заключаецца ў тым, што мы павінны абавязкова тое, што ёсць добрага, паказаць, асабліва ў даным выпадку. У Менску сёе-тое ёсць. Я прасіў бы редакцыю «Звязды» і редакцыі іншых газет ўзяць пад свой нагляд, у

палітычнае Менск. Гэта будзе вялікая справа.

Правядзімы ўсе беларускі рэйд-праверка ходу сабораў павінны лепшую станцыю павінен з'явіцца адпаведным пунктам па рэалізацыі рашэнняў партыі нашым друкам і рабочымі. І няма сумнення ў тым, што калі вы гэты рэйд добра арганізуюце, ён прынясе пэўную карысць.

А. КРАСНЫХ

адказны рэдактар газеты палітаддзела М.-Б.-Б. чыгункі «Большевистский путь».

ЗА СЦЯГ „ПРАВДЫ“

Ці ёсць на МББ чыгуны сапраўднае сабораў павінны станцыі? Трэба прама сказаць, і такая думка палітаддзела дарогі, што сапраўднага сабораў павінны станцыі яшчэ няма, што ў нас пакуль чыгункі і татарак на гэту тэму, але мала спра-... А дзеўнічае сапраўднае мабілізацыя чыгуначнікаў на ўдзел у сабораў павінны тве.

Другі транспартны і тэрытарыяльны ў гэтых адносінах таксама чыгункі што зрабіў. Адкрыўце любую газету, адкрыўце «Большевистский путь» (я павінен самакрытычна прызнаць) і вы знайдзеце пэўнае агульнае, імя аб'яцанняў, а канкрэтнага паказу яшчэ вельмі мала.

У нас ёсць палітычны станцыі, іх мала, ноўласці абслужыць тэрытарыяльны цэнтр. бо ён у большасці выпадкаў сутыкаецца з іх работай. Але вельмі часта рэдактары не ведаюць назвы гэтых станцыі і не цікавяцца іх работай. Трэба, каб рэальны тэрытарыяльны друк узяў пад свой непасрэдаваны нагляд работу палітычных станцыі.

Абвешчаны ўсе беларускі рэйд-праверкі выканання ліпенскай пастановы ЦК і СНК і хода сабораў павінны станцыі павінны працэсі пад лозунгам барацьбы за сцяг «Правды». За гэты сцяг, зараз павінна разгарнуцца сапраўдная боль-

ГАЕЎСКІ Ф. І.—адказны рэдактар насцен-газеты абменнага пункту менскай таварнай станцыі.

шэніцкая барацьба. Мы павінны падыйсці да гэтага з для ліпенскага рашэння партыі і ўрада з рашаючымі тэмамі на транспарце. Крайна патрабуе ад транспартных арганізацый, ад членаў партыі, ад нашага друку сывавадчы, што яны зрабілі для выканання ліпенскай і наступных за ёю пастаноў партыі і ўрада.

Рейду треба надаць масова-політичне значення і правосілі яго на усій БССР. Мы ставім тижсама задачу ўцягнуць у гэты рейд і суседнюю Заходнюю вобласць.

Якія пытанні павінен ахапіць рейд? Першым пытаннем мы ставім правярку выканання тэрытарыяльнымі арганізацыямі дырэктывы тав. Гікало аб дапамозе транспарту. Треба гэту правярку арганізаваць на месцы самімі ГК, РК, палітдзелам аддзяленняў праф. арганізацыяю моцных брыгад.

Другое пытанне — унутрыстанцыйнае планаванне. Гэта справа надзвычайная. Што ў нас прадастаўляе сабой начальнік станцыі? Гэта пасіўная асоба і планаванні. Ён ніякага плана не робіць. Ён ні ў якой меры не ўплывае на план, ён з'яўляецца выканаўцам супрацьпачага плана, прычым часта планам быццанага. Калі мы пераўтвараем начальніка станцыі і дырэктара прадпрыемства, то гэта ні ў якім пароты не дзел. Мы павіны наставіць пытанне аб тым, што начальнік станцыі з'яўляецца агульнай асобай ва ўнутрыстанцыйным планаванні, што начальнік станцыі павінен прымаць удзел у складанні гэтага плана, а не з'яўляцца толькі выканаўцам. Я думаю, ад таго, што начальнік станцыі не прымае ўдзелу ў планаванні — быццана вялікая і праз суткі пасля спуску плана ад яго нічога не астэецца.

План павінен быць даведзен да кожнага рабочага. У нас, на супраці, да ведзення плана да рабочага на станцыі — пытанне зусім новае. Друк дасюль гэтага пытання не ўзнімаў, ім не займаюцца і на станцыях.

Да гэтага часу адзначаець кліентура слабая. Калі ў Менску абстаіць больш або менш добра, то на астатніх станцыях кліентура безадказная. Треба працягнуць тэрытарыяльны друк, каб ён аддзейнічаў на безадказныя адносіны кліентуры.

Трэцяе пытанне — як выкарыстоўвае начальнік станцыі свае правы. У нас мала такіх начальнікаў станцыі, якія зразумелі ў поўным аб'ёме свае правы. У нас больш такіх начальнікаў станцыі, якія баяцца браць гэтыя правы на сябе, не выкарыстоўваюць іх

Але ёсць і другога роду факты, калі асобныя службы ўшчамляюць правы начальнікаў станцыі і калі начальнікі станцыі твораць беззаконне. Вось начальнік станцыі. Нішча (Віцебскі раён) сабраў усіх і абвясціў: «Адгэтуль газетаром з'яўляюся я. Усе мне падпарадкоўваюцца, а майстар акалодка з'яўляецца майм намеснікам па тэхнічнай частцы». Гэты начальнік станцыі сам паехаў на лінію і начаў расстаўляць кадры. К гораду насцені гэтаму треба сказаць, што яна ўскрыла гэту памылку і «раскрасала» начальніка станцыі. Ён гэту газету з'яўляў аб'явай ПКО. Я не ведаю, ці да гэта па прынцыповую вышніню.

Пагрузка і разгрузка. У нас, паміж іншым, нічо не занялася дэталёва гэтым пытаннем. Механізацыя, сапраўды, пераходзіць на разгрузку і разгрузку работ не аддаецца належнай увагі. Мы, у прыватнасці, не займаемся грузчыкам. Грузчык да гэтага часу з'яўляецца як бы пабочным элементом на транспарце. Праблема вялікая работа, каб змяніць існуючыя адносіны да грузчыка, каб зрабіць яго часткай адной сям'і чыгуначнікаў.

Як змагаюцца станцыі за скарачэнне прастою вагонаў?

Треба вызначыць прычыны затрымання вагонаў? Калі ёсць дасягненне, калі прастой вагонаў ніжэй нормы, треба гэта паказваць.

Манеўровыя работы. Яны адыграваюць вялікую ролю ў выкананні плана пагрузкі, у барачное за скарочэнне прастою вагонаў. Але ёсць рід фактаў, што манеўровыя жыллысты не хочуць падпарадкавацца начальніку станцыі. Выхавальная работа ў дэне сярод іх не арганізавана.

Аб партыйна-масавай рабоце. Дрэжны ход сабораўства вынікае з таго, што ў нас партыйна-масавая работа разгорнутая слаба. Рад камуністаў нічо не з'яўляецца прыкладам у сацыял-дэмакратыі, не з'яўляецца сапраўдным ударнікам сталінскага прызыву. Партыйная арганізацыя яшчэ многіх участкаў, рынакчых участкаў у гэтым сацыял-дэмакратыі або не бачыць, або не займаецца імі. У прыватнасці, треба сказаць, што рад партарганізацыі да гэтага часу неаддзяляюць ролі нізавога друку ў сацыял-дэмакратыі. Треба падбраць спе-

цыйальныя брыгады з удзелам работнікаў налітадзелаў, партарганізатараў і праверыць партмасавую работу нязавога ланца.

Аб кіраўніцтве профсаюзаў спаборніцтвам станцый і іх рабоце па паляпшэнню бытавых умоў рабочых. На воцыце вытворчых паходу імя ХУІІ з'езда мы пераканаліся, што большасць профарганізацый стаяць у баку ад кіраўніцтва спаборніцтвам. Яны і зараз працуюць хрэнна. Пабач з крытыкай работы профсаюзаў, побач з вышлэннем карэняў іх дрэннай работы трэба ім дапамагаць, трэба змагацца за ўзмацненне партыйнага кіраўніцтва профсаюзамі.

У час рэйду неабходна праверыць работу сталовых, інтэрнатаў, буфетаў, санітарны стан ванзалаў, платформ, пакгаузаў, шляхоў. Правільна гавораць, што культура пачынаецца з чыстай надлогі. Задача рэйда — не толькі канстатаваць, што па сёнешні дзень, моў, было чыста, або брудна на вакзале, ці платформе але і высветліць прыч саіх рабочых, ці з'яўляецца гэта сістэмай, ці выходзяюцца рабочыя і служачыя вакзала на берацёве за чыстату

Тамі выхад як у Менску — проста ганьба і для друку, і для арганізацыі. Надлога брудная, абрусы ў буфэце брудныя, офіцыянткі далёка не ветлівыя. Мы павінны паставіць задачу, каб Менск меў узоры на азі і кво меншкія станцыя заваявалі ўсесаюзнае першынства.

Некаторыя тэрытарыяльныя арганізацыі хочуць дапамагчы транспарту. Але гут патрэбны больш крытычныя ацэнкі іх дапамогі. Нельга дапамогу ператварыць у падаткі. Гэты ў Менску нязавога прыгараднага вакзала. Чаму ё не дапамагчы пабудовай яго? А гэта было б рэальна: дапамога. На-мойму, трэба друку паставіць гэта пытанне. За такімі канкрэтнымі рэчы трэба па-сур'ёзнаму бачыць.

Паказ лепшых ударнікаў сталінскага прызыву — пытанне асабліва важнае. У перыяд рэйда трэба выявіць лепшых ударнікаў сталінскага прызыву, паказаць іх работу і выхунаць праз друк гэтых людзей для ўзнагароды значком ударніка.

Трэба ўрадава заняцца правяркай выканання шафам транспарта абавязальстваў па аказанню дапамогі станцыям, цэно і т. д. Патрабуючы выканання ўзятых абавязальстваў, не спадывацца толькі на тое, што тэрытарыяльныя арганізацыі выяўляць трэба памятаць, што перш за ўсё, кожнае тэрытарыяльнае арганізацыя адказвае за яго работу. Мы павінны праследаваць не толькі матэрыяльную адказнасць, але і павінны тут, перш за ўсё, праследаваць задану перамяшчэння лепшага вытворчых вопыта і вопыта партыйна-магавы работы на чыгуначным транспарце. Гось гэта асноўная задача. А гэта задача будзе ажыццёўлена тады, калі рабочыя чыгуначнікі, рабочыя прадпрыемстваў будуць добра згуртаваны. Гэта — велікая работа, гэта — адна з адказнейшых задач у сістэме ўсёй нашай партыі і ўсёй работы.

Чне думкаецца, што ўсю рэйдавую работу будзе пачаць з нязавога друку. Без яго, без работараў, без лепшых ударнікаў сталінскага прызыву рэйда не правесці.

У падрыхтоўчай рабоце трэба будзе абавязваць ўважліва на арганізацыйныя дробязі (зборы, паведамленні, саветы, точнае вызначэнне аўтараў і т. д.).

Падрыхтоўчая работа павінна складацца з наступнага: у абедзены перапытак правесці гутаркі ў чырвоных кутках, на станцыях выхунаць спешныя гасеты, развесіць плакаты, каб гэтым рэйдзе ведаў кожны рабочы і ў падрыхтоўчай дзі яго. І трэба тае арганізацыя рабочых, каб яны, снаткаўшы брыгаду, мелі прамановы і гэтае было аказанне дапамогі брыгадзе.

Рэйд мы павінны правесці пры шырокім удзеле мас. Рэкамендуецца пачаць праверку гутаркаў і трыкутнікам станцый. Але гэта толькі ўводзіць ў курс справы. Галоўнае — трэба ў рабочых высветліць падахоны і дасягненні ў рабоце станцый.

У рэйдавыя брыгады трэба браць людзей, якія заслугоўваюць гэтага, а лепшых ударнікаў работараў.

Пытанніў для праверкі намячана 13. Коліясць брыгад будзе залежаць ад

РЭЙД ПАЧАЎСЯ

РАБОЧИЙ

ЗВЯЗДА

ВОЛЫНЬСКИЙ ПУТЬ ВОЛЫНЬСКИЙ ДРУК
Борьба за выполнение плана

Передовая мысль

На мексиканском узле выдаются аппаратурные бюллетени, посвященные белорусскому рейду проверки спартизма на лучшую станцию

назовых умов, але трэба старацца па-больш уцягваць рабочых.

Абавязкова кожнай брыгадзе павінен быць уручаны план работы. Трэба так размеркаваць функцыі, каб кожны ад-пастаў за пэўную работу

Пытанне аб рэйдзе трэба спецыяль-на паставіць у кантэксте, у рэальнасці

СМЕРЬ НАКА

сакратар парткома і іншыя Віцебск.

НЕ КАВАЛЕРЫЙСКИМ АЛЮРАМ, А СУР'ЕЗНА, МАСАВА, ПА-ДЗЕЛАВОМУ

Наспяхова правесці рэйд-праверку хо-дзячых на лепшую станцыю — гэта вялікая і адказная задача. Вынікі рэйда мы будзем атрымліваць па разлічковай машыне работы і спартизма на станцыях, па канкрэтных рэальных зруках у рабоце станцыі. Вось чаму нам трэба гэты рэйд правесці не кавалерыйскім алюрам, а сур'ёзна падрыхтаваным, правесці яго добра

У праграму рэйда абавязкова трэба ўключыць праверку ўдзелу ў конкурсе стан-

цый і прыцягнуць да ўдзелу ў ім не толькі партыянаў, але і рабочых-уладальнікаў прадпрыемстваў, рабочых-ударнікаў тэрытарыяльных газет.

Што мы мяркуюем зрабіць пасля таго, а скончыцца рэйд? Раней за ўсё мы гэты рэйд павінны асвятляць у друку. Пасля гэтага вынікі абгаварыць на з'ездах, якія павінны праходзіць на працягу ўсёбеларускага года рабочых і гэтым злёце трэба, каб дамагліся вынікі стэндаў або вузлаў аб стане станцыі і ходзе спартизма. Адназначна трэба заслахаць судаклад брыгады ў рэзультатах рэйда

Мы бярэм у аснову толькі стэн-даў. Зусім зразумела, што прыдзецца стэндаў з работай паравознага дэпо, з работай сувязі і інш. Трэба павяр-нуць, што пельга абмяжоўвацца кан-статаваннем фактаў, што, скажам, спартизм павозаў адбываецца а-за не-своечаснай падачы паравозаў. Трэба павярнуць у дано і выніцы, у чым пры-чына, і на матэрыялах рэйда павінны быць праведзены аднаведныя меры па ліквідацыі гэтых недахопаў.

Ці заканчваецца работа тым, што мы атрымліваем, настайм гэта пытанне на вузлавых злёце? Трэба будзе ўнутры рэдакцыі, унутры рэдакцый пасцеша-іст, з рабочымі распрацаваць праграму работы на аснове матэрыялаў рэйда. З ўдзеламі рэйда павінен прадаў-ляцца гэту работу і потым правесці пра-верку рэзультатаў.

дзя і іншых службаў. Пакуль што ў конкур-се ўключыліся толькі асобныя службы: служ-ба шляху пафарбавана буды, прымае ў парадок ліхтары і т. д. А вось сувязь, па-равознае і вагонае іношча нічога не робіць, абмяжоўваюцца размовамі. Трэба правесці дыягназіне аб'ектаў усеіх службаў.

Тэрытарыяльныя арганізацыі павінны што-вельмі слаба ўключыцца ў конкурс. Мно-га шумяць, мала робяць і таму нам у часе

рэйда трэба вялікую ўвагу аддаць удзелу фабрычна-заводскіх газет у конкурсе на лепшую станцыю. Не толькі раённыя, але і фабрычна-заводскія газеты павінны непасрэдна ўключыцца ў конкурс. Возьмем хоць-бы такое пытанне, як **уззаемаадносіны станцыі з кліентурай**. Часта-ж бывае, што кліентура перашкаджае выкананню плана. Тут патрэбна цесная сувязь раённай, чыгуначнай газет з фабрычна-заводскімі

шматтыражкамі. Транспартныя газеты павінны перадаваць фабрычна-заводскім газетам факты невыканання абавязальнасцяў фабрыкі, завода ў адносінах да станцыі. Фабрычна-заводскія шматтыражкі павінны павінны сігналізаваць транспартным газетам аб фактах дрэннай работы станцыі ў адносінах з кліентамі, кліентурай і т. д. Гэта сувязь павінна быць

ВАСЮТОВІЧ

радактар газеты «Большэвіцкі сігнал»

ПАШЫРАЕМ КУТАФІНСКІ МЕТАД

З моманта апублікавання агляду аб конкурсе-спаборніцтве на лепшую станцыю газета рэгулярна асвятляе ход спаборніцтва. Работу ўсіх служб мы падпарадкоўваем работе станцыі і эканамізму.

Найбольш слабым злучэннем злучэнняў лінейная станцыя. Яшчэ горш з блок-пастамі, раз'ездамі, якія знаходзяцца ў аддаленні ад раённага цэнтру, ад мясцовай станцыі. Там найбольш разка праяўляецца сямейнасць, дробна-буржуазная разбэшчанасць, расхлябанасць, парушэнне дысцыпліны і т. д. Напрыклад, станцыя **Лемніца** да 23 мая не ўключалася ў спаборніцтва, не ведала ніякіх аб гэтым спаборніцтве. Толькі пасля таго, як прыехаў інструктар падтаддзела, станцыя ўключалася ў спаборніцтва. Таму мы больш увагі звяртаем на асвятленне ў тым жае работніцтве лінейных станцыяў, пачаў горных і лепшых прыкладаў работы. Адначасова з асвятленнем ходу спаборніцтва на лепшую станцыю мы выкрываем рэд аддзячальных фактаў парушэння дэжурных планаў і правозак. У прыватнасці, на Орша-Заход-

най мы выкрылі аддзячэнне ў рабоце кіравання станцыі.

У выніку конкурсу рад станцыяў значна падцягнуліся, выправілі сваю работу. Не трэба выконваць свае абавязальнасці станцыі **Менск, Негарэлае, Орша-Усходняя, з лінейных станцыяў — Калодзішчы.**

Некаторыя тэрытарыяльныя арганізацыі — **Менскі гарком КП(б)Б, Барысавскі, Палескі райкомы** — інтэрэсна ўключыліся ў справу. Але ёсць райкомы, як **Крушынскі, Галачынскі, Смаловіцкі, Дзіржынскі** і на гэтым часе яшчэ не ўключыліся ў спаборніцтва, хоць на тэрыторыі гэтых районаў знаходзяцца на некалькі станцыяў (**Дзіржынск — 3 станцыя**). Маўчаць і гэтыя гэтыя раёны.

Некалькі слоў аб кутафінскім метады. Зараз і падтаддзел раёна, і наша газета ставяць перад сабой канкрэтную задачу, каб дыспетчэры, якія прымяняюць кутафінскі метад, перадалі гэты вопыт і навучны працаваць па кутафінскаму цалым інструкцыйным брагудам.

В. МЯТЛА

радактар «Большэвіцка Барысавшчыны»

НАША БАРАЦЬБА ЗА ЎЗОРНУЮ СТАНЦЫЮ

Пасля лінейскай пастановы ЦК і СНК аб перабудове работы транспарта мы паслалі на барысаўскую станцыю спецыяльную

та, правярыла і паказвала іх работу. Зрэбілі гэта, а потым забылі аб транспарце на паўтара месяца.

Але гэта задача зрабіць станцыю ўзорнай. Дзем на гэтым пытанні матэрыял у газету і шмат вялікі адрэзак часу не таво-

Выяная рэдакцыя мабілізавала людзей, зрабіла ўпор на дэпутацкія групы горсаве-

ЗА ЛЕНІНСКІ ІНТЭРНАЦЫЯНАЛІЗМ

ЛЕНІНСКІ ШЛЯХ

ЗА ПРОЛЭТАРСКІЯ ІНТЭРНАЦЫЯНАЛІЗМ

ЛЕНІНЕЦ

Інтэрнацыянальна-класавое выхаванне працоўных мас заўсёды было і ёсць адной з важнейшых задач большавіцкага друку. Паслабная барацьба за пралетарскі інтэрнацыяналізм — гэта адзін з асноўных прынцыпаў, якія павінны ляжаць у аснове работы кожнай пэўнай газеты.

Асабліва важна міжнародная і ўнутраная абстаноўка патрабуе ад друку выключнай увагі да пытанняў інтэрнацыянальнага выхавання. Фашызм у асаблівасці сабе імкненні самага рэакцыйнага апарату буржуазіі, прыкладвае сабе шмат да ўлады ўсё ў большай колькасці капіталістычных дзяржаў. Нацыяналізм распаляецца фашызмам усімі сродкамі. Самыя прытрыманыя ідэі ідэалогіі нацыяналізма ўзводзяцца ў ранг дзяржаўнай догмацінацыі. Хіба не ясна, наколькі важна ў гэтай абстаноўцы сістэматычная праца друку па выкрыццю сапраўднага нутра фашысцкай маралі, паказ тэраўнай барацьбы міжнароднага рабочага класа за прынцыпы пралетарскага інтэрнацыяналізма, барацьбы за адзінства СССР.

Выключная ўвага нашага друку да інтэрнацыянальнага выхавання мас дасягаецца і асаблівасцямі сучаснага ўнутранага становішча Савецкага Саюза. Разгромаў, але яшчэ неабходна лататы капіталістычных класаў, пагражаемых прыходам да ўлады ў разліч краін самай цёмнай рэакцыі, ажыццяўляюцца ў сваіх інтэрвенцыянісцкіх імкненнях, ажыццяўляюцца ў барацьбе су-

проць сацыялізма, прыкрываючыся фальшыва-нацыянальным сцягам.

Даволі ўспомніць падзеі апошняга перыяда, меўшыя месца на Украіне і ў нас, у БССР, каб пераканацца, які шырокія планы будавалі ўкраінскія і беларускія буржуазныя нацыяналісты.

Шкоднасць на паспадарчым і культурным фронце, пніянж, правакатарства, простае змыкненне з інтэрвенцыянісцкімі загражэннямі коламі — вось шмат контррэвалюцыйных нацэмаў тыпу Рак Міхайлаўскага, Мятлы, Кануцкага і інш. Кулацка-нацыяналістычныя элементы трымалі стаўку на адрыў БССР ад Савецкага Саюза, наварот яе на капіталістычны шлях.

КП(б)Б над кіраўніцтвам ЦК ВКП(б) і т. Сталіна выкрыла і разграміла контррэвалюцыйны беларускі нацыяналісцка-агрэсіўны. Але ясна, што ворагі не склалі зброі і ціхай сапай прадаўжаюць сваю антысавецкую дзейнасць, імгненна ідам навішкамі атруціць сваядомасць працоўных мас.

Аб'яднаны пленум ЦК і ЦКК КП(б)Б, які адбыўся ў снежні месяцы 1933 г., узяў канкрэтную абстаноўку, якая стварылася ў БССР, вынес пастанову аб тым, што «валікадзяржаўны рускі нацыяналізм з'яўляецца галоўнай небяспекай у моманце ўсяго Савецкага Саюза, але гэта ві ў якой меры не суцяжэчы, таму, што ў даны момант у Беларусі галоўную небяспеку прадстаўляе мясцовы беларускі нацыяналізм, які змыкаецца з імперыялістычнымі інтэрвентамі. Неабходна асабліва мець на ўвазе іхнюю тактыку рускіх іалікатызіраўшых нацыяналістаў і беларускіх нацыяналістаў падтрымліваемых усёй контррэвалюцыйнай, у тым ліку і трацкісцкай, іхня на цяперашнім этапе бласкуюцца паміж сабой на агульнай платформе адрыўу БССР ад СССР і ўмацавання нацыяналісцкага капіталізма».

Гэтым рашэннем пленума прад'яўлена да ўсяго друку БССР сур'ёзнае патра-

газет не дае права спасыланца на адсутнасць кадрў і т. д. Ясна другое — недаацэнка «Ленінскім шляхам» важнейшай інтэрнацыянальнага выхавання мас.

Газета парткома Горанскага сельскагаспадарчага інстытута «За пролетарскія кадры» (камплект з 15 студзеня па 24 мая) недалёка адыхіла ад сваёй, так сказаць, старэйшай сестры.

Газета ўхітрылася пагоўдзіць абыякавае маўчаннем важнейшае рашэнне сесіі жанскага пленума ЦК і ЦКК ВКП(б). Аб ім ні слова не сказана нават і ў перадавым артыкуле пужара, выпадка ў дзень смерці Леніна, у перадавым, прысвечаным падрыхтоўцы да XVII партзезда.

Мімаволі паставіў пытанне: чаму рэдакцыя газеты «За пролетарскія кадры» не зразумела нават таго, што гэта выразныя фармулёўкі ў пытаннях рэальнай небяспекі ў нацыянальным пытанні, даныя сесіяўскім пленумам, навіны стаць сур'ёзным работай газеты, асабліва ў умовах інстытута?

Як жа можна мабілізаваць партарганізацыю і ўвесь калектыў інстытута на барацьбу за пролетарскі інтэрнацыяналізм, па паставіўшы гэтыя пытанні нават у парадку пачатку сутраці рашэнняў пленума? Ясна, што тут мае месца або злычыннае перахлэстыванне, або палітычная слепата рэдакцыі «За пролетарскія кадры».

Газета правіла работу па ўскрыццю асобных фактаў правілення, варожай ідэалогіі ў сценах інстытута (трацкіская кантрабанда ўсцінава, справа пачэскага Шэўчанка, Шчарбакова, Хайкіна).

Але ўся гэтая работа хутчэй нягледзячы на сур'ёзны акадэмічны парадокс. Палітычная вострыца ў паставіўшы пытанні, барацьба за дзейнасць друкуемых матэрыялаў у радзе выпадкаў яўна недастатковая. Гэта з'явішча мае бесспрэчна лагічную сувязь з паставіўшай партарганізацыі інстытута ад 24 кр-

савіка, у якой партсход (далучыўшыся да рашэнняў РК і парткома аб вызваленні ад работы сакратара парткома т. Казака) канстатуе:

«Барацьба з трацкісцкай выпадкай Шэўчанка не была дэведзана да канца... Шэраг сігналаў аб антысавецкіх выпадках сярод студэнцтва не былі падняты парткомом на палітычную вышыню».

Гэта паставіла, зразумела, да паставіўшы і работу газеты.

Недаацэнка важнейшага значэння барацьбы за пролетарскі інтэрнацыяналізм прывяла да велізарнага палітычнага зрыву ў рабоце газеты «Ленінец» — органа парткома Вышэйшай камуністычнай сельска-гаспадарчай школы Беларускага імя Леніна (камплект з 18 студзеня па 25 мая 1934 г.). Газета стала на шлях заахвочвання буржуазна-нацыяналістычных тэмаў пры вырышэнні справы т. Вінаградавай. Гэты факт, вядомы ўсёй грамадскасці БССР, жаапаў сваю ацэнку ў фельетоне, напісаным у «Праўдзе» пад загалоўкам «Буква падвела».

Справа Вінаградавай магла ўзнікнуць толькі таму, што рэдакцыя «Ленінца» не зразумела сэнсу рашэнняў сесіяўскага пленума ЦК і ЦКК ВКП(б), не была асцярожнай барацьбы за пролетарскі інтэрнацыяналізм, адымавалася на працягу поўгода змяшчэннем ацэнаў і 3-4 заметак па нацыянальным пытанню.

Стан работы трох разгледжаных газет па пытанні барацьбы за пролетарскі інтэрнацыяналізм сігналаўе аб яўнай недаацэне гэтай важнейшай палітычнай задачы.

Кожнай газеце неабходна зрабіць з гэтага належны вывад: ні на мінуту не аслабляць барацьбу за правільнае правядзенне ленінскай нацыянальнай палітыкі, за асаўныя прынцыпы пролетарскага інтэрнацыяналізма.

КАМЕНТАРЫІ ПАТРЭБНЫ, тав. ВОЛЬФ

«ЧЫРВОНЫ ЧЫГУНАЧНІК»

орган налентыва КП(б)Б
5-га паравознага ўчастка

Дэлегат XVII з'езда партыі — лепшы ўдарнік дэпо тав. Досік на агульным сходзе рабочых жэнскага паравознага дэпо расказаў аб рабоце з'езда і дакладзе тав. Сталіна.

Не глядзячы на позні час, ешчэ жадаючых выступіць у сярэчках папаўніўся прозвішчамі лепшых ударнікаў. Ухваляючы суровую ацэнку, даную з'ездам рабоце транспарта, рабочыя разка раскрытыкавалі работу 5-га паравознага ўчастка.

І сапраўды, становішча ў жэнскім паравозным дэпо вымусіла біць трывогу. Тут болілі, чым на іншых участках, укараніліся функцыяналка, абязалка, бюракратычныя метады кіраўніцтва. Асуджанае працоўнае цэцэ-аікі! Соцпаборніцтва не разгорнута. Класавы перах! Сообраўскі і яму падобныя знавішлі ў дэпо цёплы прытулак. Там пануе сямейнасць і кругавая парука. Авангард-гаві роля камуністаў на ўчастках не адчунаецца.

Усё гэта было выкрыта і асуджана лепшымі ўдарнікамі дэпо. Сход аднадушна напаставіў пакдасці ў аснову ўсёй сваёй штодзённай работы рашэнні XVII з'езда партыі і даклад тав. Сталіна, дабіцца вывадзення 5-га ўчастка ў рады перадавых.

Гэта было ў лютым 1934 года.

Аднак, трэба з усёй актывнасцю заявіць, што і да гэтага дня рашэнні з'езда і даклад тав. Сталіна не даведзены яшчэ да кожнага рабочага жэнскага паравознага дэпо. Не толькі беспартыйныя рабочыя, але і вялікая частка камуністаў не прапрацавалі рашэнняў з'езда.

«Кандыдацкая шнопа і група спачуваючых былі арганізаваны, але яны з першага-ж дня спынілі сваё існаванне».

— піла газета «Чырвоны чыгуначнік». Кандыдаты партыі Яромка і Меляшк-

віч «самі па сабе далучыліся да соўпартшколы». Прапагандыст Баброўскі

«адзін раз з'явіўся на заняткі, прапанаваў заключыць паміж слухачамі дагавары па спаборніцтву і на гэтым работа школы скончылася»

— спаконна шведаміе газета ў нумары за 15-е сакавіка і, аяўляючы, што «каментарыі не патрэбны», болілі да пытання прапрацоўкі рашэнняў з'езда не вярчаецца.

..

З 25-га лютага па 25-е красавіка рэдакцыя газеты «Большевистский путь» і дорпрафсэчам МББ чыгуныкі быў аб'яўлены конкурс — двухмесячнік па барацьбе за эканомію паліва, за здаровы паравоз. «Чырвоны чыгуначнік», уключаючыся ў конкурс, заклікаў ударнікаў жэнскага дэпо «ў калоны спаборнічаючых за эканомію паліва, за здаровы паравоз».

Але адна справа заклікаць, а другая ўмець і жадаць арганізаваць сістэматычную барацьбу за паршыстна ў конкурсе. Асноўны вагяр конкурса соцпаборніцтва і ўдарніцтва быў упушчан газетай.

Змяшчае газета карэспандэнцыю, т. Меляшкёвіча. Меляшкёвіч заклікае аб выніках пераверкі соцпаборніцтва ў падсобным цэху:

«Падыходзім да майстра тав. Шарыпа»

— Тав. Шарыпа, трэба пагаварыць з вамі адносна спаборніцтва.

— Мне няма часу. Аб гэтым можна даведацца ў тав. Кузьмінава.

— Тав. Кузьмінаў, як у вас з разгортваннем спаборніцтва ў цэху?

— Запытайцеся ў профорга, ён вам аднажа.

Профорг Яромка дастаў пачку дагавароў і сказаў: Вось усе дагавары. У канцы месяца будзем дравяраць.

Кіраўніцтва з боку мясцовага цэха няма. Толькі 35,5 проц. рабочых вхоплены спаборніцтвам».

Пісьмо тав. Мелішківіча завяршаецца ўжо вядомай «канцоўкай» рэдакцыі «каментарыі не патрэбны».

Адсутнасць работы па прапагандзе рашэнняў партэезда, па разгортванню сацыяборніцтва, ліберальніцтва з асуджэннямі Сабераўшчыны, прывялі да галоўных вынікаў.

«Першая дэкада конкурсу дала рост здарэнняў» — прызнаецца «Чырвоны чыгуначнік». Кніга здарэнняў панаўняецца ўсё новымі значэнствамі. Толькі за 7 дзён з 4 па 11 сакавіка было 11 здарэнняў. Машыніст Ждановіч, следуючы з поездам на Менск, па дарозе «згубіў» тандэрыную рэгару, падвеску і тандэрыную буксавую крышку. Машыніст Андрэў праяхнуў закрыты семафор. Такіх выпадкаў няма.

«Чырвоны чыгуначнік» разумее, што «жывыя людзі з'яўляюцца віноўнікамі здарэнняў і таму барацьбу з гэтым бічом трэба весці, арганізуючы жывых людзей, выходзячы іх. Трэба сурова караць вінаватых, але галоўным чынам трэба выхаваўчай масавай работай, падборам людзей палярджавець самую магчымасць праступна».

Разумее, але не ўмее на фактах дрэннай работы, нават прамого ігноравання асобных людзей, мабілізаваць лепшых рабочых дапамагчы на барацьбу з дэарганізатарамі, працоўнай дысцыплінай, зрыўнічымі рэалізацыі рашэнняў эезда, яны не ўмеюць яна вонь лепшых ударнікаў дапамагчы Таруліна, Барсука, Калова, Янушківіча і іншых, якія пакінулі ўзоры барацьбы за прашчэсць у конкурсе, перанесці ва ўсе брыгады.

Конкурс скончыўся. Прарывы ў дэна астатліся. За першы квартал спараная ізда выканана толькі па 88 проц. На лічбаецца 14 выпадкаў паварота паравозаў у дарозе.

«15 выпадкаў паўторнага рамонту. Процэнт хворых паравозаў астаецца значна вышэй нормы».

Газета пра два тыдні паче скажэння конкурсу вымушана прызнаць, што

«скончыўшыся конкурс не даў патрэбных вынікаў у аздаравленні паравознага парна, у дэна канкрэтную жывую справу падмянілі шуміхай і трэскатняй».

Газета з нумара ў нумар канстатуе факты развалу працоўнай дысцыпліны, раскравання сацыялістычнай масмасці. Пачынаюць выяўляць, што ў любое намяшчэнне паравознага ўчастка можа ўваходзіць кожны каму не ляжыта.

«Калі не ўдаецца прайсці ў вароты — пералезьце праз плот і вы ўжо свой чалавек. Вас ніхто не затрымае, не спытае ў вас дакументаў».

Вартаўнікі, тэлефаністы, стрэлачнікі спяць спакойным сном. А калі хто скрозь сон спытае: «Вы адкуль?» — адкажыце, што вы «прадстаўнікі» і пасылаюць куды хочаце. Газета, наведваючы аб усім гэтым, прыводзячы рад фактаў элачынных адносінаў да аховы сацыялістычнай масмасці, зноў завяршае гэты матэрыял трыма словамі: «каментарыі не патрэбны».

«Чырвоны чыгуначнік» укажучыся пра яшчэ ў два конкурсы: на лепшую таварную і лепшую паравозную ўчастак. Не ўлачыўшы галоўных вынікаў першага конкурсу газета не паставіла ў цэнтры работы прапаганду рашэнняў партэезда і барацьбу за іх рэалізацыю. Функцыя гэта і абавязкі прадаўжаюцца паводзіць ва ўсіх звышніх і-га паравознага ўчастка. Работа з рабочымі, паводзіць друкам — у поўным запавядзе. Парты дапамагчы не зварачае ніякай увагі на работу насценгазеты. На матэрыялы, зменшаныя ў газеце, ніхто не рэагуе. Паравозныя брыгады зусім не маюць насценгазет. Сам «Чырвоны чыгуначнік» не арганізаваў дынамікі насценгазетам і штодзёнкам.

Газета і яе рэдактар гэт Вольф не адымаюць ужо першага конкурсу і даюць для сябе адзін вывад: шуміхай і трэскатняй нельга падмяніць сапраўдную болюнавіцкую работу па рэалізацыі рашэнняў эезда і барацьбу.

НЕСКАРЫСТАНЫЯ ВАГАРЫ

ЗАТОРФ

На Асінторфе выходзіць шматтыраж-
ная газета «За торф» (рэдактар Эстэр-
кін).

Газета мае вялікі актыў — 125
рабкораў і 35 рэдактароў нязавых га-
зет. Але яна не адолела арганізаваць
гэты актыў, не адолела заставіць свае
сілы на раніючых участках і ў брыга-
дах, наладзіць баявую, сяматэрычную
работу нязавых газет, даючы рэагаван-
ня на кожны рабкораўскі допіс.

27 красавіка газета «За торф» аб-
вешчае ўнутрызаводскі конкурс на леп-
шую брыгадную штодзёнку і рабкора-
ства. Вызначаны ўмовы конкурсу. Вы-
дзелена 775 руб. для прэміравання леп-
шых газет і рабкораў.

Усё, здавалася-б, у парадку: конкурс
абвешчаны, прэміі вызначаны, пават дзень
для падвышэння вынікаў конкурсу не
мечан — 5 мая — дзень друку. Здавала-
ся-б, газета «За торф» сканчыла кон-
курс для ўзмацнення данамогі нязавых
газетам, для шырокага паказу вопыта
работы лепшых газет, рабкораў цэпа
срэдня ая машын, у кар'еры, на тарфя-
ных масівах, там, дзе вырашаецца лёс
выканання плана.

Так павінен было быць. Але на спра-
ву атрымалася зусім іншае.

Пераходзім ад 39 нумара газеты «За
торф», на перавай старонцы якога бы-
лі змешчаны ўмовы конкурсу, да нас-
тупных нумароў. Перагортваем нумары
газеты да 5 мая. Аб конкурсе — ні
слова. Пераходзіць і дзень друку — фі-
ніш конкурсу.

Толькі 7 мая над ашплагам «Унутры-
заводскі конкурс штодзёнак» друкуюць-
ца дзве мазельскія заметкі рэдакцыі

насценгазеты «У бой за торф» і рэдка-
легія газеты цэнтралізацыі майстэрні а
кашырэтнікамі і ўдзяльнымі на кон-
куру. Гэта ўсё. На гэтым, як відаць,
конкурс і скончыўся.

Ірмодзеная нарада рэдактароў нязавых
газет і рабкораў Асінторфа паказа-
ла, што шматтыражка не дапамагла ні
самым газетам даючы рэагавання на
заветкі і псымы рабочых. Муцоў —
рэдактар газеты механічнага цэха 2-га
участка зазначае: «У нас вышлі тры
нумары газеты, але ўсё, што было зме-
шчана, застаецца толькі напісаным на
паперы. Газета «За торф» не дапамагла
наладзіць рэагавання на заветку. Люды
і рэдакцыя прыходзіць і толькі пад-
штурхоўваюць, каго вымушаць газету.
Работа газеты заняла, бо на яе сінна-
лы ніхто не рэагуе». Рэдактар Ваккераў
расказвае, што начальнік 2 участка Ма-
гэйка і партарганізатар Гітковіч не пры-
маюць мер на ахопчоных заветках.
Партыраўніцтва газетай няма. За ўвесь
час вышлі толькі 2 нумары. Няма так-
сама ўмоў для выпуску газет. У бара-
ках і ў рэдакцыі няма ні ручак, ні
пер'яў, ні алоўкаў, ні фарбы.

Усё гэта характарызуе, як дэма-
гло шматтыражка тым 35 газетам,
якія выходзіць на Асінторфе. Яшчэ
4 красавіка шматтыражка пісала, што
сярод работнікаў больніцы прытычка і
самарытыка зацвердзена. Гутарка ішла
аб насценгазеце ілюзіі. У гэтай за-
метцы пісалася:

«Рэдакцыя прымірэнча адносіцца
да асоб, зневажаючых самакрытыку.
Напрыклад, работніца больніцы Сіль-
чэнка вельмі груба адносіцца да хво-
рых. Неаднаразова загадчыкам боль-
ніцы т. Гантманам ёй былі дадзены
заўвагі, але агіднасці з боку Сільчан-
кі не спыняюцца...

Калі-ж у насценгазету напісалі
аб яе адносінах да працы, дык яна
сказала, што «гэту газету сарву»...

Пасля гэтага была змешчана за-
метка ў насценгазеце, што т. Сіль-
чэнкава «замест таго, каб даць хво-
раму кіпятон на чай, сама вьмыла-
ся гэтай вадой».

Гэту заветку яна сустрэла так:

«Напляваць я хачу на вас і на вашу газету».

Дзе-ж тут прымірэнчыя адносіны насценгазеты да Сільчанкавай. Газета-ж не раз писала аб ёй, патрабавала прыцягнуць да адказнасці, але адміністрацыя, мясцом і партарганізацыя ў гэтым не дапамагалі. А што зрабіла шматтыражка? Нічога. Яна пават не ўмяла на прынцыповую вышынню — выпад Сільчанкавай супроць газеты, не стала на абарону рэдакцыі.

І та красавіка лепшы рэдактар Асінторфа Іван Жаўноў звярнуўся з пісьмом у рэдакцыю шматтыражки.

«З'яўляюся на завод. Кухарэнка не дапускае мяне да работы ў трактарны парк — сабіраючыся напісаць загад аб зняцці мяне з работы, як грагульшчыка».

Кухарэнка падбухтэвае трактарны

таў, каб галасавалі за выключэнне Жаўноў з ліку ўдзельнікаў, у той час калі Жаўноў лепшы ўдзельнік на заводзе. Яго брыгада выконвае норму амаль на 200 проц. А газета «За торф» і гэтак факту не надала аднаведнага палітычнага значэння.

Зараз газета нібы перабудавана ў сваю форму. У рэдакцыі 4 чалавекі: рэдактар Асінторф, інструктары — Каменцант і Мядзведзеў і адзін тэхнічны работнік рэдакцыі. Інструктары прымацвалі да ўчасткаў. Там яны арганізуюць матэрыял для газеты. Але інструктары не займаюцца нізавым друкам, не вядуць работы з рабочымі.

Адсюль і зусім слабая барацьба пісьмаў з друку і рабочаў Асінторфа за выкараненне прымішляна. Адсюль і ўсё патрабаванні і заклікі газеты астануцца пустой балбятнёй.

ПРЫТУПЛЕНАЯ ЗБРОЯ

Чырвоны швейнік

Насценгазета пятай істужкі фабрыкі імя Дзяржынскага (Баўруйск) зусім прайшла крытыкавыя рэцэнзы Муравіну, імя ў часе работы шыла каля свадрыцы і гэтым самым скаротала кананне істужкай шыла.

Калі Муравіна прачытала аб сабе ў газеце, яна прышла да рэдактары Навіцкай і абмакла яе: «Не маю права крытыкаваць мяне, бо я трымаюся рабёты — прафор» — крычала Муравіна.

Робчыя 3-га аўгуста на агульным сходзе настаялі сніць Муравіну з работ прафора і справу аб зацёску скароталі перадаць у таварыскі суд.

Шматтыражка фабрыкі «Чырвоны швейнік» абмежавалася толькі фіксацыяй гэтага агіднага факта ў нумары на 10 красавіка. Толькі 8-га мая, калі рыбярка Ланеўская напаміла парткому, што суда нічога не было, самрадар парткома тав. Удзвенскі расказаўся «наскорыць справу».

Пасля гэтага зусім не дзіўна, што насценгазеты ў рэдакцыі істужка не вы-

ходзіць, што рабочыя кідваюць пісанне ў газету. Тым больш, што і сама шматтыражка з 1-га студзеня па 1-е мая абмежавалася і аб рэдакцыі рабочаў пават не зацікавала. З факта зацёску скароталі шматтыражка не зрабіла для сабе ніякіх вывадаў, не ўзяла гэтага пытанні на прынцыповую палітычную вышынню, не разгарнула выхавальнай работы сярод рабочаў фабрыкі.

Шматтыражка выпускаецца рэдкалегіяй з 1 чалавека — рэдактара Гольдштэйна. На сігналы друку ніхто не рэагуе. Дырэктар фабрыкі Кац на парткоме прамы заявіў: «Не магу трымаць спецыяльны пірат людзей, якія-б займаліся рэдакцыяй. Самому-ж мне няма часу чытаць газеты».

У выкананне загада Паркомцяжпрома аб арганізацыі абавязковай вучэбнай спецыялістаў, на фабрыцы былі арганізаваны спецыяльны курсы. На гэтых курсах трацяць шмат грашай, але дзяцкі сістэматычна зрываюцца. Шматтыражка аб гэтым пісала некалькі раз, але і на гэты дзень нічога не зроблена. Курсы фактычна сарваны. Дырэктар Кац заявіў: «Курсы зрываюцца, дык што я магу зрабіць? Вось вы зрабіце, каб яны працавалі, пісанне і я ўмею».

19 красавіка адбылася ўсебеларуская нарада рабкорак-швейнай «прамысловасці». На гэтай нарадзе дэлегаткі фабрыкі ў сваіх выступленнях гаварылі аб дрэнным кіраванні парткома нізным друкам, аб паяўненні ў важкаму самакрытыкі. Пасля нарады дэлегаткі, узброеныя камарэткай і праграмай дзейнасці па разгортванні нізавога друку, пачалі больш актыўна працаваць. Узначаліўшы некаторы зрух у разгортванні нізавога друку і ўцягненні рабочых у работу насценгазет. Дэлегаткі — рэдактары насценгазет — пачалі сістэматычна выпускаць насценкі. А з боку парткома, шматтыражкі і фабкома нізавым газетам і па сённяшні дзень няма дапамогі. «Чырвоная швейніца» толькі ў першым нумары прысвяціў старонку вопыту работы нізавога друку фабрыкі «Цяж. індустрыялізацыі». У гэтым жа нумары газета зрабіла агляд некаторых «нітэдэман» у сваім аглядзе шматтыражкі, пінаючы не дахон што і ён, толькі ў дрэнным іх якасці афармленні. Рэдакцыя «Чырвонай швейніцы» больш не дахонаў, не «блаяшла». Яна, зусім «не заўважыла», што насценкі ў большасці выпадкаў, выйшлі адным чалавекам, што на сённяшні дзень насценгазет не рэагуюць, што газеты фактычна знішчаюцца без усяго на ўдзелу маю.

Дамочелова фактам: «Восем» выступленняў рэдактароў і рабкораў на рабкоўскай нарадзе ў часе правядзення дэкаціна друку. Рабкорка Бушкова запісала:

Для чаго я буду пісаць у газету, калі не рэагуюць? Па мне загадка стала ўсё рабочая спазнілася на работу ама, на цэлую гадзіну! Аб гэтым я не раз пісала ў газету, а што адміністратыва зрабіла? Нічога! Так нашы сігналы і асталіся пустым друкам.

Да злёту рабкорак было дрэнна, а зараз таксама не лепш. У нас газеты выпускаюцца партаргамі і прафаргамі. Я — прафорт — выпускаю газету разам з партаргам. Рэдакцыя ў нас у радзе істужак не выбраліся, — расказвае тав. Шнейдэрман.

Дэлегатка ўсебеларускага злёта рабкорак-швейніц Макаравіч у сваім выступленні на нарадзе рабкорак фабрыкі заявіла:

— Напачатку цэха Пінхасік не хацеў мяне паслаць на ўсебеларускі злёт, па які мяне выбралі. На сходзе цэха ён не дазволіў перадаць рабочым аб тым, што было на злёце. У нашым цэху не зварачаюць ніякай увагі на ўмяттыя рабкорамі пытанні пра злёты. У нас няма ніводнага рабкора-застаўца.

Якое ж становішча на фабрыцы? Як ідзе барацьба за лепшае і рацыянальнае скарыстанне сыравіны і адыходаў? Аб гэтым гавораць лічбы. Працажнаскарыстання сыравіны па фабрыцы складо 87,7 супроць планавых 89,3 проц. У мінулым годзе працэнт выкарыстання сыравіны склаў 92,4 проц. За першы квартал гэтага года на фабрыцы ёсць значнае павышэнне адыходаў, адсоль і павышэнне сабекошту. У гэтым павышэнне сабекошту складо 2,8 проц. у сярэднім 2,2 а за ўвесь першы квартал сабекошт павышаў на 1,6 проц. супроць планавых 0,7 проц.

Усё вышэй паказаныя факты, гавораць, што нізавы друк на фабрыцы ў поўным заняпадзе, рабкоры «не мабільныя» на павышэнне колькасці і якасці паказальнікаў работы фабрыкі, крытыка і самакрытыка на фабрыцы не ў пашане.

Сабрятар парткома тав. Удзенскі быў тазетны работнік. Здаецца ён, што тут, на фабрыцы, лепш чым у сапары быць арганізавана работа рабкорамі і работа нізавых газет. Але яно далёка не так. Толькі ў часе дакадніка друку партком заняўся нізавым друкам. Тав. Удзенскі мяркую арганізаванне курсу рэдактароў. Гэта, бесспрэчна, добрая рэч. Але пакуль на фабрыцы не будуць выбраны рэдактары, пакуль яны не будуць забяспечаны моцным партыйным кіраваннем, пакуль не будзе ўстаноўлена дакладнае рэагаванне на сігналы друку, да таго часу работа фабрычнага друку будзе праводзіцца ўпущую. Трэба, каб у работу нізавых газет былі ўцягнуты перадавыя рабочыя і работніцы. Трэба, у першую чаргу, каб сам партыйны камітэт заняўся сур'ёзнай сістэматычнай дапамогай нізавому друку ў яго нитэдэманнай рабоце.

Белізарны рост нізавога друку ста-
выць перыяд рэспубліканскі і палітаддзельскімі
і гэтакі пытанне аб падрыхтоўцы публі-
чных газетных кадраў, аб падрыхтоўцы і
падрыхтоўцы рэдактароў з лепшых
сельскараў-калгаснікаў.

У гэтым годзе многія рэспубліканскія і па-
літаддзельскія газеты павялічылі сяў-
бы правільна пэўную работу на падрых-
тоўцы і перыядычнае нізавога рэ-
дактара.

Палітаддзельскія газеты Даманавіц-
кай, Жлобінскай, Бельшэвіцкай, Капыль-
скай, Сапскай, Чавускай і іншых МТС
правільна кароткатэрміновым курсам на
падрыхтоўцы рэдактароў калгасных і
брыгадных наццэнгазет. Воньт гэтых
курсаў заслужыла асаблівай увагі, бо ў
адрэзны час неабходна будзе больш
аргана і арганізавана заняцца падрых-
тоўкай рэдактароў для калгасных га-
зет.

З'яўляецца сельскараў, нарэшце рэдактароў і
іх індывідуальны інструктаж—такавы
адрэзны формы кіраўніцтва палітад-
дзельскіх газет калгаснымі газетамі.
Агляд наццэнгазет на старонках палі-
таддзельскай газеты, наказ работы леп-
шых наццэнгазет таварна з'яўляюцца пэў-
нае месца, у асабліваці за перыяд не-
скалькіх сяўбы і дэкаднік бальшэвіцкага
друку.

Палітаддзельскія газеты Даманавіцкай,
Жлобінскай, Рагачоўскай, Дольскай,
Аршанскай і іншых МТС сістэматычна
даюць агляды нізавых наццэнгазет, ста-
ронкі, куткі ў данамогу сельскараў, ніза-
вому рэдактару.

Цэнтральны друк БССР («Звязда»,
«Рабочий», «Калгаснік Беларусі» і інш.)
зусім недастаткова займаецца пытан-
ні работы і, асабліва, кіраўніцтва кал-
гаснымі газетамі.

Кіраўніцтва калгаснымі газетамі неаб-
ходна ўзмацніць. Неабходна палепшыць
якасць гэтага кіраўніцтва і дабіцца, каб
у кожным калгасе, у кожнай брыгадзе
наццэнгазеты працавалі на-багавому, апе-
ратыўна і каб гэтыя газеты былі глыбо-
ка звязаны з масамі.

Як на тэмпах, так і на якасных па-
казальніках веснавая сяўба гэтага года

прайшла ў БССР значна лепш, чым ва
ўсё мінулыя гады. У першым туры спа-
борніцтва з Заходняй вобласцю Белар-
усь перамагла. План сяўбы зернавых і
бульбы выканан на 35-40 дзён раней,
чым у мінулым годзе. Сяўба прайшла
пры выключным вытворча-палітычным
удаме мас калгаснікаў. Усё гэта з'яў-
ляецца рэзультатам бальшэвіцкага кіраў-
ніцтва ЦК ВКП(б) на чале з тав. Сталі-
ным, вялікай арганізацыйна-масивай ра-
боты партыйных арганізацый Беларусі
і часнай работы калгасных мас.

Немалую ролю ў справе забеспячэння
насяховага ходу сяўбы адыграў нізавы
калгасны друк. Гэта становіцца можна
ілюстрацыя цэлым радкам фактаў.

Толькі на 23 калгасах Хойніцкай МТС
за перыяд сяўбы было выпушчана 360
брыгадных наццэнгазет, якія паказвалі
лепшых людзей калгасаў, прыклады
ўзорнай, ударнай работы, выкрываючы
дэарганізатароў калгаснай вытворчасці.

Таварна становіцца ў калгасах зоны
дзеянасці Рагачоўскай МТС. Рэдактар па-
літаддзельскай газеты гэтай МТС піша:

«З 75 калгасаў зоны дзейнасці МТС
брыгадныя газеты выпускаюцца ў 50
калгасах. У астатніх калгасах выпус-
каюцца агульнакалгасныя газеты... Чыт-
чыкі газет у гэтым годзе працуюць знач-
на лепш, арганізуюць спаборніцтва і, га-
лоўнае, змагаюцца за лепшае выканан-
не абавязацельстваў».

Газета першай брыгады калгаса імя
Сталіна (рэдактар комсамолка **Кочмара-
ва**) з нумара ў нумар асвятляе ход па-
ляных работ у калгасе, змагаецца за вы-
кананне абавязацельстваў па спаборніц-
тву.

— **Ф. Каралёў** абавязаўся быць леп-
шым усярэдзі. Ён стае абавязацель-
ствам выконвае на справе, — піша газе-
та і заклікае ўсіх калгаснікаў паследа-
ваць прыкладу Каралёва.

Газета дабілася, што на вялікіх
ўсё калгаснікі працавалі. Брыгадная га-
зета данамагла калгасу выканаць план
сяўбы аўса і зернавых к 20 красавіка».

Рэдактар палітаддзельскай газеты
прыводзіць фад прыкладаў работы пера-
давых брыгадных і агульнакалгасных
газет, якія ўзначальваюць ударніцтва і
спаборніцтва на сацыялістычных палях.

Рагачоўская МТС першай ў БССР
скончыла сяўбу. Сувязь паміж добрай

28

СЕНАЎБОРЦЫ

Позднёвые расы БССР... пачатк катод. Праздничны дзень катод на пачатк рэжаруудца на ўсё рэжаруудца. На БССР годна настановы ЦК БССР неаходна сёлета ўбраць 1 млн. 780 тысяч гектараў сенажаці. Гэта баявая і адказнейшая задача, патрабуючая ўвагі ўсё партарганізацыі. І. Рэяго напісана друк.

[illegible]

Іздала, варіант неможливо знайти, ніто і
такі газети: «Вісник» і «Зоря» і «Нікітун»
і «Світло», і інші. Ускладаючи на їх на
правленням сенсуючи. Ми прагнемо і
газети раду раїшау БХР і треба аджа
чище, ніто викині, єдиним сукином. Бо
шасць прагледжаних газет тшчч не на
друкавалі ні-рада, пра-сенсуючи. А тш
німси на конкретних газетах.

«Сцягні калектывізацыі» газета Глукага райкома КП(б)У (дакладна радзітаго т. Рагінскі) — прыймае калёвую работу па арганізацыі сенаўборкі. Увасада ВКП(б) у гэтым жыццёвым Пятанні жыццёвага жыццё ў гэтай лічэце-апраўды пачэснае месца. Але чым глумачыць, што да 26 млі тагэты пачынала асцягань, ня раса рыхтуецца да праймаення нажнейшай камііны — сенаўборкі? Кідаць, у рэчыцы «Сцяг» «клектынізацыі» і дачаць, што сенаўборка не мае ніякага асцяганьня па жыццёвым. Але так думаць мавуць «тоды» палётычныя сьняпы. Глукага райкома газета «дапушчае буйнейшую палётычную памылку, ігнаруючы падрыхтоўку да сенаўборкі. Гэтую памылку яна павінна выправіць, як кажа хутчэй.

У газеце «Калгаснік Петрыкоўшчыны» (аднак. рэд. Т. Дамброўскі) таксама даволі часта асвятляецца работа саўгасных і калгасных ферм. Зараз газета прыводзіць конкур на лепшую калгасную МТФ: асвятляе работу, калгасаў на развіццё жыллагадоўлі. Здавалася-б, газёўны ўпор газеты звыш за- раз на тое, як саўгасы і калгасы рыхтуюць кармовую базу для ферм, на- рыхтуюцца да сельгубораў. Але ж ні слова пра тэта ў «Калгасніку Петрыкоўшчыны», не знойдзецца. Што значыць пісаць ў газеце зараз пра жыл- лагадоўлю, ш слова не гаворыча пра татаўку кармоў, падрыхтоўку да се- няўсу? Гэта значыць, выпусканне го- тавіх звестак на сучасны падаток

Амаль такую-ж назіццыю займе і
Катаніі Кармяншчыны. Ва ўсёх
госпінскіх нумарах газеты (да 25-май)
малі дум і ідэі адна артыкул, званыя
і іх іх уласна каржаў для жыцця.
Амальне састаўцай і напісў на бала-
тах. Артыкул ставіць перад раёнам за-
дачу павышэння балацётных лугаў і вы-
слова. Але справа была-б даведзена да
канца, каб і гэта адразу-ж узнялі за
практычную-рэалізацыю. Іхніх указан-
ніў каб і яна пачала правяраць. Як
сказаў і катаніі раёна павышэнню
свабоды і іхніх іхніх кармяншчых газе-
ты но-жрала.

Сіце газет, якія значыцца «Правду»
пытанні «Спадчыноўкі» і «Правыдзеньня
ўборкі «сенажацей», — пытанні «загатоўкі
кармоў, мейжа значна прадоўжыць. Да
ліку такіх газет адносіцца, друкуюцца
«Знамяна, рубіжы», «Чарыкаўскі
«Сувяшляўчына» «Серамога» і інш.

Нижельні твори востаннє з'явилися у газетах: «Шлях революціонізму» (Кієв) і «Калгаснік» (Червона Слобода).

Газеты «Шлях социализма», как и
многие газеты БССР, освещают ход кон-

курса на лепшую МТФ. Асвятленне спадарожства газета ўвязала з пытаннямі падрыхтоўкі і правядзення сенаўборкі. У нумарах за 22 і 25 мая ў «Шляху сацыялізма» паказана, як асобныя калгасы раёна рыхтуюцца да сенаўборкі, вынікі першых выхадаў на сенажаць.

Газета ўнікае агульных фраз, яна бярэ канкрэтныя ўчасткі, якія вырашаюць пых сенаўборкі. 25 мая газета, напрыклад, надрукавала вынікі правяркі падрыхтаванасці да выхаду на сенакос калгасаў імя Леніна і імя Будзёўнага. У калгасе імя Леніна зусім не аказалася ні кос, ні брускоў, ні малаткоў. У калгасе імя Будзёўнага не распачат рамонт сенаўборачнага інвентара. Газета моцна б'е па гэтых агідных фактах, мабілізуе грамадзкасць на ўзброенае правядзенне сенаўборкі. Аднак, некалькі добрых матэрыялаў, змешчаных у апошніх нумарах жюбірскай газеты, някельга прызнаць дастатковымі. Добра пачаўшы справу, газета «Шлях сацыялізма» павінна шырока разгарнуць не толькі ў правярку больш калгасаў, паказаць, як рыхтуюцца і праводзяць сенаўборку **непасрэдна** брыгады, як расстаўлены сілы на касыбе і т. д.

Нядражна ўкаючылася ў сенаўборку і газета «Калгаснік». «Рыхтаванца да сенаўборкі. Касілі, косы, граблі ў баявую гатоўнасць!» — заклік за шыламі газета ад 22 мая. У гэтым жа нумары газета паказала вопыт добрай падрыхтоўкі да сенаўборкі калгаса імя Будзёўнага.

У звестцы падрабязна расказана, як калгас своечасова падрыхтаваў сенаўборачны інвентар, як ўжо загадзя расстаўлены людзі на касыбе.

Некалькі слоў пра канкрэтныя задачы раённых і палітаддзельскіх газет у правядзенні сенаўборачнай кампаніі. Кожны рэдактар і работнік газеты павінны ўважліва прапрацаваць пастанову СНК СССР ад 29 мая (надрукавана ў «Известиях» 30 мая) і перадаць артыкул «Правды» за 26 мая «Заабеспечым жывёлу кормам». Гэтыя два дакумен-

ты вызначаюць задачы надыходзячай сенаўборкі і з'яўляюцца вытарпальным кіраўніцтвам у яе правядзенні.

Раённым і палітаддзельскім газетам павінны шырока папулярызаваны сутнасць пастановы СНК СССР ад 29 мая. Асабліва шырока неабходна растлумачыць калгаснікам, што згодна пастановы СНК усе сена, накошанае брыгадай **звыш** вызначанага ёй плава, паступае ў распараджэнне гэтай брыгады для размеркавання паміж калгаснікамі. Таксама неабходна растлумачыць, што ўсе сена, якое астаецца пасля выканання дзяржаўных загатоўак, стварэння фуражных і страховых фондаў, будзе размеркавана паміж калгаснікамі на працягнутых з улікам наяўнай у калгаснікаў жывёлы. Вось галоўныя нагады, арганізуючыя і якія наш друк павінен мабілізаваць масы на выкананне ў тэрмін і высока якасна планаў сенаўборкі.

Пых сенаўборкі ва многім залежыць ад падрыхтоўкі. Неадкладнае задача рэальных і палітаддзельскіх газет — траціны літаральна адрываць дзе ўзяцца за правярку, як калгасы і калгасы раёна падрыхтаваны да сенаўборкі. На гэту баявую работу газеты павінны з'ява пераключаць ўсіх работнікаў рэдакцыі, а тамсама сваіх работнікаў.

Неабходна арганізаваць сельскаўраўскія райды па правярцы рамонту сенаўборачнага інвентара, ваяўнасці ў калгасах гэтага інвентара.

Не менш важнымі задачамі пастаўлены перад газетамі ў справе непасрэднага правядзення самой уборкі сенажацей. Галоўнай задачай сенаўборкі гэтага года павінны быць **якасць і своечасовасць усіх работ на сенажацях, барацьба са стратамі**. Вось што лісала «Правда» ў перадавым 26 мая: «Мы штогод трацім 40 проц. сена з-за несвоечасовай касыбы. Можна з упэўненасцю сказаць, што ні ў адной другой галіне сельскай гаспадаркі няма такіх вялікіх страт». Своечасова скасіць усе сенажаці, добра высушыць, убраць і захаваць сена ад дажджоў — вось задача, за выкананне якой павінен змагацца наш друк.

НІЗАВЫ ДРУК КАЛГАСА ІМЯ ВОЙКАВА Ў БАРАЦЬБЕ ЗА ВЫСОКІ УРАДЖАЙ

Р. АКУЛІЧ

рэдактар насценгазеты „Войкавец“ калгаса імя Войкава (Менская МТС)

АЎТАРЫТЭТ, ЗАДЯВАНЫ СПРАВАЙ

Нядаўна мінула два гады, як у калгасе імя **Войкава** (Менская МТС) рэгулярна выходзіць насценгазета «**Войкавец**». Калі нараўнае гэтую ў першыя дні выхodu з цяперашняй.

то дзівілася: які вялікі і цяжкі пройдзен шлях! Два гады работы нашай газеты былі гадамі ўпартай барацьбы за моцны больніцкі калгас, за зможнае жыццё калгаснікаў. Не лішнім будзе зараз вярнуцца крыху назад і ўспомніць пачаткі існавання нашай насценнай газеты.

Было гэта ўвосень 1932 года. Наш калгас у той час ірчаваў дрэнна. Працоўны дысцыпліна была нізкая, рэзультат і вытворчасць не атрымлівалі належнага ашору. І ў гэтым час я на працягу ашчэдняй ячэйкі арганізаваў выпуск насценгазеты. Цяпер за ўсё я звярнуўся да аўтарытэтных сужленняў калгаснікаў. Расказаў ім пра заданні насценгазеты і прасіў прыняць у газеце ўдзел. Як сёння памятаю адказ аднаго з лепшых членых калгаснікаў тав. Гарнашэвіча П.:

— Не трэба пам вапай газеты. І так няма ведама што робіцца ў калгасе, а тут яшчэ газета будзе падліваць масла ў агонь.

Тав. Гарнашэвіч і некаторыя іншыя калгаснікі сумалі, што газета крытыкуючы некаторыя ясобы, будзе спрыяць толькі развалу калгаса. Такія баяліваць да моманту была ў калгаснікаў таму, што газета ў калгасе да таго часу не выходзіла і мала хто нагул вёў пра работу насценгазеты.

Мы тады і заявілі аўтарытэту нашаму «Войкаўцу» **справамі**. Першым крокам у гэтым напрамку быў рэйд па правярцы захаванасці інвентара. Рэйд быў выкрыта пачат асуджэння. Выявілася, хто канкрэтна вінават у дрэнным стане інвентара. Змяшчэнні мы ўсе гэтыя матэрыялы ў газеце і патрабавалі выключэння падбайнікаў з калгаса. Праўдзінае назіранне-ж разглядае ўсе нашы заметкі, вінаватыя ў псаванні інвентара атрымалі спажыванне і былі пераадрэзаны на іншыя работы.

З гэтага мы пачалі вялікую работу па ўсталяванню моцнай працоўнай дысцыпліны і выхаванню калгаснікаў. У далейшым ахвіль у кожным нумары мы змяшчалі выкрываючыя матэрыялы, рабілі педнаразоўныя рэйты, правяралі рэальнае ўдзяленне калгаса.

Пастойлі на належную вышнюю рэагаванне. Усе заметкі, патрабуючыя разгляду, разглядаліся на праўдзінае і адказа, як правіла, на другі дзень пасля выхodu нумара насценгазеты. Аўтарытэту нашаму «Войкаўцу» рэзка вырас. І тады калгаснікі, якія раней глядзелі на газету, як на лішнюю справу, змянілі сваю думку. Праз некалькі пасля выхodu першага нумара «Войкаўца» т. Гарнашэвіч спецыяльна прышоў да мяне па кватэру патэтарыць пра работу насценгазеты.

— Ну, рэдактар, заключым міравую, сказаў ён. Не праў я быў, калі ляў вапу газету, зараз сам бачу, што карысць ад газеты вялікая.

Гарнашэвіч расказаў мне некалькі фактаў дрэннай работы паасобных калгаснікаў і папрасіў напісаць пра іх у насценгазету. Мы скарысталі яго матэрыялы і з таго часу Гарнашэвіч стаў адным з лепшых актывістаў насценгазеты. Ніш ён яшчэ дрэнна, але намяцмае моцную і ні атэя пентрадак не схавецца з яго воча.

Прыкладу Гарнашэвіча паследавалі і іншыя калгаснікі. Зараз мы маем больш

20 актыўных - селькораў з лужу старых вопытных калгаснікаў, не лічачы моладзі і ўдзельнікаў нашых брыгадных насценгазет.

2

Воснавую сям'ю сёлета мы скончылі 9-га мая, на 13 дзён раней, чым летась. Якасці сяўбы была адменнай. Нашы насценгазеты і селькоры ўвесь час былі ў першых радах барацьбы за с'екаснае і добракаснае правядзенне сяўбы. Газета «Войкавец» працавала ў адлетную пасеўную кампанію не адна: ў кожнай з насці пазаводчых брыгад іхадзілі брыгадныя насценгазеты. Гэта значна ўзяло аператыўнасць нашата «нашага друку».

Галоўным звяном, з якога мы ўхваліліся ў правядзенні сяўбы, была арганізацыя дасягання **спяборніцтва брыгад**. Мы фіншча выстунілі супроць дэкларацыйнасці і багбаты ў спяборніцтва. На ініцыятыве «Войкаўцы» паміж брыгадзмі дагавары заключаліся выключна **канкрэтныя**. Пасля гэтага мы ўзяліся за правярку - выканання дагавароў. Для кожнага асветлення ходу спяборніцтва неабходна штодня ведаць, як працавалі брыгады, гату-работу, выконвалі рэдакцый брыгадных насценгазет. У асабе іх мы мелі ў кожнай брыгадзе надзейных, праворных сваіх карэспандэнтаў і арганізатараў масавай работы.

Вось адзін прыклад, як умявала насценгазета на разгортванне сапраўднага спяборніцтва на сяўбе. У пачатку сяўбы чарвсцкая брыгада адсталала ад астатніх брыгад на чатыры дні. Мы выпуцілі лэкстрына пумар... насценгазеты, прысвечаны 4-й брыгадзе. «Ганьба, памтаварышы з брыгады Лазарчыка, вы адсталі ў спяборніцтва і цягнеце жалгас уніз... Але вы маеце ўсе магчымасці не толькі дагнаць, але і перамагчы астатніх брыгад, надцяніцеся!». — так пісала насценгазета.

Увесь гэты дзень брыгадаір Лазарчык прахадзіў сам не свой, прачытаўшы ў «Войкаўцы» пра адставаанне сваёй брыгады. Позна вечарам адбываўся вечароны брыгадны сход. Прамова брыгадаіра была кароткай.

Чытаў? — Занятаў ён у жалгаснікаў. — Бачылі, якую гэмбу прынялі мы на сябе? Дык давайце-ж тымам, што мы нечага вартыя.

І брыгада Лазарчыка ўзяла сваб. Для таго, каб дагнаць астатніх брыгад. Ён прышлосі амаць **падвоіць тэмпы**...

Асаблівую ўвагу «Войкавец» аддаў якасці сяўбы. Рэдакцыя і арганізавала некалькі ўзаемаправерак якасці пазавых работ паміж брыгадамі. Матэрыялы рэйдану і дразу-ж нудкаваліся ў калгаснай і брыгадных насценгазетах. Недахопы выпраўляліся на-хладу. Да ўдзелу ў насценгазетце мы прыцягнулі ўсіх брыгадных інспектараў якасці, якія значна дапамагалі нам.

3

Зараз у жалгасе разгарнулася працоная кзямля, правых і падрыхтоўка да ўборачнай. Насценгазеты і селькоры актыўна ўключыліся ў гэту важную работу. Нудуна мы правілі рэйд селькораў па праверцы арганізацыі работы звенняў на кзямлях. Брыгадзмінілі тут шмат неарганізаванасці і цэняй расеталоўкі рабочай сілы.

Характэрны прыклад брыгады Лазарчыка Рыгора. Гэта брыгада ў пачатку прапостанай адсталала. Рэйданая брыгада зацікавалася ў чым-жа справа? Прычына аказалася ў дрэннай арганізацыі работы. У звеннях не былі замацаваны істатніныя людзі, звенні не ведалі, якія ўчасткі іны навіны правалоць, не ведалі норм выпрацоўкі і аплаты. Брыгадаір вельмі часта пасылаў звенняводаў на іншую работу, звенні аставаліся без кіраўнікоў.

Усе гэтыя недарэчнасці, якія шкодзілі справе, мы асветлілі на старонках насценгазет. Назаўтра траўленне жалгаса, абгаварыўшы наш матэрыял, прыняло меры па ліквідацыі выяўленых недарэчнаў. Справа хутка пайшла наперад. Раней адсталая брыгада Лазарчыка вышла на першае месца ў жалгасе і першая-ж выканала свой план па правіцы.

Праз насценгазету мы прызывалі ўвагу жалгаснікаў і жалгасніц да праполкі. Змясцілі некалькі артыкулаў спецыяльна для жалгасніц, якія ў асноўным заняты на праполцы. Мы трастлумахылі ім, што паспяховасці высокаякаснае правядзенне праполкі гэта тэмз і важнейшае звяно ў барацьбе за «высокі ўрадак».

У часе сельжораўскага рэйда на ініцыятыве сельжораў арганізаваны два

старшій комсомольскі - маладзешынскі звоніц паломніц. Вось кароткі пералік практычных спраў, якія зрабіла наша насценгазета па забеспячэнню пашпэхаў прапалачнай кампаніі.

Началі мы ўжо і агляд падрыхтаванасці да ўборкі ўрадкаю. Агляд праводзім па брыгадах, сёння на аглядзе, напрыклад, першая брыгада, заўтра другая і т. д. У кожнай брыгадзе дэталіст правіраем справнасць увооражнага інвентара, стан цягавой сілы, сінхронізм, выпрамы і т. д. У выніку ўжо з першых дзён агляду маса значны зрух у падрыхтоўцы да ўборачнай. Міняючы ўжо адрамантаваны, хутка заканчваецца рамоні астатняга інвентара

4.

Некалькі слоў пра слабых бакі ў рабоце «Войкаўца».

Не глядзячы на ўсе дадатныя факты, брыгадная насценгазета нашай калгаса на пасевы працавала яшчэ слаба. Лепшая з брыгадных насценгазет насценгазета брыгады Кукіска за чарговы вышлі ўсёго 12 раз, што безумоўна зусім мала. Вываткі ў гэтым, безумоўна мы, рэдакцыя агульнакалгаснай насценгазеты, якія павінны кіраваць брыгаднымі насценгазетамі і практычна дапамагаць ім у рабоце. Рэдакцыя

калегій-ж «Войкаўца» да гэтага часу не да дапамагае брыгадным насценгазетам.

Здаецца, мы дэкліруем гэты педэхон і гэты гаворачы практычным мерапрыемствам для ўмацавання работы насценгазеты ў кожнай брыгадзе. Рэдакцыя «Войкаўца» не рэдагуе аднаго разу ў тым жады будзе праводзіць інструктыўную нараду ўсіх рэдактароў і членаў рэдакцый брыгадных насценгазет. На нарадах будучы даваць рэкамендацыі практычным указанням, што патрабуецца зрабіць на бліжэйшыя дні чакаты, якія пытанні ўзнікнуць, якую правесці мэтаную работу.

Два разы ў месяц рэдакцыя брыгадных насценгазет будзе рабіць справу задачы перад сходамі брыгад аб праробленай за палову месяца рабоце. Гэта значна ўзніме як нутарытэт брыгаднай насценгазеты, так і аказнае рэдакцыі ў рабоце. Акрамя таго рэдакцыя «Войкаўца» будзе аказваць практычную дапамогу брыгадным насценгазетам у выпуску нумароў, у складанні планаў работы і т. д.

І гэтымі мерапрыемствамі мы мяркуюць наладзіць работу нашых брыгадных насценгазет.

С. ЛАЗАРЧЫК

рэдактар насценгазеты трэцяй брыгады

ГАНАРОВЫ СЦЯГ НЕ АДДАМО

Брыгадная насценгазета гэтка была новай справай у нашым калгасе. Па дапамозе нам прышлі налітадыя МТС і яго газета «Ударнік калгасных палёў». У пачатку вясны пры налітадыя была

цаваць брыгадная газета, з чаго трэба пачынаць.

Вышлі ў поле мы 5-га красавіка па 18 дзён раней мінулага года. І ў першы-ж дзень палавых работ вышлі першы нумар нашай палавой брыгаднай насценгазеты.

Гэты месяц ухвалілася за рашучым звоніц ў насняховым і высокакасным правядзенні сяўбы. Праз газету мы пачалі перад усімі калгаснікамі брыгады задачу: напругіць усе сілы і заваляць **паршывіства па сяўбе** не толькі ў калгасе, але і па ўсёй зоне МТС. Усю нашу далейшую работу мы накіроўвалі

сваёй курсу рэдактароў брыгадных газет. На курсы папаў і я. Вярнуўшыся з курсу, я ўжо ведаў, як павінна пра-

на відповідно готувати свої задачі на зважання звання порадником.

Адзін я, безумоўна, не мог бы спра-віцца з выпускам газеты. Я арганізаваў у кожным звяне селькораўскія пасты. Гэта былі як-бы штучна створаны нацыяна-зеты. Калі позна вечарам рэдакцыя сядзіла за выпуск штодзёнай, то ў нас былі самы падрабизны матэрыялы не толь-кі аб тым, як працавала кожнае звяно, але і кожны калгаснік.

Такая пастаноўка работы дапамагла нам добра паставіць асветленне **інды-відуальнага спаборніцтва** калгаснікаў. У кожным думары газеты паказваліся вынікі работ за дзень. На самым відным месцы ў газеце мы пісалі прозвішчы лепшых калгаснікаў, якія перавыкавалі перму, тут-жа крытыкаваліся апа-зачныя.

Якраз сёўбы была ў нас у цэнтры ўвагі. Праз газету мы растлумачылі калгаснікам, што падобная, нічога не-ная сёўба гэта ўдар па ўраджайнасць удар па добрабыту савіх калгаснікаў.

У пачатку сёўбы ў нас дрэнна быў пастаўлены кантроль за якасцю паловых работ. Скажыце я ўсіх селькораў брыга-ды, і раней мы, каб кожны селькор прапраў акацы, сёўбы ў сваім звяне. І ўжо назаўтра ў газету пачалі пасту-паць сігналы. Селькоры падмачалі са-мыя «дробныя» падаходы, і мы на хад-іх выпраўлялі.

Брыгадзаводы мы і нашата брыгадна-га інспектара якасці **Сымона Куксіка**. Надмоцілі яму, што працуе ён з не-каварам халадком, указалі, што ён

выпусціў з-пад сваёй умяні. Не пазнаць-стала яго, як прачытаў пра гябе за-метку ў нацыянальце! Да позняй ночы не пачаў ён поля, пакуль не абыйдзе і не правярне ўсе апрацаваныя ўчасткі.

Цяпер Сымон сам прымае актыў-ны ўдзел у нашай брыгаднай нацыяна-льце. Зімаўцаў дзе перападае — цы-рэн, дрэвіцы які калгаснік, ці цыры-забарануе. Сымон тут-жа прыму-сціць выправіць дрэнную работу, а сам прыходзіць да мяне ці да членаў рэдак-цыі і просіць «прапусціць у газету».

«Каб другіх вучыліся»,—гаворыць ён.

Брыгада наша заваявала першынства ў сёўбе на калгасу. Гэта была для нас вялікая радзіца. А вось паздаўна мы з-гопарам даведаліся, што **наша брыгада выйшла першаю і па ўсёй зоне Менскай МТС**. 21-га красавіка палітэхнічнае право-даль вялікую масоўку лепшых ударні-каў вясняной сёўбы, ў м. Самахажнічы з'ехаліся сотні прадстаўнікоў з кал-гасаў. І вось перад шматлюдным мітынг-ам наш брыгадзір тав. **Куксік** атрымаў ад палітдзелу чырвоны пераходны сцяг.

Цяпер у нашай брыгадзе разгарнула-ся праполка азімых і яравых. **Насцен-газета не аслабіла сваёй работы**. Зараз мы асветляем спаборніцтва звянаў па-дольшчыц. У кожным звяне ёсць сель-кораўскі пост. Праполку мяркуюм скон-чыць, як і сёўбу, першымі па зоне. Га-парыны чырвоны сцяг нікому не падмо-

Ф. ГАРНАШЭВІЧ

рэдактар нацыянальцы і чытчык брыгады №2

У КОЖНЫМ ЗВЯНЕ—ЧЫТКА ГАЗЕТ

Апрача выпуску брыгаднай нацыяналь-цы я арганізаваў у брыгадзе гаспадарчую чытку тав. Зараз, як толькі абвешчанае першынства па аб'ёме і якасці работ збіраюцца тут-жа на полі паслухаць га-ветныя навіны.

Некааторыя гавораць, што арганізаваць чытку газет у брыгадзе вельмі цяжка —

калгаснікі, моў, нехвотна ідуць на гэту справу. Гэта няпраўда. Калгаснік зараз-гэта не ранейшы і мінус селянін, які ма-та чым цікавіўся апрача свайго двара і самага калгаса. Зараз хоча і даць многа больш і ў сярэдніх калгасных робіцца, і пра-палярыны паходзіць, і паставы парты-даль і замежныя навіны.

Читати газет мені удалось паладзіць не вельмі лёгка. Адыбраўся якраз спрыяючы выпадак: газета наліталася МТС напісана пра нашых інжэнераў і інжэніраў **Х. ГАЙДУКЕВІЧА**. У часе перапынку на абед я падыйшоў да групы калгаснікаў, разгарнуў газету і прачытаў. У гэтым часе Гайдукевіч у нас у брыгадзе ўсё папярэджаў — поўнаватым, гаспадарым калгаснік. Таму ўсім цікава было ведаць, што аб ім піша газета. У выхадныя гаварылася аб добрай рабоце Гайдукевіча. Хвалялі яго тое, што ён піша і сям'я і са сваямі сябрамі. Стаўлі ў прыклад другім інжэнерам. Гайдукевіч пасля гэтага яшчэ лепш стаў працаваць, а калгаснікі брыгады — больш ініцыятыўна.

З таго часу я рэгулярна пішу і чытаю газету.

дзельскую газету і «Калгаснік Белаў». Маё нажыванне гэтым газетам: змяшчаць хоць-бы раз, а яшчэ і невялічкі агітатывае за мяжой. Такія агітывы, калі яны будуць напісаны з энтузіязмам мовай, значна лепш донесуць да калгасніка, чым тавары.

Апроч таго неабходна змяшчаць у газетах значна больш матэрыялаў пра жыццё ўсяго Савецкага Саюза, пра, цэнтр будаўніцтва, пра нашым навуку і тэхніку. Гэтую работу чытаю і ў брыгадзе і ў вёсцы і адны. Варта на час праймаць і ўборачныя і Фірану арганізацыю нава. Мы вытлумачаем адказных на чытку ў кожным доме. Гэта дае нам тую, што дзякуючы будзе сабраць на чытку і лепш можна будзе арганізацыя працы і нава.

М. КУКСІК

калгаснік 2-й брыгады

ВАЖНАЕ, АЛЕ ЗАБЫТАЕ ПЫТАННЕ

Я — рэдактар калгаснік брыгады № 2. Вельмі цікаўлюся тым, што пішуць нашы брыгадныя і калгасныя насядзеныя. Сам таксама пішу. І вось я, як селькор, хачу сказаць пра адну важную справу, якую напускае а-пад увагі друг нашых калгаснікаў. Гэта справа — **культурна-масавая работа**.

У нашым калгасе ёсць клуб. Работай клубу ніхто не цікавіцца. Шыбы ў вокнах выбіты, нокны выбіты дошкамі. Газет у клубе няма, калгаснікі збіраюцца ў клубе выключна на сход, у другі час іх ніколі туды не зацягваюць.

Кеці у нас у калгасе даўно радыёўстаноўка. Ні адна з іх не працуе.

Не дзіва, што ў нас у калгасе няма газет. Газета не даступная індустрыя.

сам на рукі, а накідаюцца ў праўленні калгаса, дзе іх у брыгады каму ўдзельнічаюць, то на калгасе знойдзецца зарэз не больш 20 падпісчыкаў.

Што з робіць нашы насядзеныя і селькоры для таго каб змяшчаць гэты недахоп? Нічога. А ўвесь год ні калгаснікі ні брыгадныя насядзеныя ні разу не ўзяліся за пытанні культурна-масавай работы, не выявілі недахопаў.

Маё нажыванне насядзеныя і селькоры — змяшчаць за добрае культурна-масавую работу ў калгасе так, як яны змагаюцца за прыміненне ў сябе. Раней за ўсё гэтае грабавіцтва наладжвання работы нашых клубаў, дабіцца арганізацыі масавага культурна-масавога працы і тавары.

КАЛГАСНІКІ-УДАРНІКІ, БРЫГАДІРЫ І ІНШЫХ БРЫГАД ПОДАЧЫНЫ.

ПЕРАДАЕМ ВОПЫТ
РАБОТЫ ДРУКУ
НА ЗАВОДЭ
«ДИНАМО»

317 17.11.1941
2.11.11 12 9 рр.к.

С. ТАНАТАЎ

адкааны сакратар газеты «Мотор» — завод «Динамо» — М.

УЛАСНА КАЖУЧЫ, КІЯКІХ САКРЭТАЎ

◆ Журнал «БОЛЬШЭВІЦКІ ДРУК» арганізаваў выезд на адзін з буйнейшых заводаў Савецкага Саюза — на маскоўскі завод «ДИНАМО» для вывучэння вопыта работы фабрычна-заводскага друку. ◆ Вопыт нізавога друку завода «Динамо», аб якім мы сёння расказваем, заслугоўвае шырокага пераймання ў практыцы работы ўсяго фабрычна-заводскага друку БССР. ◆ У чарговым нумары рэдакцыя «Большэвіцкага друку» дасць падрабязны падгульняючы матэрыял аб формах і метадах мэсавай работы друку і рабкораў-дынэмаўцаў.

Завод «Динамо» асвоіў выпускі новых электравозаў. На здымку электравоз «В Л»-19-02, выпушчаны заводам «Динамо». У авале: адна з старэйшых работніц завода, актыўная рабкорка газеты «Мотор» т. Каршанова.

Многія таварышы не толькі Маскву, але і іншыя гарады Саюза, прыходзілі ў рэдакцыю нашай газеты, дзець сваім перлым аознамым запяццём.

— Людзей у нас не так многа, газета выходзіць штодзённая, амала інтэлектуальных людзей, выпускаюць апрамаваныя калекцыі лістовак па розных пытаннях. На ўсё гэта патрэбны чалі. Як-жа вы арганізуеце сваю работу?

Настараемся па паасобных канкрэтных пазнаках у невялікіх артыкулах расказаць аб «сакрэтах» нашай работы.

Толькі месяц у 6 таму нумары ў апрамацы рэдакцыі нашай заводскай газеты выйшлі 22-23 чалавек. Цяпер разам

з тэхнічнымі работнікамі налічваецца 17 чал. Пытанні арганізацыі работы рэдакцыі мы заняліся яшчэ тады, калі была апублікаваная тэма ЦК ВКП(б) па дакладу тав. Кагановіча ў XVII партэзіі. Мы стараліся аналізаваць што лічылі лепш перанесці ў работу, часта падмажваюць калектыву ў апрамацы, які павінен штодзённа прымаць актыўны ўдзел ва ўсёй рабоце газеты. Аддзелы або сектары, які пазывалі раней, зараз спрошчаны. Аналіз рэдакцыі стаў бліжэй к цэху, апрамацы, брыгадзе.

У апрамацы рэдакцыі зараз працуюць рэдактар, сакратар, 5 інструктараў, якія прымацаваны да пэўнай групы цэху.

хэў, загадчык габінетам друку, мастак фатограф, тэхнічны санктар, дзве машыністкі і два кур'еры. Мы лічым, што такі апарат ва ўмовах нашай работы — нармальнае з'ява. На нашым заводзе працуе больш 7 тысяч рабочых.

Мы асвойваем новыя віды вытворчасці. У прыватнасці, перад заводам стаяць задачы: даць высокакаснае абсталяванне для першага ў Саюзе маскоўскага метра, мы асвойваем выпуск новых тыпаў электравозаў, трактароў, лопат, матрыя і інш. Усе гэта абавязвае нас не толькі стаць бязэканомнымі, але і паставіць вышэйшыя пытанні арганізацыі новых відаў вытворчасці, дапамагаць наргарганізацыі і гаспадарнікам завода з кожным вырашэннем пастаўленай задачы.

Вось чаму, калі мы вылучалі на работу ў апарат радыцый лепшых ударніцаў завода (а ў гэтым данамог нам партыйны камітэт) Нікіціна, Кузнецова, Бажынава і інш., мы адразу паставілі перад імі пытанне.

Вы прымацоўваецеся да нашай групы цэху і нароўні з трыкутнікам цэха адказваеце за ўсю работу. Ваш першы абавязак — узяцца на вышэйшую ступень работы цэхавога друку, штодзённа прыцягваць да работы ў «М» лепшых ударніцаў — рабочых цэха.

Але расставіце людзей на ўчастках гэта толькі палова справы. Работа ў радыцый, пазіма данамогі цэхам, на граюе яшчэ тое, каб штодзённа асвятляць на старонках газеты бачныя пытанні дня.

Але-жа мы арганізуем нашу работу?

Замест месячнага плана, які складаў раней, мы складаем аператыўныя планы на пяціднёнку. У плане ўсталяваць, хто, што і калі зробіць, колькі радкоў і на якому пытанні.

Вось вытрымка з плана ад 8 мая:

Першая паласа — Перадавальніца. Не дапускаць летніх настрояў — Кузнецоваў — 90 радкоў. Ход мантажы пробнай платформы — падборка — Нікіціна — 150 радкоў. Дзень нашага завода Міхайлаў — 100 радкоў.

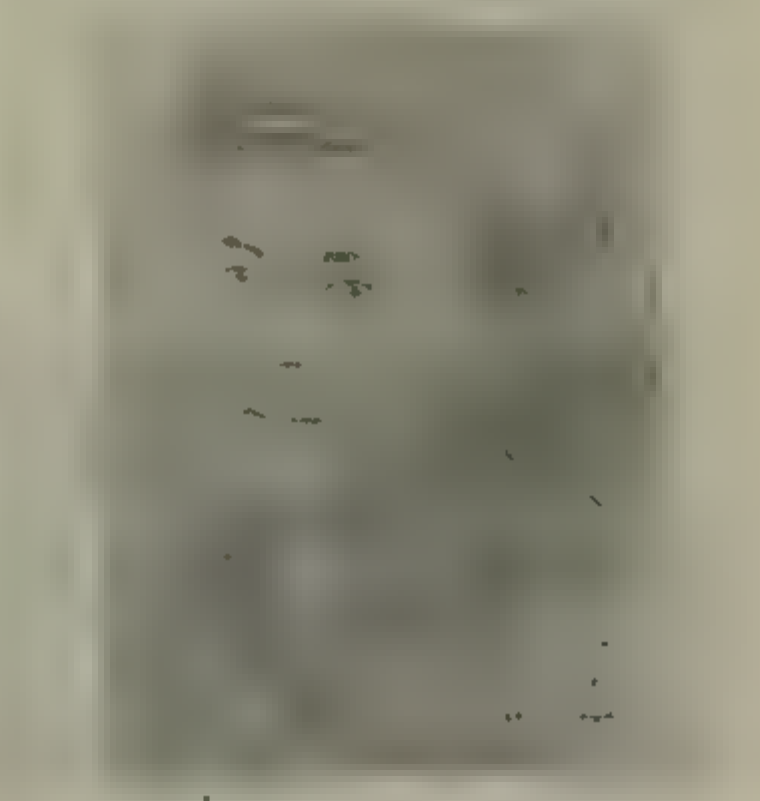
Другая паласа: Выкажаміне плана паліт. зах. метра — падборка — Муханаў — 240 радкоў. Ход азеленення дова ударніка і інтэрната — Бажынаў — 120 радкоў.

Трэцяя паласа: Аб якасці вучобы — здаюць на 100 радкоў на сваіх цэхах

кожны прымацавалі (Бахмуцкі, Бажынаў, Муханаў, Нікіцін, Кузнецова).

План чацвертай паласы ў нас штодзённа распрацоўваецца асобна. На гэтай паласе мы даем звесткі па асобных пытаннях, якія цікавяць рабочых: аб тым, што ідзе ў тэатры, за граніцай, па Сельскаму Саюзу, па культурным адукацыі, што новае на заводзе і т. д.

Пяціднёвы план, які мы складаем, гэта аператыўны план, бо тут улічваецца тым прапановы, якія высюнаюць на нашых вытворчых навідах работнікі радыцы, радытары насценгазет і рабкоры. Маючы пяціднёвы план, інструктар дае заданне сваёму сацыял-муніцыпальнаму (а ў нас 5 чал.), лепшым ударнікам-рабкорам, які арганізуюць ужо матэрыял, патрэбны для газеты на ўчастках. Апрача таго пяціднёвы план штодзённа правяралася. У выніку таго штодзённая правярка выкажаміне ў апошнія два месяцы за некаторым выключэннем у нас зрыву плана не было. Інструктары знаходзяцца ў радыцы толькі ў той час, калі друкуюць і зраюць матэрыял. Астатні час яны — у цэхах. Тут праводзяцца гуты з рабочымі па пытанні асобных пытанняў. У выніку таго перабудовы, штодзёнай мадаль работы мы праводзім таго, што значна ўжывае пачок шэсцьмаў рабочых у радыцыю, значна ўзрастае колькасць насценгазет. За гэтыя месяцы атрымліваем у сярэднім каля 30-40

Тав. Залатарэўскі — адзін з лепшых рабкораў заводскай газеты «Мотор».

юць бригади робкораў, дабіваюцца ад
... У рэзультаце гэта адно пісьмо ра-
... не астаецца ў нас без адказу.

У рабoтy газeтy мы шырока ўцягваем рэжысёрскі актыву. Мы даем ім корам самастойныя заданні. Данамагаем ім у ажыццяўленні гэтых заданняў, гаворчым да таго, каб кожны адказваў за дзрэнна іму ўчастак рабoтy. Толькі ў рэжысёрстве гэтага мы за ашчэ-

Мехізды прывялі некалькі раб-
кериўскіх рэйдаў, у якіх прыняло ўдз-
ежы 1000 чалавек. А ў апошнім рэйдзе
прысвечаным правярцы, як пэхі завод-
ныцх установах да выканання чэрвеньска-
га плава, прыняло ўдзел 200 ударнікаў
цруку Гэты рэйд быў арганізаван сёлам
інструктароў, пры іх іншыятыпе і пры
актыўнай даначале рэдактароў цэханых

Астасенца сказаць толькі адно: па-
чалам мы рыхту з 8 гадзін раніцы
Канцам у 6 гадзін увечары, а часам
у пачатку

Мы ўжо казалі вышэй, што апарат
працаў рэдакцыі ў сябе агульнасць
гэта не кваліфікаваная журналісты, а
случайны — дашыя ўдзельнікі заходзяць
улюбінцы і ведавыя заходзяць таму, што
працаваць непародна ў цэхах, ая вар
пастаў, а гэта ў значнай меры палічыце
работу ў рэдакцыі. І саміе галоўнае гэта
тое, што людзі навучыліся праца
ваць, чытаюць, навучыліся ўважліва
сваю работу лепшых удзельнікаў во
вакці, навучыліся кіраваць сама
ста, навучыліся любіць і паважань
ва ўжо я прачуючы.

Число, которое, у нас, кажутся, никак
не стаёт. Треба только як належыць ар-
ганизацыя тиражу, штобы не пражы-
ць выкананне заданняў, больш чым
воц, прывераным людзям.

[illegible]

Тав. Буднік, Саўкоў, Лямзав і Сэкзлюўскія-- першыя ўдзрніні вытворчасці і рабкормы, (Торфзавод «Асінторф»).

Были проведены некалькі нарад са-
рых рабкораў «Мотора». На апошняй

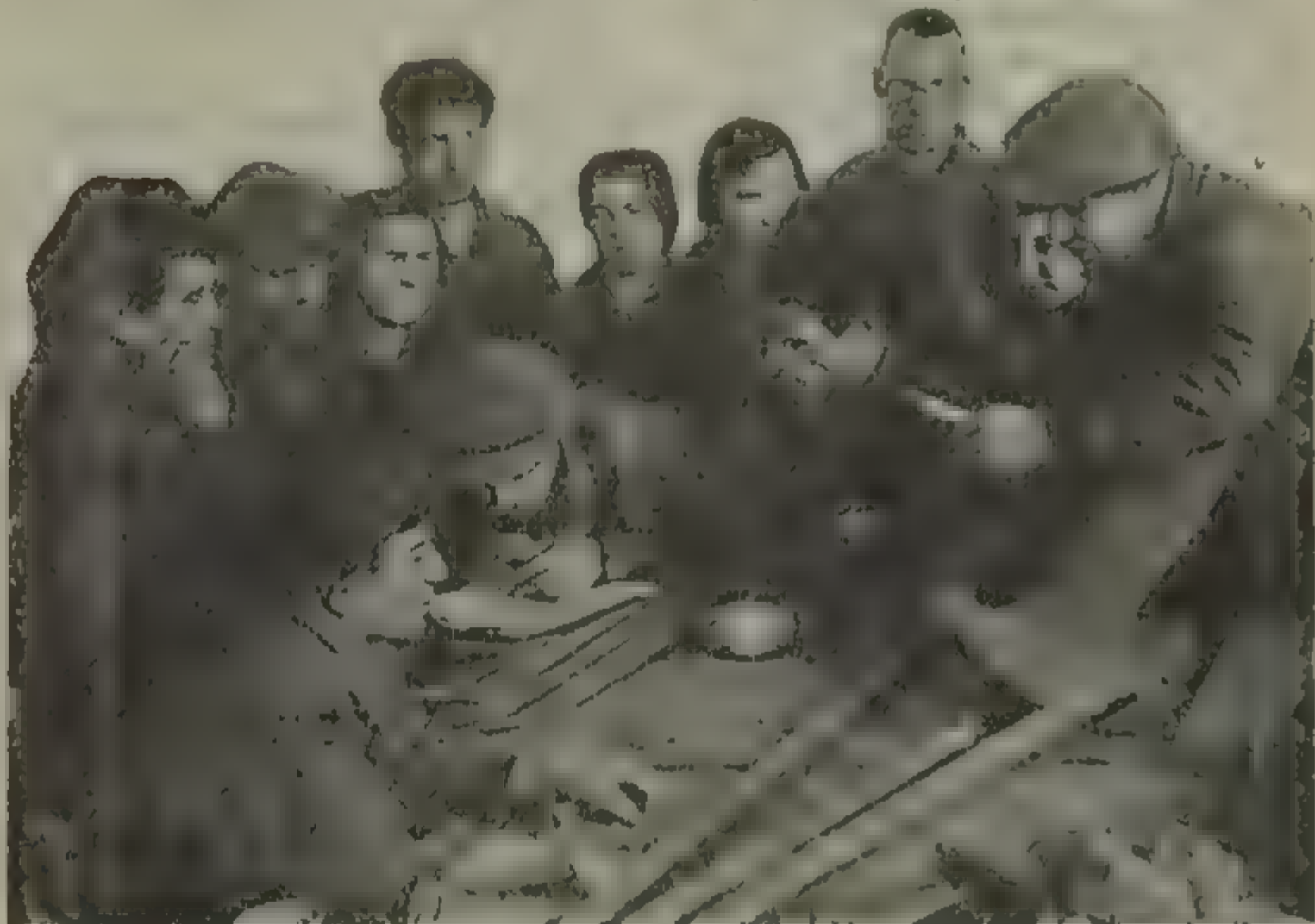

парадзе было пастаўлена пытанне перад кадрамі, чаму яны мала пішучь у газету? Выявіліся факты самакрытыкі. Пасля прапэдаенай нарады катравікі сталі часцей пісаць у газету.

Немалыкі дэп. таму напад мы правілі парадку рэдактароў тых выданняў, якія дрэнна працуюць. Пасля нара-

ды газеты сталі выходзіць часцей, рэдактары сталі лепш адносіцца да работы, адчуваць, што за работу патрабуюць адказнасці, што іх кантралююць.

Інструктарам было дана заданне ўзяць пад асаблівы нагляд слабых пацёнгазеты, дапамагчы ім у рабоце. Гэта ўказанне зарыз выконваецца.

Брыгада рабкораў «Мотора» рыхтуецца да рэіда прэверкі падрыхтаванасці цэхаў завода да выканання чэрвеньскага плана.

ШЫРЭІ УДЗЕЛ СПЕЦЫЯЛІСТАУ У РАБОЦЕ ФАБРЫЧНА-ЗАВОДСКАГА ДРУКУ

АКСЕЛЬРОД

старшыня бюро інжынерна-тэх. і чынах работнікоў завода «Вольшэнік»

РАХУНАК „РАБОЧАМУ ВОКУ“

У парадку самакрытыкі трэба прызнаць, што інжынерна-тэхнічныя работнікі нашай заводы вельмі мала робяць для таго, каб стаць бліжэй да свайго заводскага друку. У заводскай шматтыражцы яны прымаюць зусім слабы ўдзел. Арганізаваць спецыяльную тэхнічную старонку ў шматтыражцы не ўдалося.

Праўда, час-ад-часу шматтыражка друкуе асобныя тэхнічныя артыкулы.

Справа не толькі ў тым, што інжынерна-тэхнічныя работнікі недаацэньваюць значэнне і ролю свайго заводскага газеті. Справа ў тым, што сама шматтыражка «Рабочае вока» нічога не зрабіла каб уцягнуць спецыялістаў у работу газеты. Шматтыражка не займаецца сур-

їна вивученням технічного праці
су, причын браку і т. д.

Газета шмат шуміць аб технічнай вучбе, але вельмі слаба змагаецца за сапраўднае аўладанне тэхнікай. «Рабочае вока» ні разу не арганізавала сур'ёзнага паказу вытворчага вопыта лепшых тэхнарыкаў, кіраўнікоў тэхнічных гурткоў. На заводзе ёсць сталінскія брыгады, дзе ўсе рабочыя здылі тэхнічныя на «выдатна». Газета ж не паказала работы тэхнарыкаў гэтых брыгад. А гэта ж вельмі важна для выхавання іншых тэхнарыкаў, кіраўнікоў гурткоў тэхнічнай вучобы.

У нас на заводзе два родственыя цэхі—1 хромавы і 2 хромавы цэх. Вельмі часта з аднолькавай справы гэтыя цэхі выпускаюць прадукцыю рознай якасці. «Рабочае вока» не паказвае метадаў работы лепшага цэха, не пераносіць гэты вопыт у адстаючы цэх. А такі паказ прыціснуў-бы ўвагу ЦП да сваёй газеты, выклікаў-бы да яе інтэрэсу, улічў-бы яе аўтарытэт.

Газета мала займаецца пытаннямі кантролю вытворчасці, узяці работы лабараторыі з асобнымі тэхналагічнымі працэсамі. А між тым асветленне пытання кантролю вытворчасці ў сувязі з работай асобных брыгад выклікала-б зацікаўленасць як рабочых, так і інжынераў тэхнічных работнікаў, працуючых у лабараторыі.

Трэба проста сказаць, што газета зусім не займаецца пытаннем павышэння кваліфікацыі саміх інжынера-тэх-

нічных работнікаў. Яна не паказала работы перадавікоў у гэтай галіне, як, напрыклад, тт. **Арэшкава, Капілевіча, Шэра** і т. д. Дрэнная настаноўка тэхнічнай вучобы сярод інжынера-тэхнічных работнікаў, безумоўна, ішоўца і на вытворчасці. Газета не раз заклікала, паказвала неабходнасць вучыцца, але канкрэтнай арганізацыі, барацьбы за асабнае навейшых дасягненнях навукі і тэхнікі не змагла забяспечыць.

Было-б вельмі карысна, каб газета ўзяла на сваіх старонках аддзел «**Навіны навукі і тэхнікі**» ў галіне гарбарнай вытворчасці, новых вынаходстваў і рэцэпналізатарскіх прапацоў, каб яна пісала пра навіны літаратуры па гэтай пытанню, звязалася для гэтай мэты з тэхнічным аддзелам цэнтральнай бібліятэкі. Газеце трэба звязанца з рэдактарамі тэхнічных старонак перадавых гарбарна-абутковых прадпрыемстваў Саюза і дасягненні гэтых прадпрыемстваў у галіне тэхнікі шырока асвятляць на сваіх старонках.

«Рабочае вока» павінна змагацца за аўладанне тэхнікай не шляхам выпадковых выступленняў, а планова, сістэматычна. Трэба распрацаваць план тэхнічнай прапаганды на аснове тэхпрамфілпана, абгаварыць яго з інжынера-тэхнічнай секцыяй завода.

Перабудаваўшы сваю работу, газета, безумоўна, знойдзе агульную мову са спецыялістамі завода і інжынера-тэхнічнымі работнікамі павернуцца тварам да сваёй газеты.

ГРАНДЭ

ПА-ЗА УВАГАЙ РЭДАКЦЫІ

На заводзе «**Большэвік**» працуе 75 інжынера-тэхнічных работнікаў, з якіх 26 чал. з вышэйняй і сярэдняй тэхнічнай асветай. Не гледзячы на гэта, у заводскім друку прымаюць удзел усяго каля 10-ці спецыялістаў. Работнікі ЦП тт. **Аксельрод, Арэшкаў, Бекман** узялі на старонках газеты рад важных пытанняў, але гэтыя пытанні не былі даведзены да канца.

На заводзе ў гэтым годзе ўведзён рад новых спосабаў і метадаў працоўкі:

накладна скур па фанеру, аблагароджванне скур і т. д. Аднак, гэтыя метады, маючыя вялікае вытворчае значэнне, не сталі адабыткам мас. Нават тыя інжынера-тэхнічныя работнікі, якія стаяць на чале цэхавых штодзёнак (**Кутман, Ламперт**), таксама не закрупулі гэтых пытанняў.

Газета шмат пісала аб тэхвучобе. Пачаўшы з лекцыяў аб тэхніцы (**Арэшкаў, Бекман**), газета арганізавала выступ-

левне ізотаўдаў і іх вучняў з канкрэтнымі паказамі іх работы.

Але наш заводскі друк мала паказвае лепшых спецыялістаў і рабочых, арганізацыю іх работы, як яны запаўняюць кожную хвіліну свайго рабочага часу,

у якім парадку трымаюць яны свае варштаты і інструменты.

Газета «Рабочае вока» нічога не зрабіла каб уцягнуць спецыялістаў завода ў заводскі друк.

Б. Д. ПАРЭМСКІ

Інжынер па фрэзернаму торфу

МАЕ ЗАЎВАГІ АБ ЗАВОДСКАЙ ГАЗЕЦЕ

Я працую на Асінторфе інжынерам па фрэзернаму торфу. З першых жа дзён маёй работы на заводзе я навеў праз газету «За торф» барацьбу за значнае палепшэнне на нашым заводзе, за сапраўднае ўладанне тэхнікай торфяной прамысловасці. Сваю работу я моцна звязаў з работай газеты «За торф».

Траба адзначыць, што рад маіх артыкулаў, змешчаных у газеце, далі надзвычайны эфект. Напрыклад, я практычна культурываў для абслугоўвання рабочых-торфянікаў — іх пам'яччальні. Але рад змешчаных артыкулаў не атрымаў разгавання.

На нашым заводзе працуе 12 інжынераў, шмат тэхнікаў. Але шматтыражна «За торф» не прыцягнула іх да ўдзелу ў газеце, не дабілася разгавання

на тыя матэрыялы, якія асобныя спецыялісты даюць у газету. Паслі мы аб будаўчай ураўняльнасці, аб тым, што інжынерна-тэхнічныя работнікі зак'ясаваюцца нароўні з кладчыкамі, прыбяральчыцамі. Я сабіста пісаў у газету аб тым, што інжынерна-тэхнічныя работнікі нашага завода змаюць, што неабходна палепшыць нучобу саміх спецыялістаў. Да гэтага часу яшчэ нічога не зроблена. Гэта адсуткоўвае спецыялістаў ад газеты.

Неабходна павялічыць перыядычнасць газеты да 25 нумароў у месяц і павялічыць тыраж. Траба выпускаць тэхнічны лісток, дзе-б змяшчаліся артыкулы тэхнічнага характару, дзе-б мы маглі дзяліцца вопытам, пераносіць вопыт перадавых торфяноў і, галоўнае, дабіцца дзейнага ўдзелу ў газеце

Ударнікі і рабкеры лепшай брыгады фрэзернага ўчастку Асінторфа.

Л. НІХАМКІН

рэдактар палітаддзельскай газеты „Лесні, кі шлях“ (Лесельская МТС)

У КОЖНАЙ БРЫГАДЗЕ— МОЦНЫ СЕЛЬКОРАЎСКІ АКТЫЎ

1. ДАВАЙЦЕ АБМЕНЬВАЦЦА ВОПЫТАМ

Я не малады газетны работнік. Аднак, працуючы рэдактарам палітаддзельскай газеты, я вельмі часта сустракаюся з пытаннямі чыста газетнай работы, якія мне крыху аднаму вырашаць. Тэ і хочацца ведаць: а як з гэтым сараваў у інных палітаддзельскіх газетах? Што новага ў іх рабоце?

Не глядзячы на ўсю ачыроднасць нашай работы, мы, рэдактары палітаддзельскіх газет, адарваны адзін ад другога ў сямё абмену вопытамі работы. Гэта гэтага падахоп. Я рэгулярна дыктаваў журналу „Большавіцкі друк“, але часам гэты журнал не даваў мне ўсяго таго, што я хацеў бы ад журналі атрымаць. Журнал часта змяшчае артыкулы аб добрым вопысе асобных работніц. Чытаю: і тое і гэта тэма адрывае добра, дабілася такіх і такіх вынікаў, а ЯК яна правяла, як арганізавала ў гэтым — невядома. А якраз у гэтым сама галоўнае, бо нам, рэдактарам, і кажа ведаць не столькі тое, чаго дабілася газета, як **методы** работы газеты, самыя трэбныя дэталі яе работы.

Журнал дае нам магчымасць запоўніць гэты прабел. На старонках журналу павінны выступаць **усе рэдактары палітаддзельскіх і раённых газет**. Праз журнал рэдактары пачытаюць перадачы, вопыт сваёй работы, існуюць тыждзень і аб падахонах, ставяць на агулавярэньне рэальныя пытанні, якія ўзнікаюць у працэсе работы. Лічу, што рэдактары палітаддзельскіх і раённых газет жыва адгукаюцца на гэту вельмі неабходную справу.

Я хачу падзяліцца некаторымі заўвагамі пра работу газеты „Леснікі шлях“, якую я рэдакую.

2. ЯКІЯ ПАТРЭБНЫ ПЛАНЫ?

Перш за ўсё пра **план** работы газеты. Перад пачаткам веснавой сяўбы я склаў план работы газеты на 3 месяцы: сакавік, красавік і май. У плане уваходзіла арганізацыйна-масавая работа і паміж гэтымі дзямі пумара. Практыка паказала, што такія дэўгатэрміновыя і напружаныя планы з ахопам такой вялікай работы, як падрыхтоўка і правядзенне сяўбы (апрача таго рад мерапрыемстваў на жывёлагадоўлі) не **жыццёвыя**. Мой план у працэсе работы на многіх пунктах быў не выканан.

Цяпер я роблю інакш. У мяне ёсць агульны план работы на некалькі месяцаў наперад. Апрача таго я складаю **канкрэтны дэталізаваны план** на тры-чатыры нумары. Гэтыя планы выконваюцца на большасці пунктаў. Пры складанні дэталізаванага плана я зважаю на тое, што ў кожным нумары павінны змясціцца пачаток і канец нумара: якія пытанні будуць асвятлены, пра якія казгасы, усё аж да дробязей. У гэтым жа і плане змяшчаюцца адказнае за арганізацыю матэрыяла і тэрміны задачы. Такія дэталізаваныя планы газеты на тры-чатыры нумары наперад вельмі дапамагаюць мне арганізоўваць матэрыял. Праўда, і цяпер бывае дэтка асобных пунктаў плана, але гэта не адбываецца на агульнай планавасці газеты.

3. ЗРОБЛЕНА ЯШЧЭ НЕ УСЁ.

Не магу сказаць, што работа з селькорамі ў зоне дзейнасці МТС паслаўлена зараз на патрэбную вышыню.

Тут ёсць яшчэ п'яты недахоп. Аднак, зроблена ўжо немалая работа.

Неабходна адначыць вялікую ўвагу, якую аддаюць разгортванню работы рабселькораў і насценгазет усе работнікі палітаддзела. Перад пачаткам сяўбы мы правілі па калгасах перавыбары рэдактары насценгазет. Асаблівую ўвагу звярнулі на брыгадны друк. Перавыбары завяршылі сельсавецкімі з'ездамі рабселькораў, на якіх работнікі палітаддзела падрабязна разказвалі рабселькорам, як трэба праводзіць работу брыгадных і калгасных насценгазет. Такім чынам у пачатку сяўбы мы пачаліся выхаду насценгазет амаль у кожнай брыгадзе.

Газета арганізавала некалькі селькорскіх рэйдаў па правярцы догляду коней, па падрыхтоўцы да масавых з'ездаў, апаросаў, акотаў і інш. Рэйды далі багаты матэрыял для газеты і шмат дапамаглі ў ліквідацыі недахопаў на моцы. Апрача таго нашы рэйды мелі вялікае **выхаваўчае і вучэбнае значэнне** для рабселькораў — удзельнікі рэйдаў. Усе ўдзельнікі рэйдаў, як прыватна, пачыналі прымаць актыўны ўдзел у паліт-аддзельскай газеце.

У газеце палітаддзела працуюць 2 работнікі: я і масаніс (пазва не зусім адпаводная, бо і мая работа ў асноўным масавая — у калгасах і брыгадах). Мы ўдвох праводзім таксама індывідуальную работу з рабселькорамі. Тут мы

БУРД

рэдактар газеты „Чырвоны трактарыст“ — палітаддзела Жлобінскай МТС

ПЕРШЫЯ КРОКІ

На работу ў якасці рэдактара газеты палітаддзела Жлобінскай МТС я прышла з вучобы ў Комуністычным інстытуце журналістыкі. Яшчэ да вучобы я прымала ўдзел у друку, пісала артыкулы, заметкі. Інстытут узброіў мяне ведамі ў галіне тэорыі і практыкі большага друку, навучыў, як трэба не толькі пісаць заметкі, але і рэдагаваць газету, наладзіць работу рэдакцыі, работу з селькорамі і нізавым друкам.

Старыстоўваем розныя метады, як гутаркі, адказы на п'яныя. Будучы ў калгасах, абавязкова збіраем некалькі селькораў і заметкі ў газету нішам разам. Гэта дае вялікі эфект у справе вучобы маладых рабселькораў. Арганізавалі мы пры палітаддзеле курсы семінар-рэдактароў насценгазет, выпусцілі макет брыгадных штодзенак, наладзілі рэгулярную перапіску з усімі нашымі актыўнымі

І вось, адзначаючы зараз ужо гэту работу, я гавару, што зроблена яшчэ даўна не ўсё. Газета палітаддзела не мае яшчэ праз сваіх селькораў сістэматычнай і цеснай сувязі з усімі вытворчымі брыгадамі зоны дзейнасці МТС. Гэта вялікі недахоп, з-за якога газета яшчэ часам пранімае вельмі важныя факты работы насенных брыгад і калгасаў, не заўсёды своєчасна рэагуе на немалыя з'явішчы, недахопы.

Зараз я паставіў перад сабой ідэю, ідэя, каб у кожнай вытворчай брыгадзе зоны дзейнасці МТС было не менш двух нашых актыўных селькораў, каб гэтыя людзі не раздзялілі ў пачатку, а ў часе паліт-работ і кожны з іх паводзіў мяне, што робіцца ў брыгадзе, своєчасна сігналізавалі аб недахопах. Інакш кажучы, я хачу дамагчыся і дабіцца таго, што газета палітаддзела самым цесным чынам будзе звязана з масамі, з усімі вытворчымі брыгадамі. Гэта ўсім нам павінна быць на вышэйшым ступені.

Аднак, ужо ў першыя дні практычнай работы я адчула, што ведаў, атрыманых у інстытуце, мала, што трэба ўзяцца за **самастойную** работу над сабой. Так я і зрабіла. Мінгулай зімой скончыла вучобы інстытут журналістыкі. Цяпер рэгулярна чытаю газету „Правдист“, а таксама ўсю новую літаратуру па пытаннях друку, якая прыбывае ў палітаддзел.

З кніжкай на друку і камплекта „Правдиста“ я стварыла невялікую бібліятэку.

ду. Гэтай бібліятэчкай карыстаюцца гэтакія актывісты-селькоры. Такая дапамога селькораўскаму актыву, як я пераканалася, вельмі неабходна, бо імі на пытаннях друку ў калгасах амаль німа.

З чаго пачала я сваю работу?

З арганізацыі пастай ёўнілі з селькораў, самімі калгаснікамі. К майму прыезду газета «Чырвоны трактарыст» ужо тыхотзіла, але яна была зусім нямалой газетай. Два-тры трактарысты і галоўным чынам работнікі МТС—восемь дзятў нашай газеты ў мінулым.

У якой-бы калгасе я ні была, абавязкова адпавядаю сённяшнім умовам і імі, расказу пра газету палітдзелу. Зараз газета пачае атрымліваць селькораўскія пісьмы. У нас цяпер ёсць 63 селькоры актывісты.

Наўстала пытанне, як мы гэта робім, што пісьмы, бо зараз няма ніякай магчымасці змясціць усе іх у газеце. Частку пісьм я і іншыя работнікі палітдзелу расследуем па месцы і тут-жа прымаем неабходныя меры. Адначасна рэдакцыя пасылае ў калгасы так званыя «лісткі рэагавання».

На спецыяльным лістку мы перадрукоўваем селькораўскае пісьмо і пасылаем яго ў той калгас, аб якім селькор піша. У калгасе «Лісток рэагавання» вышпечана на адным месцы, яго чытаюць актывісты, а мы і рэдакцыя калгаснай наццэнгазеты са свайго боку дабіваемся хутка і вычэрпальнага рэагавання. «Лісток рэагавання»—адна з дзейных форм выкарыстання пісьм селькору і калгаснікаў. Гэты метад трэба перавесці ў іншыя раёны і палітдзелы сваёй газеты.

Воснавай сяўба была часам асаблівага росту і ўмацавання інтэлекту калгаснага і брыгаднага друку. Работнікі палітдзелу многа аддалі ўвагі ўмацаванню калгасных, брыгадных наццэнгазет. Нядаўна мы правілі дэкаднік друку, за час якога дабіліся рэзкага павелічэння падпіскі на газету, а таксама арганізавалі абмен вопытам паміж рэдакцыямі наццэнгазет.

Добра прывіўся ў рабоце нашых калгасных наццэнгазет вопыт выпуску

«тэлеграм-маланак». Рэдакцыя выпускае «тэлеграму» па якому небудзь важнаму факту і дабіваецца неадкладнага рэагавання. Асабліва дзейнымі былі «тэлеграмы-маланак» у калгасах «Сорні і молат», «Мл. Вольная і т. д.

Усе гэтыя апраўдаваныя сваёй формай і метады работы друку мы пераносім зараз на прапалачную кампанію і падрыхтоўку да ўборкі ўраджаю.

Ёсць у рабоце нашай газеты і негатыўны.

Мы яшчэ не дабіліся поўнага і быстрага рэагавання на кожную заметку селькору і калгаснікаў. Ёсць факты марынавання пісьм у раённых установах і калгасах. Я паставіла зараз перад сабой задачу пачаць штодзённую праверку выманання, праверку рэагавання на кожны селькораўскі допіс.

Заўважваюцца факты гаворкі на пазых селькору. Два такіх факты мы выявілі, справы аб пражалованні іх перадалі ў жлобінскі суд. З таго часу прайшло ўжо два месяцы, а суд не разгледзеў гэтых спраў, не прыняў ні аднаго да адказнасці. Я арганізавала рэйд селькору, якія правярылі, што-ж робіць суд з гэтымі справамі. Аказалася, што адну справу суд негаворыў у раймаіцыю «для расследвання», хоць яна ўжо расследавана даўно, а другую справу судзілі проста згубілі.

Вось як жлобінскі суд дамагае нам змагацца з адміністрацыямі гаворкі на селькору і т. д., што гэтымі фактамі пачае займацца Нацкамюст БССР.

Работы-удзельнікі будаўнічага цэха Асінторфа

Безопасность

Ф. ДАКУТОВІЧ

Выкладчик аппаратуры КИЖа

РАЁННАМУ І ПАЛІТАДДЗЕЛЬСКАМУ ДРУКУ
—ГРАМАТНУЮ, КУЛЬТУРНУЮ МОВУ

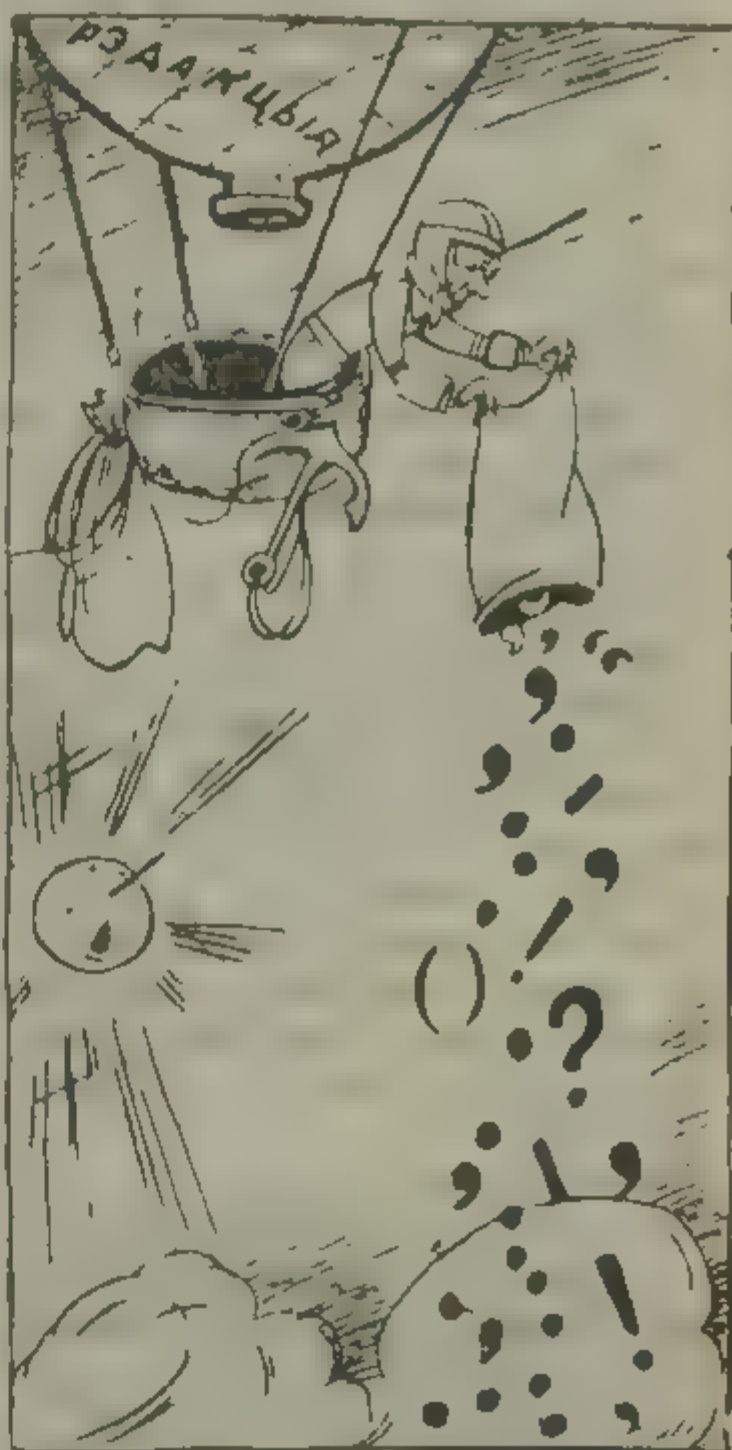
Большевики друк ахану самыя аддзельныя куткі нашай краіны. Дзесяткі тысяч друкаваных і напісаных газет на ісецы сталі магутнымі рычагамі згіналы, прапаганды і арганізацыі мас, сталі прапаганды новай культуры, культуры сацыялізма.

Мышлены калгаснікаў, рабочых саюзаў і працоўных аднаабічнікаў штодзённа маюць магчымасць чытаць цэнтральную рэспубліканскую, раённую і налітаддзельскую газеты. Гэта велізарная пачёсная роля, якую адыгрываюць большавіцкі друк, накладка вялікіх абавязкі і на яго работнікаў. Каб газета сапраўды з'яўлялася «мігучай абразай», прыданамую якой партыя штодзённа, штогадзінна гаворыць з рабочым класам і селянін, патрэбнай ёй мова: (Сталін), патрэбна ў яе рабоце большавіцкая чоткасць, апэратыўнасць, яснасць і прастата чоны.

Апошнія артыкулы М. Горькага пра мо-
ву мастацкай літаратуры паставілі в
усю шырыню пытанне барацьбы за леп-
шую якасць мастацкай савецкай літар-
туры, у тым ліку і літаратурнай мовы.
А. М. Максімавіч выступіў рашуча су-
проць укаранення ў літаратуру такіх
слоў, як «завоажанне», «пад'ядыкіянне»,
«буанты» і т. д. Нязкі пролетарскі по-
мешнік патрабаваў, каб наша літ.
вызвалялася ад неахайнасці, паразітычных
бясцэнных слоў. Гэта выступленне А. М.
аб мове мастацкай літаратуры асабліва
важна і для работнікаў газет. Работнікі
друку а'яўляюцца адказнымі за фарма-
ванне мовы мас, бо масы працоўных вуча-
цца правільнай, граматнай мове не
толькі па творах савецкіх пісьменнікаў

але 1 во многих газетах. Барацьба за чы-
стату, правільнасць і выразнасць мовы

Многія заводські газети амаль не ўжываюць знакаў прыпынку (з журнала „Фабр. зва. пецать“

«Лішня» груз.

дотць барыцбы за ідэалагічнае ўзбрасненне

Гаму мы пачыном асабліва сур'ёзна, па-
большавіцку самакрытычна надыхдзі да

тых ведахопаў расейскага і палітадзельскага друку, што «затрудняюць наш уплыў на масу» (Ленін). Зусім зразумела, што мова расейскага і палітадзельскага рэда павінна быць чоткай, зразумелаю і самым шырокім мас. Між тым у разе нашых газет «блішчыць» такая тарчывалоні, такія фразы, якія цяжка зразумець нават добра граматычнаму чалавеку.

А цым з сваіх апошніх выступлен-
няў публіцыст М. Н. Пакроўскі так ска-
заў аб тых людзях, што гавораць надзвы-
чай «правуковай тэрміналогіяй», якую цяж-
ка зразумець не толькі малаграмацнаму,
але і больш-менш грамацнаму чалавеку:
«Бойцеся людзей, якія гавораць незразум-
елай мовай. Яны гавораць незразумелай
мовай не для таго, як чэхаўскі герой, каб
паказаць сваю адумананасць, а каб утаіць
сваю няленінскую сутнасць, — вось для
чаго гэта ім патрэбна». Гэта выказванне
М. Н. Пакроўскага, як нельга лепш
ускрывае класавую сутнасць нацдэмак-
рацкага шкодніцтва ў галіне мовы.

Беларускія пацёмкі мабілізавалі ўсе
свыя сілы і сродкі на тое, каб адарваць
літаратурную мову ад жыцця, ад жывой
моцы пролетарыята і працоўнага сямей-
ства, рапнуча кытаніючы з мовы элементы
сваго і чужаго, імаа амагаючыся супроць
іх звышмаў — слоў, народжаных пролетар-
скай рэвалюцыяй, супроць слоў, аднарод-
ных з рускай мовай

Нацѣмы высунули свою надомую тзю-
рю «самабытнага штиху разицця бела-
рускай мовы», уводил у сучасную бела-
рускую мову архивныя з розных сярэдне-
вяковых дакументаў, бралі словы з поль-
скай мовы, арыентуючыся ў сваёй налі-
тыцы на фашысцкі Запад, а не на про-
тарскую Маскву.

Партія і разграміла ўшчэнт нацдэмабра-
гізм. Класавы вораг разбіт, але не за-
біт. Дыялектыка развіцця такаява, што
класавы вораг не выступае зараз адкрыта.
Класавы вораг імкнецца дэфінічаць «ці-
хай самай», і на такі адказнейшы ўчастак
ідэалагічнага фронту, як мова, класавы
вораг час-ад-часу працягвае свае хрысці-
янскія кіпцюры. Таму павышэнне класавай
пільнасці ёсць першачарговым абавязак
усёй большэвіцкай прэсы

Між тим аналіз каміонетних редакційних і політаддзельських газет свідчить аб великій прарымох у іх літаратурна-эстэтычным афармленні. Вельмі часта тэхнічныя падарэчнасці перарастаюць у

палітычныя памылкі. Як і ўсякі работнік
журналіст павінен умець добра ўладаць
інструментам, пры дапамозе якога ён пра-
цуе. Такім інструментам у рабоце журна-
ліста з'яўляецца слова. «Слова—вучыць
А. М. Горкі — **неабходна ўжываць з да-
кладнасцю самай строгай. Кожная фраза,
кожнае слова павінна мець дакладны і
ясны сэнс**». Прыкладам такіх строгіх ад-
носін да слова можа служыць мова на-
чальнага прапаршчыка. Так, т. Кагановіч у сва-
ёй прамове па пытанню барацьбы за
ўзвышэнне ідэйна-палітычнага ўзроўню на-
шай рабочай - моладзі падкрэслівае:
«Я гавару іменна аб **УЗБРАЕННІ** замест
звычайнага слова «выхаванне», бо слова
ўзбраенне дакладней акрэслівае тое што
нам трэба».

ладзе літработнік газеты, а ў тым ліку і рэдактар, няк не могуць зразумець розніцы паняццяў абараняць і забараняць. З прыведзенага прыкладу чытач так і не зразумее, што-ж робіць старшыня сельсавета — забараняе (і як гэта можна забараніць?), ці абараняе малака. Трэці прыклад, у якім гаворыцца, што «коні работалі безадказна», як відаць найбольш датычыць саміх работнікаў рэдакцыі, якія сапраўды працуюць безадказна. Толькі гэтым можна растлумачыць наяўнасць у газеце такіх «перлаў». Слова «безадказны» мае агульна прыняты прасты сэнс — «безответственный» (у перакладзе на рускую мову). Імелка ў такім сэнсе кажуць: безадказныя адносіны да справы, або адваротны сэнс — адказная справа. У даным выпадку, відаць, разумеюцца, што коні працавалі «безупречно», «безукорызненна», або, інакш кажучы, коні працавалі добра. Прычым тады тут «безадказныя коні», аб якіх гаворыцца на старонках газеты. Навошта слова «ні» пастаўлена ў чацвёртым прыкладзе — наўрад ці скажы і сам аўтар гэтай «шапкі».

Газета Мельчыцкага раёна «Напгаснік на варце» ў нумары за 18 сакавіка 1934 г. заклікала: «Убраць бяздзейнасць і непаваротлінасць са шляху работы». Замест жылой, канкрэтнай мовы, якою павінна гаварыцца з масамі большэвіцкая газета, з'яўляюцца такія «фарты» «мабілізуючых» загалоўкаў і «шапак», якія заклікаюць на барацьбу не з канкрэтнымі пачыткамі злы а на барацьбу з абстрактнымі паняццямі.

Іншэ мудрай пінна газета «Палітаддзельская праўда», Цялушскай МТС, у нумары ад 29 сакавіка 1934 г.: «У напгасныя абмары пастаўце лепшых правараных напгаснікаў-ударнікаў». Чытаючы падобныя «шапкі», так і хочацца запытацца ў рэдактара — ці не лепш у «капгасныя амбары» паставіць мяшкі са збожжам, а на пхovu амбараў — капгаснікаў-ударнікаў?

Прыклады можна множыць, але справа не ў іх колькасці. Справа заключаецца ў тым, што адным з істотных недахопаў газетнай мовы з'яўляецца няправільнае ўжыванне слоў у сказе, што слоўны багаж газеты яшчэ вельмі бедны.

Да моўных недахопаў многіх газет трэба аднесці і злоўжыванне словаскарачэннямі. «Вазьміце нашы газеты — там сустракаецца слова ІТР. У нас ведаюць, што так скарочана называюць інжынерна-тэхніч-

ных работнікаў. А вось вясковы камуніст чытае ІТР і не ведае, што гэта такое ІТР. У газетах такое скарачэнне: 4 кв. Што такое 4 кв.? Вясковаму камуністу, ды і не толькі яму, цяжка здагадацца, што за гэтым скарачэннем хаваюцца словы: 4 квартал. Я гавару гэта не для таго, каб пасмяяцца над чалавекам, які не ведае простых рэчаў, не, хутчэй пасмяяцца трэба над тымі, якія так пішуць для рабочых і сялян» — так гаварыў на XVII з'ездзе партыі тав. Кагановіч.

Многія рэдактары і рэдактары і палітэдзельскіх газет, не глядзячы на жорсткую крытыку т. Кагановіча каверкання мовы ў газетах, злоўжываюць словаскарачэннямі. Няма патрэбы рабіць вялікія выніскі з юўнім пералікам назваў раённых і палітэдзельскіх газет, каб паказаць, што такога роду скарачэнні як: ОРСУ, РАЙЖКТОР, ОРГТРУД, БЕЛМЫТ, БДМ, НІМ, БІМ, РАНАСО, СВВ, РАНА, УПІКЗ, СФК, ЗРК, с.-с., к.-с і т. д. нярэдка можна сустраць на старонках нашых газет. Такага роду словаскарачэнні сігналазуюць аб адсутнасці элементарнай граматычнай і палітычнай граматычнасці работнікаў газеты.

Вялікім недахопам многіх газет з'яўляецца многаслоўе, ужыванне лішніх слоў, канцылярска-бюракратычных зваротаў і проста сінтаксічная няграматынасць. Вось некалькі прыкладаў:

1. Партыйны дзень — ёсць баявая школа абучэнне камуністаў большэвікоў («Ленінскі прызыў», Аршанскі раён, № 90, 1934 г.).

2. Спартакаўцы прышлі на палітзаняткі — падрыхтаванымі (там-жа, № 99).

Сярод работнікаў рэдакцыі аршанскай газеты ёсць, відаць, вялікі аматар розных сінтаксічных знакаў. У даных прыкладах рэдакцыя поўнасьцю праявіла сваю намілаванасць да працяжніка і ставіць яго імаль у кожным загалоўку і якраз там, дзе ў гэтым няма ніякай патрэбы.

Газета «Ленінскі сцяг», Лёвненскага раёна, у нумары ад 22 студзеня 1934 г. таксама паказала сваю празмерную любоў да знакаў прымынку і ў адным з загалоўкаў напісала: «Так, рыхтавацца да сярбы злачынства». Лішняя коска пасля слова «так» ператварае загалоўак у палітычна няправільны і шкодны.

Або другі прыклад: «Каб хутчэй знішчыць адсталасць на шляху парызма

зробіть культурним життям наш. політад-
дзела МТС тав. Муха прывітае ўсіх кал-
гаснікаў вучыцца ўдываць свой культур-
ны, палітычны, агра-тэхнічны ўзровень», —
шоала газета політаддзела Уздзенскай
МТС «Большэвіцкі прызыў» 15 студзеня
1934 г. Да гэтага прыкладу, як кажуць,
і каментарыі лішня.

Недалёка ад работнікаў «Большэвіцкага
прызыва» адышлі работнікі політаддзела
соўгаса Кухцічы. У нумары газеты «Ўдар-
нік соўгаса» (7 лютага 1934 г.) з'явілася
наступная записка: «Апублікаваная ра-
шэнне політаддзела аб скасаванні конкур-
са яскрава паказвае наколькі сіла полі-
таддзела з яго канкрэтным кіраўніцтвам
самая адстапая, цягнуўшаяся пастаянна ў
хвасце, трэцяя брыгада змагла стаць пер-
шай на ферме». Няграмадна пабудаваны
скас скасіў сэнс запискі.

Гэтыя прыклады з'яўляюцца паказаль-
нікам малаграматнасці рэдактароў нека-
стрых газет, больш таго, яны сведчаць аб
іх аўсім слабай палітычнай граматнасці.

Патрабаванне прыстаты, чоткасці мовы,
такой мовы, якая-б была і дакладна пера-
давала паняцці нашай сацыялістычнай
рэчаіснасці, аўсім не выключае цэлага ра-
ду не менш важных дадатковых патраба-
ванняў да мовы нашай большэвіцкай прэ-
сы. Мы маем на ўвазе сакавітасць мовы,
вобразнасць, трапнасць выразу. «Чытач
у права патрабаваць, каб газета не збыва-
ла і не бюракратызавала мову — бадаёрую
і радасную мову нашай эпохі, — а тэн-
дэнцыі бюракратызаванні мовы яшчэ моцны
ў вельмі многіх нашых газетах», — так пі-
сала ў перадавым артыкуле, прысвечаным
для друку «Правда» (5 мая 1934 г.). Гэта
ўказанне ЦО партыі — «Правды» ўскла-
дае на работнікаў нашых газет асабліва
вялікія і пачэсныя абавязкі.

Уважлівы прагляд большасці нашых ра-
бінных і політаддзельскіх газет сведчыць
аб амаль поўнай адсутнасці яркіх вобра-
заў.

Сістэматычная работа над павышэннем
свайго творчынага ўзроўню, над выкоў-
ваннем з сябе сапраўдных работнікаў боль-

шэвікоў-журналістаў дала-б магчымасць
унікнуць такіх «перлаў» вобразаў, якія
час-ад-часу пранікаюць у наш раённы і
політаддзельскі друк. Прыкладам такой
нездаровай «мастацкай» словатворчасці
можна служыць наступная выбарка «ша-
пак» з газет, у якіх рэдакцыі імкнуліся
загаварыць «вобразнай» мовай. Вось як
выглядае пясня ў «шапках» некаторых
раённых газет:

1. «Вясна набліжаецца да граніц на-
шай Савецкай рэспублікі і раёна»
(«КАЛГАСНІК ТАЛАЧЫНШЧЫНЫ»,
21 лютага 1934 г.).

2. «Вясна наступае на тэрыторыю
раёна».

(«ПРЫМЕЖНЫ КАЛГАСНІК», Ушац-
кі раён, № 24 ад 28 лютага 1934 г.).

3. «Вясна стучыцца ў вакно».
(«КАЛГАСНІК УЗДЗЕНШЧЫНЫ», 14
сакавіка 1934 г.).

4. «Вясна стучыцца ў дзверы»
(«БОЛЬШЭВІК МСЦІСЛАЎШЧЫНЫ»,
14 сакавіка 1934 г.).

У пагоні за гучнай фразай часта тра-
ціцца сэнс, адрываецца форма ад зместу.

Спробы загаварыць вобразнай мовай
зробіла і газета політаддзела соўгаса Ба-
бінічы — «За большэвіцкую свінагадоў-
лю». У нумары ад 8 лютага 1934 г. газета
амышае записку, у якой галорыцца аб
тым, што загадчыца школы працуе
ўнучка буйнага памешчыка, і да гэтага
запискі дае наступны «вобразны» загало-
вак: «Унучка прыгона — загадчыца савец-
кай школы». Відаць, па думцы работнікаў
рэдакцыі газеты, прыгон мае ўнучак.

Усе вышэй, прыведзеныя факты свед-
чаць аб значных недахопах мовы раёна-
га і політаддзельскага друку. Гэтыя не-
дахопы з'яўляюцца трывожнымі сігналамі
аб значных прарывах у рабоце нашых га-
зет у галіне літаратурна-стылістычнага
афармлення.

Справа гопару кожнай газеты, кожнага
работніка ўзняць якасць друкаванага ма-
тэрыяла

Плады рэзалюцый: „У АРХІУ“

«Комуна» павінна хутчэй перабудаванца і перабудаванца на сучасна. Трэба не толькі выкарыстаць кожную агульнасць на ферме, кожны недзел, але і настаяліва дабівацца самага хуткага і дзейснага прагавання, самага хуткага выпраўлення дапушчаных памылак, скароту энэргія з масамі, з каласным актывам, агунаваць вакал сёбе моцнае рабсельскарабскае ядро — так айнаў «Болянінскі друк» у сваім аглядзе кліматіскай рабіннай тэсты «Комуна».

Гэта было сур'ёзным сігналам для ра-
ботнікаў фэдэрацыі «Комуна». Але ён
астаўся непачутым. «Комуна» і пасля
агляду не ўзнікла на супрацьдзкую пера-
будову спасбў работы, за ўмацаванне кі-
раўніцтва работельскаймі і сувязі з шы-
рокімі масамі працоўных.

У редакцыі мясць дастаўных работнікаў. Каля двух месяцаў працуюць у практыканты з газетнага тэхнікума. У азначэнне редакцыі пачынае лічка. Невядома, хто ёна што аддае, хто ё чым пачынае займацца.

Вось приклади. Працює у редакції тв. **Шинкароў**. Рэдактар «Комуны» **Каган** лічыць яго часовым адказным гакратаром рэдакцыі, намеснік рэдактара **Кулінковіч** — масавым работнікам а сам Шинкароў заўважвае: «Справа не новадобра для мяне». Тое самае і з іншымі работнікам газеты **Зотавым**.

Асаблівая абязлічана работа з рыбасель-
корамі, з імсьмамі, дзімавімі раён
увоў час павёна ацвяннў на саво
Гавькору пасылае у рэдакцыю павіла
паву, у аўх павіла павіла. Гавькору
савітажннў савіла, кулацнў мавіла,
павіла аб савіла павіла у павіла
павіла павіла.

Але як у редакції «Комуна» адно-
єдиця да факсел-корпускіх зомгнх, да
і сям працоўных? Нісмы, паступаючы
ў редакцыю, як правдз. прачытваюцца
няўважліва, абыва. І ў выніку мават на
важных нісмах штампаваныя рэзлю-
цыі. «у архіў».

Капасныя з чельска-гаспадарства пр-
цеді «Комунар Малеўшчыны» прысуду
ісьмя аб тым, што дзяўчыца кароў

3 журнала «Фабрично-заводская печать»

Паглядзіце, таварышы, у сябе, ці няма ў вас такой перагэродкі ў рэдакцыі

Варфоломеюса лачамі доць катаспах
кароў, бярэ малыко для чэго, а цялыты
станць на сухіх кармах.

Доўга не думавшы, у рэдакцыі яна гэ-
тым ісьціме Ніжэ-аўляндскім рэдакцыю
«у архіў». Таміж дзе сустрака ісьціма
дзё сьцерыны кнігаса імя і кнію Златні
Каліж, яны сьцрыў вываду іною, і пач-
хо до Златністых запісана формы
і Ворытша ў чынасе «Рисует». У
адуў Ворытша пачына і многа чына
ісьціма толькі таму што яны не ома-
даюць Ворытша запісана іною
цы «Ворытша» старыцы дзё і атро-
мантам».

Зусім дивно настаўлон улік пісем і
[дзім аваліне-на-амошчавіні-ааметкі,

Селькор Я. Бярозка прыслаў у рэдакцыю пісьмо яшчэ 25 лістапада 1933 г.

Х
Роботнікі «Комуны» гэты дзень зарэгістравалі толькі 29 красавіка 1934 г., праз 6 месяцаў пасля атрымання. Аб рэагаванні на эсэмпіяны пісьмы ў рэдакцыі літаральна ніхто не клапаціцца. Не дзіва, што, пачынаючы з 25 студзеня, рэдакцыя не атрымала адказу ні на адну лістку, эсэмпіяную ў газеце. З 12 лютага рэдакцыя паслала ў розныя ўстановы 142 пісьмы працоўных. На 133 пісьмы не атрыманы адказы і на сённяшні дзень, але рэдакцыя гэты факт ніколі не турбуе.

Рабселькоры, паслуханы заветы ў ро-

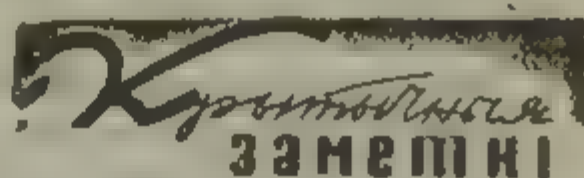
тацыю, ўжо больш аб іх нічога не па-чуць. Рэдакцыя не надзе нікай пера-шэкі з рабселькорамі. Супрацоўнік рэ-дакцыі Мінаў, якому даручана работа з пісьмамі, пачыра арышанацца:

Мінаў: «У гэты час не даче адказаў рабселькорам».

Зразумела, чаму рабселькоры спыня-юць сваё суісна з камунісцкай газетай.

Рэдакцыя лісткі селькоры «Комуны» г. Цімашэнка М., Я. Глушакоў, А. Пас-раўнікаў і інш. цвёрда зусім адхілілі ад газет.

Ф. КЛІМЯНОК.

НЕ ТАК РОБІЦЕ, ТАВАРЫШЫ

Пад большавіцкім кіраўніцтвам паліт-аддзела калгасы Слуцкай МТС вясня-нік і ў тэрмін скончылі сямігод-няўбу. За бавныя заслугі ў справе арга-нізацыйна-гаспадарчага і палітычнага ўмацавання калгасаў, за паспяховае правядзенне сямігодня начальнік аддзела Слуцкай МТС т. Бангайціс узнагаро-дзены ордэнам Леніна.

У перамозе калгасаў МТС на фронце сямігодня вялікую ролю адыграла газета па-літ. аддзела «За тэмпы і якасць» (рэдак-тар т. Булко). Газета ў часе сямігодня па-казала ўзоры большавіцкай работы. Яна цесна звязана з шырокім масам кал-гаснікаў. Выявіла рэдакцыя газеты да-памога буйнейшаму калгасу «Шлях ка-лектывізацыі» ліквідацыю адставання па сямігодню, выйшці ў рады перадавых. Арга-нізаваныя газетай два агітфургоны, вы-пуск тэрміновых паведамленняў, теле-грам-маланак, печарговых бюлетэняў, рад іншых аператыўных мерапрыем-стваў газеты дапамаглі паліт. аддзелу забяспечыць перамогу на пасеўнай.

Але ж мы не можам абыйсці сёння адной вялікай памылкі газеты ў асвет-ленні ходу соцнаборніцтва калгасаў.

Акрэсліваючы сутнасць соцналістыч-нага саборніцтва т. Сталін пісаў:

«Іншы раз соцналістычнае саборніц-тва змешваюць з канкурэнцыяй. Гэта еялікая памылка. Соцналістычнае са-борніцтва і канкурэнцыя прадстаўляюць

два зусім розныя прынцыпы. Прынцып канкурэнцыі — паражэнне і смерць дру-гіх. Прынцып соцналістычнага сабор-ніцтва — таварыская дапамога адстаю-чым з боку перадавых з тым, каб дабіц-ца агульнага ўздыму». (Сталін «Аб дру-гу», стар. 23, выд. 1932 г.).

А газета «За тэмпы і якасць» готу прынцыповую розніцу паміж соцнабор-ніцтвам і канкурэнцыяй не зусім аразу-мела. І таму яна ў нумары ад 1 мая ў заметцы «Штурмавая ноч» папулярызую-факт скажэння метадаў соцнаборніц-тва.

«РАШЫЛІ АБОДВА (брыгадзір і ко-нох. — Рэд.). АЛЕ ША... НІ ГУ-ГУ... ТОЛЬКІ-Б НЕ ДАВЕДАЛАСЯ ДРУГАЯ БРЫГАДА, А ТО ЛОПНЕ СПРАВА, ДЫК ЗАСМЯЮЦЬ НАС З ДРУГОЙ БРЫГАДЫ».

Вось гэта засакрэчванне брыгадзір ме-тадаў работы, правадзімых мерапрыем-стваў, якія забяспечваюць поспех, ад-стаючы з ёй брыгады, замест пе-радачы вопыта, дапамогі адстаючым у саборніцтве і ёсць скажэнне соцналі-стычнага саборніцтва.

«За тэмпы і якасць» навыва выпра-віць дапушчальную ёю памылку, шырока паказаць на сваіх старонках сапраўднае соцналістычнае саборніцтва калгасаў, брыгад, звенняў, асобных калгаснікаў.

С. Ш. 51

НЕ ГАЗЕТА, А СУЦЭЛЬНЫ БРАК

Рэдакцыя жлобінскай раённай газеты «Шлях соцыялізма» атрымлівае ў парадку абмену чачэрскую раённую газету «Сцяг калектывізацыі». Мы ўсе работнікі рэдакцыі заўсёды ўважліва прачытваем чачэрскую газету, і трэба сказаць, што больш няграмаднай і блытанай газеты нам не прыходзілася бачыць!

Выпрам газету «Сцяг калектывізацыі» за 24 мая. Нельга тут падаць вялікую пастаіну РК ЛКСМБ, надрукаваную ў гэтым нумары, але цяжка знайсці дакумент, які быў-бы роўны гэтай пастаіне па няграмаднасці. У пастаіне няма літаральна паводнага абзаца, які быў-бы напісаны з захаваннем хоць-бы прасцейшых правіл граматыкі: што ні слова, то блытаніна, апаншчэнне мовы, памылкі — суцэльны адзек а чытача.

У гэтым-жа нумары «Сцяга калектывізацыі» змяшчаю матэрыял пра ход эканамічнага ў школах. Здавалася, ужо сама тама пачына была прымусяць работнікаў рэдакцыі прынята напісаць матэрыял. А вось што яны напісалі (арфаграфія і стыль захоўваны):

«Аб дасягненнеў а якімі ўступіла Захарапольская школа (Чачэрскі сельсавет) у ле адказнейшы перыяд навучальнага года сведчыць факт наступнага парадку:

Па 8-8 вучняў з 4-й групе, па 14-17 вучняў у 1-й групе, па 8-8 вучняў 2-й групе сістэматычна не з'яўляюцца, не навадваюць заняткі ў школе».

У паданым адным слове б'юч граматycznych памылак, не лічачы ўжо таго, што рэдакцыя «С. К.» палічыла дасягненнем школы... вялікі процант неаказвання. Ужо лічым сабе, што думачі вучні 3-й групы Захарапольскай школы, калі чыталі гэтую няграмадную творчасць работнікаў чачэрскай газеты?

Нумар за 24 мая не выключэнне. Кожны нумар «С. К.» стракаціць «прытожасцям» надобнымі да пачаіных. Некалькі раз «Большаіцкі друк» уяўляў асобным галасам, што нельга пісаць калгас «Будзёнага», а трэба пісаць — калгас імя Будзёнага, чачэрская-ж газета пра таўжае існа «Будзёнага», ці проста калгас «Будзёны». Кожнаму піонеры вядома, што рай (райземадзец) слова мужчынскага роду а «Сцяг калектывізацыі» піша: «райа патурбавалася», «райа перабудавалася».

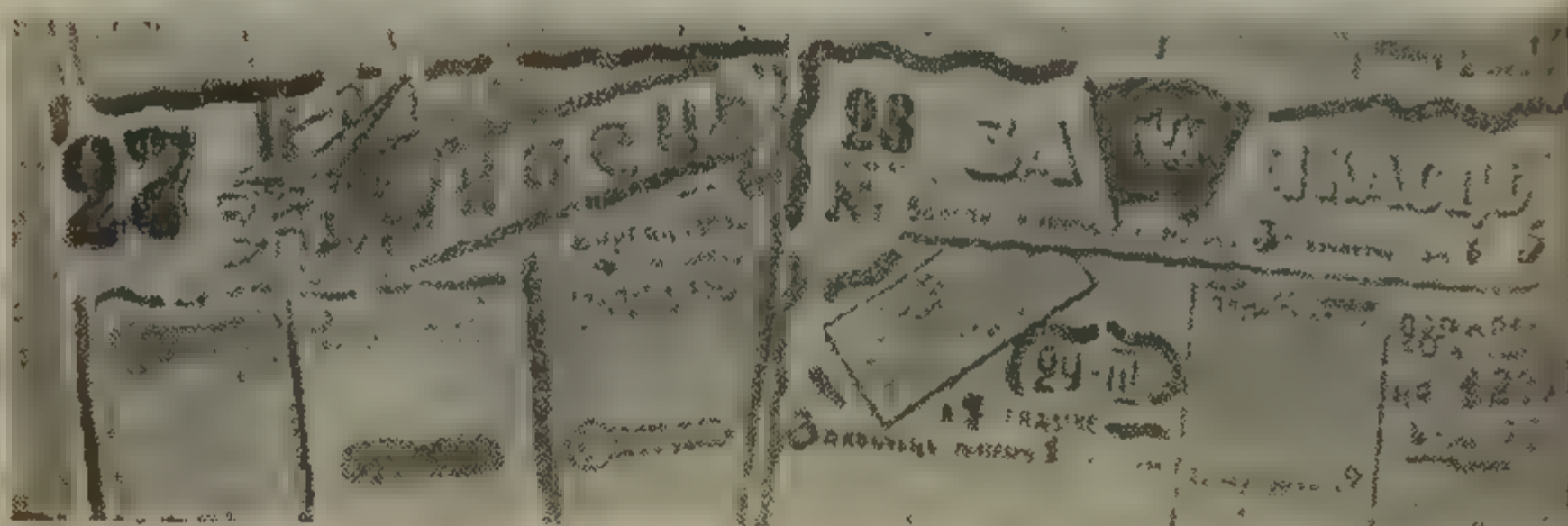
Нельга пералічыць пават паловы граматычных і стылістычных памылак дану пачаіных чачэр. Ія газетай толькі ў апошніх нумарах. Нам зусім непа: у чачэрскім гасце сядзіць людзі, якія не хочуць сучыцца, якія безадказна адносяцца да даручанай ім партыяй справы.

Мы ў газетах моцна б'юм па бракаробах на заводах і ў калгасях. І яшчэ большай сілай трэба б'юць ім людзях, якія выпускаюць суцэльны лістны брак.

Работнікі газеты «ШЛЯХ СОЦЫАЛІЗМА»: ЯГОРЧАНКА, ЗУЕВІЧ, КУЛАКОЎСКІ, БАТУС.

В. Жтобні.

Нізава друн фабрыкі «НІМ» (Віцебск).

ПЧП ЛІЖКІНЬ ЗА РАБОТАМІ

«ПАМРЫ, ДЗЯНІС, ЛЕПШ НЕ НАПІШАШ».

Дзіўныя людзі сядзяць у рэдакцыі ча-
чэрскай раённай газеты «Сцяг калектыві-
зацыі». Яе ні старажыца, яе ні мудраць,
а ўсё у іх выходзіць «шыварат наывава-
раць».

Калі паперыць ім, дык атрымываецца,
што на Покацкім маспалаводзе малое «па-
высцілася на работнікаў», маслапрадукты
незвычайна ад чаго, што работнікі завода раз-
гортваюць соцнаборніцтва, «макаюцца на
чарасце».

«У параўнанні з першай пяцігодзі
малака павысілася на 9.000 м, работнікі
маспалаводу Кузьменкоў, Дзякоў, Кан-
цавая Гарпіна ў лрантыку ўнзранялі
соцнаборніцтва і вядуць барэццьбу за
тэмпы і якасць работы і за ўтрыманне
завода ў чыстаце».

Маслапрадукты пад пагрозай псаван-
ня».

Масла ў чацэрскай газетцы гучыць
нейкую большасць, а чаго ланцоды.

«50 кгр. масла згубіла большасць
ад чаго можыць не пэйсці ў пік экс-
партнага прадукту».

Дырэктар завода ў іх

«несвоечасова паклапаціўся дамовіцца
з Покацкай ФЗВ на забяспячэння завода
адпаведнай колькасцю тары, але новы
загадчык маслапрадму т. Фербір па тэле-
фону гэта забараніў».

У тым дачы, грамадзянства іх
слухайце

«У параўнанні з першай пяцігодзі
«малака павысілася», «молочны», «забяспя-
чэння» і т. д.

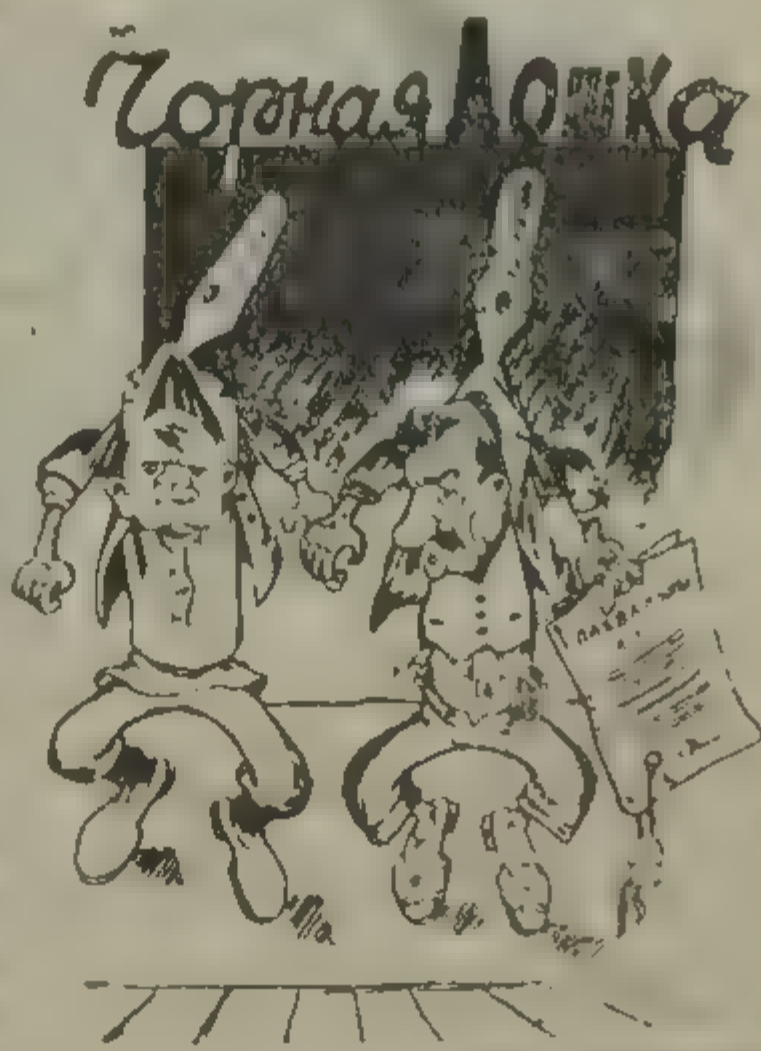
УРА АДСТАЮЧЫМ «ПЕРАМОЖЦАМ»!

«За тэмпы і якасць сяўбы» — газета вы-
дапоў рэдакцыя «Чырвонай Лэгойшчыны»
— мае нейкую асаблівую сімпацыю для ча-
го на сельсовета Пятрашкі. Удзастак яго ад-

стае, дзяржа працуюць і Пятрашкі, і дзе-
сяцішорык жыгнучы. Але донедлаеца вы-
пакая рэдакцыя, што процант накарпаванні
палапа сяўбы на гэтаму удзастку узняўся
да 95,7 проц. «Зрух» намеруеся, і
пачынае істотна губорня.

«Чпену сельсовета Пятрашка і дзеся-
шідворніку Жыгнучынаму (в. С. Гара).
(Да рачы, што гэтз з «в. С. Гара»? —
РЭД.). Вы заслугуецеся зняцця з чор-
най дошкі і занысення кзыдыдатам на
чырвонаю, як выканаўшыя свае планы
веснавой сяўбы ва 86,3 проц. да 88,7
проц. Аднык, за тое, што вы лшчэ не
арганізавалі сяўбу як напемжыць быць
сярод встатніх аднаасобнікзў свайго
пункту, які адстаюць у сяўбе,
вы намі пакідаецеся на чорнай дошкі».

Рис. МАЛЕВІЧА

Накідаючы на сумленні рэдакцыі класічную біаграфію тэтай заветы, мы вымушаны адзначыць дзівую істоту рэдакцыі па безадказным пошукам і абіцамі. У частых тэмах дабіўся 88 проц. выканання плана збуды, даў прыросту ўсёго 2,1 проц. пачына, а «За тэмны і дзясць снубы» ўжо дзясць, што яго можа вывесці на выдатную іошку. І раніш лямкі тэгіца сапсавала ўсю бочку мёду. «Вы на-м памадаецеся на чорнай дошцы», — істоты пазуных рабніжанняў усе-ж і фат. та рэ-дэцыя.

Дзіўная непаслядоўнасць, таварышы «Чырвоная Лагойшчыны»!

ГІСТОРЫЯ ПАЎТАРАЕЦЦА.

Ушацкая рабніца газета «Прымежны калгаснік» у свой час адзіна свет палых палых шалкай.

«За тэміц пашага рабні пабліжэцыя пашага».

Рыс М.А. ЛЕВІНА

Прайшлі 3 месіцы. І энюу 30 мая газе-та частуе сваіх чытачоў чарговым атшала-там.

«ЗА ДЗЕРОЕНУЮ СУСТРЭЧУ УБОРАЧ-НАЙ».

Цікава ведаць, таварышы з Ушацкай га-зеты, якую зброю вы думаеце прымяніць для сустрэчы ўборкі?

НЁШТА НЕЗРАЗУМЕЛА.

«Вока ўдарніцы» газета мескай швей-най фабрыкі імя Крупскай — пачае ў 44 нумары арыгінальную заўвагу ад рэдак-цыі.

«У мінулым нумары «Вока ўдарніцы» была змешчана записка «Раўняцца па перадавых». Гэтыя істоткі сепраўды з'яўляюцца перадавымі, але лічбы, якія былі надрукаваны, не з'яўляюцца пры-кладам для астатніх».

Іх можна сцвярджаць, што лічбы выка-нання прамфінплана, якія «не з'яўляюцца прыкладам для астатніх», даюць перада-выя на фабрыцы істоткі. Каго-ж у такім рае лічбы адстаючыя?

АУТАРА, АУТАРА ДАВАЙЦЕ СЮДЫ!

«Аўтара, аўтара давайце сюды!» — за-гопчаў глядач адной п'яўдалай п'есы. Ка-п-ж яго запяталі ланкіт матаголішчы-ны. Аўтара такой нічымнай рэчы, г.э. дач аўтара на аўтара.

Я хачу бачыць істоту, якая паша-па такое глупства.

Надзілі мя готыя рэкі для таго, каб вы-кажыць некалькіх аўтараў і прымусяць іх чырваеце перад чытачамі за бяздарныя іх «шансы»-брак.

Хто палікае ў газеце палітадзела Пу-хавіцкай МТС: «Вышэй уздзянім сцяг соц-спаборніцтва»? (№ 31 ад 1 чэрвеня 1934 г.).

Хто з работнікаў «Чырвонай Лагойшчы-ны» дадумаўся пад пашаповай бюро РК і палітадзела МТС даць сваю «шанку» -пропанову «Аб карыстанні сенажацямі кал-гасамі і аднаасобнікамі»? (№ 53 ад 31 мая 1934 г.).

І хто, урашце, з работнікаў жлобіскай раённай газеты «Шлях соцыялізма» выкі-нуў анілаг на ўсю старонку: «Усебела-рускі конкурс на лепшую лікбезработу»? (№ 72 ад 22 мая 1934 г.).

Аўтары, аўтара давайце сюды! Нахай ад-кажа, што гэта за конкурс «на лепшую лікбезработу»?

НЯУЖО У ГАРАДНУ.
ПОЛЮЦЬ ЦАЛІНУ?

ЗВОДКА аб ходзе падняцця цаліны і па-
роў на 1-IV 1934 г.

— такі загалолак зводкі, аменчаны ў
гарадоцкай раённай газеце «Калгасная
праўда» за 3-е чэрвеня.

Але не верце «Калгаснай праўдзе» чы-
тач! Ні слова аб уадыме напараў і цаліны
ў зводцы няма. Графік зводкі разыходзяць
з яе загалоўкам.

Першая графа—звычайная: «назва с.с.»,
другая — «праполка ільну», трэцяя —
«праполка зернавых». І чацвёртая... «пра-
полка цаліны» (!?!).

Навошта-ж цаліну падць, т. СЯМЁНАУ?
Не-ж трэба раней узніць, апрацаваць, за-
сеець. Ды няужо ў нас так такі і падць
няўзятую і неасеяную цаліну? Не ве-
рыцца нешта!

ПА КІМ „УДАРАЕЦЕ“, ТАВАРЫШ ПАЛЕЕС?

«Мацней удар па кулацкіх спробах за-
цягнуць сяўбу, чым знізіць ураджай
калгасных палёў».

Мы ўважліва з усіх бакоў аглядаем нумар
аршанскай газеты «Ленінскі прызыў»
з 8 мая, на старонках якога з'явілася га-
та «шанка». Ніяк не верылася, што газета
з яўна вяржак «шанкай», заклікаючай зні-
зіць ураджай калгасных палёў, в'яўляецца
органам райкома партыі, што яна мае ре-
дактара-комуніста і што яе праглядае рай-

чыёй мовай ЗАГАВАРЫЛА
«ЧЫРВОНАЯ ЛАГОЙШЧЫНА»?

13 мая працоўныя Лагойшчыны былі
апамяталі новым «адкрыццём» сваёй ра-
ёнскай газеты. У артыкуле «Апошнія дні
сяўбы» газета заявіла:

«Разграмляючы кулацкі сабатаж сяў-
бы, засталіся яшчэ яго недабітыя рэшт-
кі, якія зрываюць сяўбу, аказваюць ша-
пёнае супраціўленне».

У «Чырвонай Лагойшчыне» ёсць два ро-
ды бізгалізых сказаў: сказы, у якіх абса-
лютна нічога нельга зразумець, і сказы,
якія а-а-а стражняйшая біатраматнасць іх
аўтараў атрымліваюць зусім адваротны
сэнс.

З прыведзенага вышэй сказа, напрыклад,
выходзіць, што ў Лагойскім раёне кулац-
кі сабатаж сяўбы «грамаць» рэшткі гэта-
га-ж самага кулацкага сабатажа. Ці разу-
меце вы, т. Чаплінскі, чыёй мовай у ла-
ным выпадку загаварыла газета а-а-а ш-
шай падбайнасці і безграматнасці?

літ. Аднак, у канцы нумара стаіць под-
піс: «Нам адказнага рэдактара Л. Па-
леес», а райліт скрохна схавалася за
№ 398.

Спадыемся, што галоўліт Беларусі і ар-
шанскі райком КП(б)Б прымуць тэрміно-
выя меры для таго, каб падобныя «шанкі»
ў газеце «Ленінскі прызыў» больш не паў-
тарадзіся.

Літні заняткі практика

* **«БОЛЬШЭВІК БАРЫСАЎШЧЫНЫ»** навілізе калгаснікаў на падрыхтоўку да сустрэчы новага ўраджаю. Газета ўзнімае пытанне аб пабудове ў кожным калгасе суніў, азіродаў, павецяў, друкуе пастанову бюро РК КП(б)Б, прэзідыума РВК і палітаддзела МТС з канкрэтным планам падрыхтоўкі да сустрэчы новага ўраджаю. На ўсіх калгасах павінна быць паладжані праверка захаванасці летаўніх зернаўланіццяў і арганізавана падрыхтоўка новых. 32 калгасы павінны пабудаваць да часу ўборкі пуні для захавання ўраджаю. Для сушкі зернавых і бабовых культур у кожнай брыгадзе на гумнах будуцца азіроды і козлы.

29-га мая першая старонка раённай газеты падаецца пад агульным: «У кожным калгасе пабудоваць павеці, суні, азіроды». На ажыццяўленне гэтай задачы ў кожным калгасе вызначаюцца адказныя за будаўніцтва суніў і азіродаў члены праўленняў калгасаў.

* **ЛІТАРАТУРНУЮ СТАРОНКУ** пачынае выдаваць крупная раённая газета «Камуністычны шлях». 17 мая газета выдала такую старонку пад лозунгам ажыццяўлення літаратурнага руху ў раёне і сустрэчы 1-га ўсебеларускага з'езда савецкіх пісьмешнікаў. У старонцы змешчаны вершы **Р. Хацкевіча**, **М. Калачынскага** (калгас «Комінтэрн»), **К. Ксяндэова** (калгас «Чырвоная змена»), **Я. Ляшкова** (крупская школа калгаснай моладзі).

Апрача таго газета друкуе ўрывак з рамана **Міх. Шалахава** «Паднятая паліна».

30-га мая выдала літаратурную старонку уздзенская раённая газета «Калгаснік Уздзеншчыны».

* **15 кілограм мёду і 500 грам воску** ад кожнай сям'і пчол — такую задачу паставіў «Калгаснік Беларусі» перад кожнай пчаларнай гаспадаркай, перад кожным калгасам. 28-га мая газета прысвяціла гэтаму пытанню спецыяльную старонку, у якой яшчэ раз узнімае пытанне аб правільным

скарыстоўванні кадраў пчалароў, аб арганізацыі даследавання пчаліных хвароб і павелічэнні выхаду воску.

* **«РЭЧЫЦКАЯ ПРАЎДА»** друкуе жыццёлагадоўчую старонку пад лозунгам «Соўгасны павінны паказаць узор арганізацыі кругласутачнага выпасу жывёлы». На прыкладзе калгаса «10-ты Окцябр» газета паказвае, як падбайныя адносіны да арганізацыі павялічылі прыводзіць да зніжэння ўдольнасці.

31-га мая «Рэчыцкая праўда» друкуе пісьмо з калгаса «Савецкая Беларусь», у якім расказвае, як кругласутачны выпас павялічыў удольнасць кожнай каровы на 2 літры. Сярэдні ўдоль кароў калгаснай фермы павялічыўся з 110 да 160-180 літраў.

* **Завочныя 4-месячныя агра-тэхнічныя курсы** закончылі сваю работу. 4.200 чалавек завочнікаў, не лічачы некалькіх тысяч чытачоў газеты «Калгаснік Беларусі», мелі магчымасць, не адрываючыся ад вытворчасці, убагачаць сябе асновамі агра-тэхнікі. Так падагульняе работу вавочных агра-тэхнічных курсаў газета «Калгаснік Беларусі» ў спецыяльнай заключнай старонцы. Газета змясціла пісьмы асобных калгаснікаў-ударнікаў, якія навучаліся на курсах і зараз здабытыя веды аддаюць справе ўдзельна сваіх калгасаў. Так, **Сямёнаў**, брыгадзір паліводчай брыгады калгаса «Чырвоная звязда», **Бабруйскага раёна**, расказвае: «За час майго навучання на курсах я азнаёміўся з усімі правіламі апрацоўкі зямлі і павышэння ўраджайнасці. Працуючы другі год брыгадайрам, я атрымаваю ўсё вышэйшую кваліфікацыю».

Так, **Мехед Васіль** з калгаса імя **Молатава, Заспаўскага раёна**, піша: «Я пазнаёміўся, напрыклад, якія шкоднікі і хваробы бываюць у садзе, якія шкоднікі псуецца канусту, як атрымаць добры ўраджай гародніны і як скарыстоўваць угнаенне».

Усяго на завочных курсах, лекцыі якіх друкаваліся на старонках «Калгасніка Беларусі», навучалася 4.200 чал., а іх: членаў партыі і кандыдатаў — 123, комсамольцаў — 687, піонераў — 103 і беспартыйных — 3.288 чалавек. Сярод слухачоў курсаў было 170 старшын калгасаў, 361 брыгадзір, 211 працуючых на паліводстве, 378 працуючых на жыгатадоўлі і 293 аднаасобнікі.

У дзень падагульнення завочнага навучання курсанты ўнеслі прапанову выдаць лекцыі завочных курсаў асобнай кніжкай.

* **«БОЛЬШЭВІК БАРЫСАЎШЧЫНЫ»** друкуе факты і лічбы аб росце фабрычна-заводскага і калгаснага пізавага друку на раёну. У Барысаўшчыне, дзе да рэвалюцыі не было ніводнай друкаванай газеты, цяпер апрача раённай і палітадзелскай газет выдаецца 6 друкаваных шматтыражак, выпускаецца 193 нумароў газет. Звыш 1.000 рабселькораў налічваецца цяпер на раёну. У рэдакцыю раённай газеты паступіла за год 5.376 пісем.

* **«ЗА БОЛЬШЭВІЦКІЯ ТЭМПЫ»** — газета Веткаўскага РК КП(б)Б — уключае селькораў у падрыхтоўку да 3-га ўсебеларускага з'езда рабселькораў. На старонках раённай газеты змяшчаюцца выклікі, абавязальствы селькораў па снаборніцтву на лепшае і хутэйшае завяршэнне праполкі і разгортванне ўборкі. Недахопам гэтага снаборніцтва з'яўляецца адсутнасць канкретных паказальнікаў у абавязальствах, за выкананне якіх у першую чаргу адказваюць селькоры.

* **«За тэмпы і якасць»** — газета палітадзела Слуцкай МТС — напамілае аб конкурсе на лепшую брыгадную, калгасную нумароў газету, які абвешчаны ў калгасе «Паміць Ільча» на ініцыятыўнае комсамольскае іхнікі. На прэміраванне лепшых брыгадных шодзенак праўленне калгаса выдзеліла 50 руб. Рэдакцыі брыгадных газет шнаборнічаюць паміж сабой на лепшую арганізацыю праполкі і ўборкі.

* **«УДАРНИК ПАДСОЧКІ»** — другі нумар друкаванай газеты, прысвечанай барацьбе

за якасць жыцця і выкананне планаў падсочкі — выдае раённая газета «Калгаснік Уздзеншчыны». «Ударнік падсочкі» змагаецца за дэтэрмінаванае выкананне плана аддзячых жыцця, друкуе селькораўскія пісьмы аб ходзе падсочкі на раёну, змяшчае намятку для рабочага ўдзельніка.

* **«Звенавод-ударнік»** — аднадзённую газету, прысвечаную падрыхтоўцы да раённага і ўсебеларускага з'ездаў ударніц калгасаў і соўгасаў, — выдае Рэчыцкі райком партыі і палітадзел МТС. Газета публікуе кіруючыя матэрыялы змяшчае раднісем калгасніц аб ходзе праполкі і канкретнай падрыхтоўцы да з'ездаў лепшых ударніц сяўбы і праполкі. Звенаводы калгасаў Заснеўскага сельсавета, якія скончылі арганізацыйныя палітадзелам МТС 10-дзённую курс звышніх арганізатараў абавязаліся:

«добраякасна прывесці праполку яравых культур да раённага з'езда калгасніц, раварнуўшы падрыхтоўчую работу да ўборачнай кампаніі»;

прымаць актыўны ўдзел у рабоце на сценнага друку і дзяліцца вопытам сваёй работы»;

ахапіць усіх калгасніц падніскай на раённую газету «Рэчыцкая праўда»;

усю работу праводзіць на аснове снсаборніцтва і ўдарніцтва паміж брыгадамі, шчэнямі і калгасніцамі пад лозунгам: «Завяршыць першы мандат на раёны з'езд, за прыш ўдзелу на ўсебеларускім з'ездзе калгасніц-ударніц».

Калгасніцы калгаса «Чырвоны востраў» адзначваюць раёны з'езд ударніц узорным завяршэннем праполкі усіх культур.

* **«Гавораць знатныя людзі калгасаў — удзельнікі раённай нарады»**. Пад такім ашлагам жлобіцкай раённай газеты «Шлях соцьялізма» выдае старонку аб вопыце работы перадавых калгасных МТФ, паліводчых брыгад. У старонцы выступілі старшыні калгасаў, дзгядчыкі жыцця і брыгадзіры паліводчых брыгад перадавых калгасаў раёна.

Цена 50 коп.

602